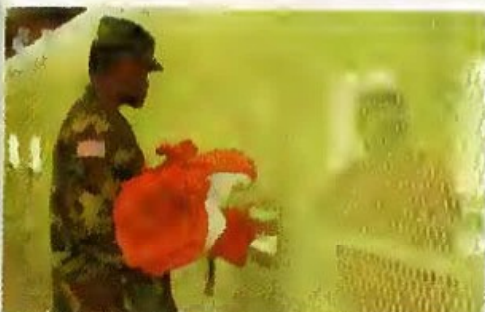

د گوانتانامو انځور

د اسلامي اديان لومړنی کتابتون
کتاب پر لاسي شمېره

ليکوال:
ملا عبدالسلام ضعيف

قضاوت له وخت نه مخه قضا نه ده

د باطل حکم هيڅ کله فتوی نه ده

حق هغه دي چې قران ورته حق وايي

حق د بوش او دکلينتين مدعی نه ده

چې څوک رب ته وفادار په خوله او زړه وي

دغه لاره د ثواب ده خطا نه ده

که حاکم شي که محکوم شي که مفقود شي

چې الله ته مجرم نه يې گناه نه ده

سادگي نه ده د عقل امتحان دي

دا دنيا عبث د ژوند او خدا نه ده

دلته هرڅه د څيرني نه رازيرې

په تعليق کې رابنکيل شوي معما نه ده

که شفا دي خداي ازل کې کړي نه وي

دا خواږه عسل دي زهر دوا نه ده

په سرو سپينو دي د خسو سودا مکره

ماجله په حساب کې وړيا نه ده

اعتراض دهغه چا په ځان مننه

چې زما دين او زما وطن تي سودا نه ده

شخه ږيره لو پکړي ملي څادر مو

د تعلیم او تربیې نیمگړتیا نه ده

چته ژیره نیکتايي او پتلون واړه

زموږ د پوهې او کلتور رهنما نه ده

پوهه هسي د ضمير په رڼا بنکاري

اي ضعیفه سیلغه د غځستنده

کونساں کو نظر

لیکوال: ملا عبدالسلام ضعیف

دکوانتافانامو انځور

ملا عبدالسلام "ضعيف"

محمد حسن "حقيار"

خيرالله "فضلي"

۲۰۰۶/۰۶/۲۸

۵۰۰۰ ټوکه

دچاپ حق محفوظ دی

د کتاب نوم:

ليکوال:

تصحيح او تدقيق:

کمپوز او ديزاين:

د خپریدو نيټه:

د چاپ شمير:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بسم الله الرحمن الرحيم

تقریظ

الحمد لله وحده والصلاه والسلام على من لا نبي بعده.
اما بعد:

محترم ملا عبدالسلام ضعیف صاحب هغه پیژندل شوي شخصیت دي چې دافغانستان داسلامي امارت له پلوه په اسلام اباد کې سفیر و. اګر چې مونږ دواړو وروڼو: (عبدالرحیم مسلم (دوست) او استاذ بدرالزمان (بدر) دزدان ددورې نه مخکې ضعیف صاحب لیدلي نه و، خو دخبري رسنیو له لارې دهغه دخیرې او نوم سره اشنا شوي وو. دلومړي ځل له پاره مونږ ضعیف صاحب دقندهار دهوایي ډګر په خواکې دامریکایي اغزن زندان په څپرگیو کې ولید.

کله چې د ۲۰۰۱م کال دستمبر په (۱۱) یوولسمه دامریکا په نیویارک او واشنگتن حیرانوونکي برید وشو او امریکا له ډېرې وارخطایې او ترورۍ دناتو اونورو پوځونو ملګرتیا دډالرو، وسلو او وساتلو سره زمونږ سیمې ته راوخوځېده، دترهګرۍ په خلاف دجنگ ډرامه پیل شوه او په افغانستان د کرغېرن یرغل ټکل وشو. دتل غوندې دافغانستان په دغه ناورین کې دپاکستان دپوځي استخباراتو: اي ایس اي غوالنگه شوه. دګانډیو هېوادونو په هکله د اي ایس اي کرغېرن کره وړه او عزائم دتاریخ یو تور باب دي چې له هیچا پټ نه دي.

دا چې د ترهگری په خلاف د جنگ په ډرامه کې صلیبیانو څه وکړل او څه غواړي؟ او د پاکستان پوځي استخباراتو د افغانستان او نړیوالو سره کومې لوبې روانې کړي دي؟ او په یو وخت کې هڅې کوي چې په خپل زعم کې الیعاذ بالله هم الله تعالی و غولوي؛ هم نړیوال، امریکا، افغانستان او د پاکستان ولس ته په سترگو کې خاورې واچوي او په دې ترتیب اوبه خړې کړي او کبان په کې ونیسي..... ددې اونورو اړوندو موضوعاتو او خبرو تفصیل به لوستونکي د ضعیف صاحب په دې کتاب «دگوانتانامو انځور» اوزمونږ دواړو وړنو په شریک لیکل شوی کتاب «ماتې زونلې» کې وگورئ.

مونږ دواړه وروڼه د دغه جنگ لومړني قربانيان یو چې د ۲۰۰۱ م کال د نومبر په (۱۷) اولسمه د ای ایس ای د افغاني ګوډاګیانو په لمسون ای ایس ای ونیولو او د ډالرو د پند او پېر مبلغ پر بدل کې یې په امریکا وپلورولو. زموږ ګونا دخپل دین، وطن او نوامیسو نه دفاع وه؛ کله چې د ډیورنډ د منحوسې کرښې تاریخي او قانوني حیثیت ړنګ شوي و اوړنګ شو هغه وخت راوړسېده چې د افغانستان دخپلې خاورې پخوانیو اصلي پولوته ورسیرې او خپل حقه حقوق تر لاسه کړي. نو ددې په ځای چې پاکستان حق ته غاړه کښیږدي او حق په حقدار وسپاري..... ټول افغانستان ته یې خپته اوبو کې کښوده او دخپلو افغان دښمنه افغان نماغلامانو نه یې د افغانستان په پاکستان کې د مدغمولو دعرائضو مطالبه وکړه، هغوي همداسې وکړل، او مونږ یې په کلکه مخالفت وکړ... نو ځکه ای ایس ای د جاري ناوړین بنکار کړو.

زمونږ د نیولونه وروسته د ۲۰۰۲ م کال د جنوري په (۲) دوهمه ملا عبدالسلام ضعیف صاحب هم د ای ایس ای بزدلو جنرالانو او

کرنیلانو ونيوه او درې ورځې وروسته يې په امريکا خرڅ کړ: دټولو مسلمانانو نيول او په امريکا پلورل دپاکستان له پاره يو لوی تاريخي شرم او عار دی. خو دهغه ضعیف صاحب پلورل تر ټولو لوی شرم او عار دی چې دپاکستان او ټولو نړيوالو طاغوتي قوانينو مطابق يې قانوني پاسپورټ، ویزه اونور اسناد لرل، پاکستان دافغانستان دسفیر په حيث منلي و او دقانوني ضمانت لاندې اوسېده. خو پاکستان دننگ، غیرت، بين الدولې، بين المللي، سفارتي او ديپلوماتي قوانينو، ادابو او ضوابطو نه شرمناکه سرغړونه وکړه، مونږ په لومړي ځل ضعیف صاحب دقندهار په امريکايي محبس کې وليده.

وروسته بيا کوانتينا موته يو ځای انتقال شولو او په يو بلاک کې په نږدې پنځرو کې سره پاتې شو. چې دغه سونزمن سفر او تاريخي مرحلې کې مو تر ډیره حده سره وپېژندل. دپنځرو په دغه ملگرتيا کې به مو اکثره يوتر بله دتحقيق جريانات او دژوند دتودو سړو معلومات سره تبادله کول. ريښتيا خبره داده چې دضعیف صاحب ثبات، ښو اخلاقو، جرات او..... مونږ ډېر اغيزمن کړو. ضعیف صاحب په ډېرو سختو شرائطو کې حوصله له لاسه ورنه کړه. او ټولو کړاوونو او رېږونو ته يې دصبر او زغم اوږه ورکړه. په همدغو ستونزمنو شرائطو کې ورته الله تعالی دا توفيق هم ورکړ چې قران کریم ياد (حفظ) کړي. اکثره به دقرانکریم په تلاوت بوخت و. ښايي دمسلمانانو دغه کړاوونه، دردونه، تپونه، شهادتونه او گڼې ستونزې داسلامي نړۍ دوينستابه، يووالي، پاڅون او يون لاملونه شي او ټوله اسلامي نړۍ يو موټي او يو کور شي. مونږ نور ستاسو او دضعیف صاحب تر منځ نه پرده کېږو دا تاسو او دا مو ضعیف صاحب.

عبدالرحيم (مسلم دوست) او استاذ بدرالزمان (بدر)

څه پر ضعیف صاحب څه یې پر لیکنه

د(گوانتانامو انځور) دبشر دخواخوږو او نړېوالې ورورولۍ دمدعیانو؟؟ په لاس د بشر درتلو، کړولو، سپکولو، ځورولو او دردولو لپاره دهغه جهنم ته ورته ځای (گوانتانامو) ترڅې خاطرې دي چې دځمکې پر سړیو اڅې خپله خپل مثال دی او بس.

دکتاب لیکوال ښاغلی ملا عبدالسلام ضعیف هم هغه څوک دی چې له شک پرته دیو دیني عالم او په نړیواله کچه دیو پیاوړي دیپلومات په توگه ځلېدلی خو دلیکوال او ادیب په توگه لا چا نه پېژنده خو دادی حالاتو او اړتیاوو لیکوال هم کړ.

زه له دولسو کالو راهیسې له ضعیف صاحب سره پېژنم. دپېژندگلوی په پیل کې یا هغه وخت چې دده سیرت مې نه و مطالعه کړی نو دده دصورت یا فزیکي جسم په لېدلو مې داسې انگېرله چې ښایي ضعیف صاحب به رښتیا ضعیف نه وي، دی به ډېر کبرجن او په اصطلاح کلانکاره وي خو کله مې چې پېژندگلوي ورسره ډېره شوه او په یو وزارت کې ده ته د آمر او ماته دمامور په توگه دکار چانس پیدا شو نو دده په اړه خپل خیالي اټکل مې ناسم وموند او درک مې کړه چې ملا عبدالسلام دحق پر وړاندې ډېر «ضعیف» دی.

دضعیف صاحب دسیاسي کفایت، مدیریت، اهلیت او شخصیت په اړه ځکه څه نه لیکم چې دی داسې ورک نومی او ټیټ پوړی څوک نه وو چې گوندې څوک یې نه پېژني (عیان ته څه حاجت دبیان) خو دده

به يي ويل: چه په مونږ هر څه تيرېږي الله (ج) دي زمونږ نور ملگري په حفظ او امان کې وساتي.

۲ چه کله به ملگري خلاصيدل دنورو ملگرو حال به يي ليد، نو دخپل خلاصون په خوشحالي به نه پوهيده. او دا احساس به ورسره وو چه کاش چه ټول خلاص شوي واي او يا زما په ځاي بل مظلوم خلاص شوي واي.

نو عجيبه غوندي احساس - عجيبه غوندي وروري - عجيبه قرباني څومره اخلاص - رښتينولي - الله (ج) دي يې له هر يوه څخه قبول او منظور کړي.

۳- تر ټولو بختور خو ضعيف صاحب وچه دافغانستان نمائنده يي په گوانتانامو کې وليدلای شو او بالاخره ورسره راغي. او داسي نمائنده چه داسلام - ديانت - افغانيت - او شفقت نښې له ورايه وباندي ښکاري.

داهغه څوک دي چه زه يې پيژنم که ددي نمائنده، په واک او اختيارکي واي، نو هيڅ افغان ته به په هيڅ ځاي کې هيڅ نوع تکليف نه وو رسيدلي داسلامي ورورولي، او افغاني وحدت سمبول: A-B په ښاغلي ضعيف صاحب ډيري سختي او ناخوالي تيري شوي. دنورو ورونو په شمول دي الله (ج) اجر ورکړي.

او الله (ج) دي ټول ملگري لډي ظلم او ستم څخه راخلاص کړي خصوصاً: زما گران ورور خيرالله خير خوا. له ټولولوستونکو څخه هيله من يم چه دمظلومو بنديانو په حق کې د دعا لاس پورته کړي.

ورور مومحمد قاسم (حليمي)

دیو نږدې همکار او ملګري په توګه ماته هم ویاړ دی چې دوست مې دیو بریالي دیپلومات، کارپوهه او محترم شخص په توګه وځلېد. دضعیف صاحب وروستی ماموریت په پاکستان کې چې داسلام دکلا او دمسلمانانو لپاره دیو ځانګړي هېواد په توګه جوړ شوی دافغانستان ددولت اوافغانانو استازیتوب (سفارت) وو.

سفیر څوک وي، څه حقوق، مسئولیتونه اودندې لري دا هغه پوښتنې دي چې له هر لوستوال او کم لوستي سره یې ځوابونه شته. په دې مانا چې که دوه هېوادونه ان که دوه ولسونه هم یو له بل سره وران شي او میلیونونه وګړي یې هم په جګړه کې ووژل شي نو سفیر یا استازي یې مصئون وي په مسلماننه ټولنه کې خو پرېږده ان په نا مسلماننه ټولنه کې هم همدا دود دی، او دا دود ډېره تاریخي لرغونتیا لري او که چا دادود مات کړي نو دنړیوالو له ملامتۍ او جګړو سره مخ شوي.

راشده خلفاوو به دکفارو دسفیرانو ډېر احترام کاوه او یو ځل خويې دکفارو په لاس دخپل استازي پر وژنه له هغوی سره جهاد اعلان دهغوی دلسگونو تنو ویني تويې کړې.

۲۷ کاله وړاندې ایران دامریکا له دیپلوماتانو سره نامناسب چلند وکړ چې ددښمنۍ اوریې اوس هم بل دی او دایران ملت پکې سوځي. خو پاکستانی چارواکیو دافغان دولت او افغان مسلمان ولس له استازي سره چې دواړو هېوادونو دیو بل حکومتونه په رسمیت هم پیژندلي وو، ددې سفیر رسمي اعتبار لیک یې هم منلی، سیاسي پاسپورت، ویزه، دکار اجازه هر څه یې ورکړي و څه وکړل؟؟

افغانان ډېر ستر، غیرتي او با شهامته خلک دي او هر وخت یې دیومسلمان ګاونډي په توګه له پاکستان سره ښې اړیکې لرلې دي

دهغوی دتېري پر وړاندې يې له صبر او زغم څخه کار اخستی
ناخواني، له ژوبلې گوتې نيول يې ورسره نه دي کړي. خو په مقابل کې
يې هر وخت پاکستان دافغانانو داحسان او خوانۍ ځواب په ناخوانۍ
ورکړی دی.

راځئ چې له پاکستان سره دافغانانو دخوانۍ او ستر توب دا دوه
بېلگې ونولو.

دظاهر شاه دوران ۱۹۷۱ م کال و، دپښتونستان په سر له پاکستان
سره دافغانانو تبليغاتي او سره جگړه ښه په ډرز کې روانه وه چې په
همدې وخت کې هند له پاکستان سره ونښت ددواړو هېوادونو ترمنځ
کلکه جگړه روانه وه دافغانستان دکابينې په غونډه کې ځينو وزيرانو
وړاندېز وکړ چې اوس پاکستان له هند سره نښتی دی نو دافغانستان
لپاره ښه چانس دی چې له پاکستان سره جگړه اعلان او دپښتونستان
مسئله له نظامي لارې حل کړي. په هغه وخت کې پاکستان له نظامي
پلوه په ډېر کمزوري دريځ کې و چې يواځې له هند سره يې هم دجگړې
تاب نه درلود په داسې حال کې چې دافغانستان بری او دپښتنو دله
لاسه وتلې خاورې بيا ترلاسه کول سل په سلو کې باوري و. خو
دکابينې ډېرو غړيو له دې وړاندېز سره مخالفت وښود، دليل يې دا و
چې پاکستان زموږ مسلمان گاونډی هېواد دی او اوس په ډېرو ناوړو
شرایطو کې قرار لري او ان دوېش له خطر سره مخ دی نو که موږ پرې
حمله وکړو دابه يوې ناخوانۍ ته ورته کار وي موږ بايد دخپل مسلمان
گاونډي له ناوړه حالت څخه گټه وانخلو او نه يې بايد له ژوبلې گوتې
ونیسو.

که څه هم پاکستان خپل مخ په اینه کې لیدلی و او انګېرلې يې وه
چې افغانستان به هرومرو پرې حمله کوي خو کله يې چې دافغانانو

داسترتوب او ځواني وليده نو له حيرانتيا ورته گوته په غاښ شول دهند او پاکستان ددې جگړې پايله داشوه چې پاکستان دهند پر وړاندې ماتې وخوړه . جنرال نيازي خپله وسله دهندې جنرال (ارورا) پر وړاندې کېښوده. او شيخ مجيب الرحمن له پاکستان څخه بېل شوی خپلواک بنگله ديش اعلان کړ.

د ۱۳۵۱ هـ ل دسه شنبې په ورځ دمرغومي په ۲۱مه چې د ۱۹۷۲ م کال دجنورۍ له يوولسمې سره سمون خوري پاکستان په پېښور کې افغان قونسلگرۍ ته خبر وکړ چې دپاکستان ولسمشر ذوالفقار علي بوټو غواړي همدا نن کابل ته سفر وکړي. بوټو په هماغه ورځ ديو پلاوي په مشرۍ چې هوايي مارشال رحيم خان، دوسلووالو ځواکونو لوی درستيز جنرال غلام اسحاق خان (چې وروسته دپاکستان ولسمشر شو)، او نور په کې وو د هوايي ځواکونو اړوند الوتکه کې کابل ته راغی او دخواجه رواش په هوايي ډگر ورته په خپله دظاهر شاه . صدراعظم ډاکټر محمد ظاهر. دصدارت مرستيال ډاکټر عبدالصمد حامد ددربار وزير علي محمد لخوا هر کلی وويل شو.

بوټو په کابل کې څلور ساعته تېر کړل او دگلخانې په ماڼۍ کې يې له افغان مشرانو سره خبرې اترې وکړې نوموړی دافغانانو له ځوانۍ، مروت او شهامت څخه دومره اغېزمن وو چې که کچه يې دهغه له دې څرگندونو څخه معلومولی شو : « ددې لپاره کابل ته راغلی يم چې خپل دمننې او احترام مراتب داعليحضرت همايوني، دافغانستان دحکومت او خلکو حضور ته ددوی دهغه له همدردۍ څخه ډک دريځ په اړه پخپله وړاندې کړم چې زموږ دهېواد په اړه يې په هغه وخت کې خپل کړی وو چې له يو لوی کړکيچ سره مخ وو ، افغانستان دپته ورته دريځ په ۱۹۶۵ م کال هم غوره کړی و او پاکستان چمتو دی چې

د افغانستان د دې ځوانمردانه اقدام په بدل کې تر ممکنه حده متقابل
اقدام وکړي ...»

افغانستان وپنج سال سلطه طالبان

د سردار داؤد خان د صدارت په زمانه کې بیا هم د پاکستان او
افغانستان ترمنځه د پښتونستان په سر لانجې، اودیو بل پر ضد
پروپاګند روان وو چې د پاکستان د بهرنیو چارو د وزارت مرستیال
سکندر مرزا کابل ته په یو رسمي سفر راغی څرنگه چې سکندر مرزا
د افغانانو مېلمه وو نو افغان حکومت کابل راډیو ته رسماً خبر ورکړ
چې د پاکستانی مېلمه د احترام لپاره دې پاکستان پسې پروپاګند او
ترهغې چې سکندر مرزا دلته وي د پښتونستان خپرونه بنده کړي.
خو پاکستانیو چارواکیو د افغانانو د دې احسان حق څومره ادا کړ!!
د افغان دولت او ولس له رسمي استازي سره یې څه چلند وکړ
او د افغانانو له مجبور حال څخه یې څومره دځان په ګټه کار واخیست.
د افغانانو څومره وینې یې وڅښلې، دروسانو او دهغوی ګوډاګیانو پر
ضد له افغان جهاد څخه یې څومره ناوړې ګټې واخیستې. د دې ملت له
بچیانو (سربند نکيو طالبانو) سره یې څه وکړل؟! دا هغه حقایق دي
چې لیکل یې ډېر وخت او حوصله غواړي.

زه گومان کوم چې دنړۍ تاریخ به داسې بېلګه ونه لري چې یو څوک
دې خپل هم مذهب، په دین، دود او دستور کې ګډ بېګناګاونډی او
په خپل هېواد کې برحاله سفیر د کفارو د خوښۍ لپاره بل هېواد ته چې
په دین، عقیده، ژبه، فکر ... کې ترې بېل او په جغرافیوي لحاظ دنړۍ

بل سرکې وي داسې لاس تړلی وسپاري لکه چې پسه لیوانو ته سپارل کېږي.

راځئ دلته ایمانونه او وجدانونه پرتله کړو یوې خواته داسې ایمانونه چې خاوندان یې د امریکا (صهیونیسم) د خوښۍ لپاره هر ذلت ته غاړه ږدي له ازادۍ، خاورې، ننگ او ناموس هر څه ورتېرېږي او بلې خواته په نوم «ضعیف» خو د دومره پیاوړي ایمان او بشپړې عقیدې خاوند چې دگوانتانامو د زندان تکلیفونو او شکنجو یې هم ایمان ټکنی نکر.

نه یواځې دا چې ټکنی او کمزری نه شو، بلکې لا فولادي شو دایمان او سپنې یې د زحمتونو او کړاوونو (آب) وخور نوره هم کلکه شوه او کله چې امریکایي چارواکي ورته په زندان کې وړاندېز کوي چې له گوانتانامو یا جهنم ته ورته زندان څخه به یې هم خوشې کړي، لکونه ډالر او منصب به هم ورکړي خو له دوی سره دې دوست او همکار واوسي نو په ډېرې زړورتیا پیغمبري ځواب ورکوي: «رب السجن احب الی مما یدعونني الیه، یعنی: «زما ربه زندان راته غوره دی له هغه څه څخه چې دوی مې ورته بولي.» چې هغه دیو مسلمان ورور په ضد له کفر سره مرسته وه.

پاکستانو چارواکیو دی ولې امریکاته وسپاره؟ ښکاره ده چې دچوکۍ دساتلو او د مادیاتو د ترلاسه کولو لپاره خو، ښه شوه چې د امریکا ډول ته دنځېدونکیو پاکستانیانو او افغانانو په امریکا پورې تړلې هیلې هم پوره؟؟ شوې. دوی خو معاذ الله له الله ج څخه هم پر امریکا کلک باور درلود. امریکا د دوی معبود گرځېدلې و، دوی انګېرله چې دوزخ او جنت دواړه د امریکا په واک کې دي دلته به جنت راوړي د امریکا له راتګ سره به دلته د افغانستان په ویالو کې

شهد او شیدې وبهېږي. په دوی هماغه د پخوانیو قومونو کیسه شوې چې قرآن موږ ته بیان کړې: « فلما راوه مستقبلا اودیتهم قالوا هذا عارض ممطرنا بل هو ما استعجلتم به فيه ریح عاصف تدمر کل شی بامر ربها » یعنی: « کله یې چې په فضا کې ورپېڅې ولیدې چې د دوی کلیو ته مخامخ راروانې وې نو دوی وویل چې دا پلنې ورپېڅې دي چې پر موږ ورېږي (نه نه) ، بلکې دا هغه څه دي چې تاسې یې په غوښتلو کې بېړه کوله (عذاب دی) په دې کې توند او تېز باد دی چې د خپل رب په امر هر څه له منځه وړي. »

لوېديځوالو هم انگېرله چې امریکا به موږ ته د ژوند ټول نعمتونه راوړي نور به نو زحمت نه وي... خو دا دی د دوی د اټکل پر خلاف ، امریکا هم پاکستانی ولس او هم افغان ولس ته اور بل کړ او وینو چې هره ورځ لسگونه بې گناه هېوادوال وژني، په ناموس یې تېری کوي او کومه نڅره پاتې ده چې ویې نکړه. نیستي او غربت خپل وروستي پرواونه وهي، د هیچا سر، مال او ناموس خوندي ندی، لنډه دا چې امریکا باران نه بلکې توپان وخت.

په دې کتاب کې د بشر د مدعیانو لخوا د بې گناه ، مظلوم او کریدلي بشر ته د سزا ورکولو، د هغوی د بې پته کولو د انساني د سپکاوي ښه ریښتیني انځور کښل شوی دی.

دا څرگنده ده چې لدوی سره بنديان له دې پرته بله گناه نلري چې د ځمکې پرسرله الله (ج) پرته د بل چا جباریت نه مني، د اوسنیو فرعونانو او نمرودانو په وړاندې د تسلیمۍ او سجدي سر نه ټیټوي ، او په همدې خاطر کړول کېږي، ځورول کېږي. « وما نقموا منهم الا ان یومنوا بالله العزیز الحمید » یعنی: « او دوی ترې غچ نه اخلي مگر پدې خاطر چې دوی یواځې په عزیز او حمید خداي (ج) ایمان لري.

بناغلي ضعيف هم له همدې په خدای ج مئینو کسانو او د الله ج د نور په ډیوه ستي پتنگ دی. دا کتاب دده د خپلو سترگو لیدلی حال او په ده تېرې شوې ترخې خاطرې دي.

پوره باور دی چې د امریکا د تمدن، دیموکراسۍ، پرمختګ، ازادۍ او دبشر د حقوقو په چپغو ډېر غولیدلي او دلوېدیځ ژوندانه ډېر تېري به ددې امریکایي سراب په لیدلو ماړه او دوخت ددې لوی فرعون اصلي خېره به ورته ښکاره شي نور نو درانه ضعیف صاحب ته په ده د تېرو شویو عذابونو او کړاوونو دا جرونو او په افغانستان کې د سوچه اسلامي نظام د نفاذ دعاگانې کوم.

محمد حسن حقیار

۱۳۸۵ هجري لمريز د چنگاښ لومړۍ

سريزه

د ټولو کایناتو څښتن پیدا کوونکي او پالونکي ته ثنا اود نړۍ ستر لارښود او دهغه وروڼو لارښوونکو اود کورنۍ ټولو غړيو او ورسره ټولو ملگرو ته درودونه او سلامونه، دلوی متعال څښتن شکر کوم چی دلوی رحمت په بخښولو سره یې داوسنی نړۍ داستکباری قوت له خونړیو منگولو څخه سالم راویستم او نوی ژوند یې را په برخه کې اوله هغو وروڼو څخه یو جهان مننه کوم چی زما په خوشي کولو کې یې کوښښ کړی دی.

چون د نننۍ دنیا د تروریست او ویره اچونکو په نامه داستکباری قوت له خواديوویشتم قرن، تر ټولو دظلم اوبی قانونه نېولو خوشې کولو لړۍ روانه کړې ده، اوپه گوانتانامو کې یې دقانون خلاف، دملل متحد، او بشري ادارو، له اعتراضونو سره سره دبی سرنوشته بندیانو ساتلو ته له قانونی محکمي پرته دوام ورکړی دي، چی داخپله تر ټولو لوی تروریستی عمل دی، چی زه هم ددغه ښامار په خوله کی دپاکستانی مخلصینو !!؟ له خوا لویدلی وم، چی بیا یې په گوانتانامو کی ترستوني کښته کړم، چی تر دریو کالو اولسو میاشتو وروسته بیا افغان حکومت ته وسپارل شوم.

ډېرو وروڼو وغوښتل چی له دغه جریان خبر شی، او د هغه مفصل بیان واوری او ډېرو وروڼو د مبارکي په لیدو کې چي راتلل، او ډېرو وروڼو د تېلفونونو په ذریعه رانه وغوښتل، چی دا انځور څومره چی ژر ممکن وی وباسم، او وروڼو ته یې تقدیم کړم، ماهم دنا چاری له کبله د دغو وروڼو د ارزو پوره کولو په خاطر دغه لږ خاطرات دبیلگي په توگه

ولیکل، الله (ج) دې وکړې چې ددېرو ورونو سوالونه په کښی جواب شوي وی.

گرانو او محترمو لوستونکو کیدای شی، تاسو زما په لیکلی وړه دالي کې څلورو څیزونو ته دلوستلو په وخت کې گوته ونیسی، اول داچې دېر داسې لیکلي به ولولئ چې د ادبی پلوه پکښې نیمگړتیاوي وی او کله خو به داملا نیمگړتیا ولری، دا چې له یوې خوازه لیکوال نه یم، او دا اول ځل دی چې داسې لیکنې ته زړه ښه کوم، بل دا چې کله ناکله دښه صحت احساس نکوم، اوله روحی مشکلاتو سره مخ کیږم نو هیله ده چې معذرت مو ومني.

دویم دا چې ځینی لیکنې شاید څه ذهني فشار ولری اوله لوستلو سره یې ستا سوپه زړه کې هیښونکې څه پیدا شی، او یا په دماغ درته بوج راوولی، او یا داچې ځینی لوستونکي ښايي اعتراض وکړي چې ځینی مطالب دځینو شرایطو مطابق باید ذکر شوی نه وای، که بالفرض داسې څه پیدا شی زه ستاسو د فکر او نظر درناوی او احترام کوم او په ځای یې بولم البته زما سره د دوو شیانو احساس دېر اوږدیدی، اول دا چې له مسلمانانو سره په مختلفو نومونو او دسیسو ناوړه کړه ونشی چې هغه د انسانیت له حده وتلی وی او د ځناورو تر حده بد چلند ورسره وشي، بل دا چې دبشر د حقوقو په نامه باید له مسلمانانو سره درغلی او دوکه برېنده او وغندل شي، او مسلمانان ټولنه باید د داسې دوه مخه شیطانت او په گبین کې گډو زهرو څخه ځان وساتي، داسې پلانونو ته ځیر او وینس واوسي او مخه یې ونیسی.

دریم داچې په لیکلو کې به غلیظ او شدید الفاظ ومومي چې دځینو لوستونکو په نظر به له ادبي چوکاټه وتي او په ځای نه وی، او ځینی لوستونکي یې شاید تعصب وبولي. گرانه لوستونکيه په الله (ج) قسم

دی له چا سره شخصی تعصب نه ساتم، خودا لیکل به دوه مفهومه لری یودا چی زما شدت به زما دپوره مظلومیت نمایندګي کوي چې دهغود عمل په مقابل کې به زما عکس العمل اوددې الفاظو کارول به زما دپرسیدلي زړه بوج کم کړي.

دویم دا چی په ټولنه کی هر سړی باید په دی پوی شی چی هر سړی دخپلو اعمالو مسؤولیت لری هغه که هر څوک وی.

څلورم په لیکنه کی د ځینو مملکتونو پالیسی او منافقانه کړنو ته په زغرده او یا نا مستقیم ډول اشاره یا شدید الفاظ کارول یا غندل، ددی معنی نلری چی ملت ته داسی څه ویل په کار دی، داسی نه ده، بلکې زما لیکنه یواځی دهغه وخت تر حکومتونو پوری محدوده ده اوبس. زه په ګاونډي هېواد پاکستان کې، قریب دوه کاله دافغانستان دلوي سفير او ځانګړي استازي په توګه په رسمي دنده ګومارل شوی وم، او دا هغه حالت وو چې نړیوالو په ځانګړي توګه نااسلامي نړي دافغانستان داسلامي امارت موجودیت ددوی په اصطلاح دخطر یو لوی عامل ګڼلی وو، چې دځینو افغاني کړیو په مرسته یې داسلامي امارت ختمولو ته بډي رانغښتې وي، او ددی کار لپاره یې په مختلفو لارو چارو غور کاوه، داسلامي امارت دمخالفینو او په خارج کې دځینو غربي کلتور پلوو افغانانو سره، دامارت په نابودولو کې یې مشوري او مجلسونه کول، او په خارجي هېوادونو کې یې، په یوه او یا بل نامه غونډي او کنفرانسونه جوړ ول. په افغانستان بندیزونه ولګیدل، دتجارانو په ځینو صادراتو وارداتو، دپور پر راکړه ورکړه، په بانکي حسابونو، دحکومت دچارواکو پر سفرونو، او دالوتکو په تجارتي پروازونو، هم بندیزونه ولګیدل چې ټول ملت یې له کړاوونو سره مخ کړ، دا زما په ژوند کی ماته تر ټولو ستړی اوستومانه حالت وو، چې دپاکستان دحکومت په دوه

مخې سياست بيا تردي ټولو زيات ځوريدلم، چې له يوې خوا به يې دمقدس جهاد خبرې کولې، او له بلې خوا يې خپل هوايي ډگرونه، او استخباراتي پټ معلومات، امريکايانو ته دمظلومو افغانانو دوژلو، اودافغانستان دورانولو لپاره ورکول.

خو دا هرڅه وشول، زه ددغه دوه کلن مسئوليت په وخت کې دحکومتي چارواکو، او عامه خلکو سره ډېر ناست، او ولاړ يم، دپاکستان عام وگړي، اسلامي احزاب اومطبوعات، اسلام خوښه مسلمانان دي، چې له اسلام سره پوره مينه لري، دپاکستان اوپه ځانگړي توگه دمشرف ددغه ناروا عمل خلاف وه، او ډېرې هلې ځلې يې کولې چې پاکستان داسې عمل بايد ونکړي چې دتليپاتي کاوندې هېوادپه ضد داسې کار نامه ترسره کړي، چې دتاريخ لپاره يې په تندي تور خال پاتي شي، او له بل پلوه پخپله ورته هغه څه پېښ شي چې دگاوندې لپاره يې غواړي. مکوه په ما، چې وبه شي په تا.

دپاکستان ولس له افغانستان سره ډېرې نېکۍ او ښيگړې کړې دي او په تير تاريخ کې يې ورسره د ورور غوندي سلوک کړي دی، دپاکستان خلکو چې داسلامي اخوت او ورورولي له کبله کوم محبت له دطالبانو سره درلود او تردوی وړاندې يې دمجاهدينو سره درلود اوتراوسه مهاجرينو ته يې په خپل کورکې ځاي ورکړي، ځانگړي قدر او ارزښت لري ډېر وروڼه او خوندي ما وليدلې چې دپاکستان دحکومت دپاليسي خلاف يې له طالبانو سره ستري همکاري کولې او لويې مظاهري يې کولې، حتی ښځو به دخپلو گانو تحفي چې تر ډېرو شيانو ورته محترمي دي طالبانو ته ورکولې ما دا ليدلې چې جوالي غريب به هم خپل په اندازه کمک کاوه چې دا زما لپاره ډېر په زړه پاتې انځور دي، زه دهغه ټولو مسلمانانو لپاره چې له افغانانو سره يې په غم کې ځان

شريک کړي، او ورسره يې الهي مينه کړي، له لويه خدايه ورته په دنيا او
 اخرت کې لوی اجر غواړم. که الله (ج) په ما رحمت وکړي، په ورځ
 دمحشر به زه ددغو وروڼو او خویندو چې زموږ په غم يې ځان خبر کړي،
 شاهدي ورکوم انشاء الله.

دپاکستان دديکتاتورانو او ځينو اجنتانو ناروا کړنې، او پالیسي
 هغه قربانۍ نشي له منځه وړلې چې دپاکستان ملت تیرولسيزو کي کړي
 دي.

زه پخپله له هغه ټولو مسلمانانو وروڼو او خویندو څخه ډېره مننه
 کوم چې دیرغلگرو دیرغلونو په وړاندې یې له موږ سره ترخپل وسه
 همکارۍ کړیده. الله (ج) مودی لدی څخه له سختو ابتلاگانو وساتې
 اود وروستۍ زمانې ناوړه فتنې او دفساد خپروونکي اذهانو زهرجن
 پلانونه دی الله ج په خپل لوی فضل زموږ په پاک افغانستان او ټولې
 اسلامي نړۍ نه خپروې والسلام.

په درناوي
 ملا عبدالسلام (ضعيف)

زما خوب

دنيولوڅو ورځي مخکې مې خوب لیده چې ډېر وحشت ناک غوندي وو، په خوب کې مې وليدل چې خپل سکني ورور مې راشي، په لاس کې يې دقصابانو لويه او تيره چاره وي، په مخ يې دقهر او غصې نښې ښکاريدي او په ډېر قهر او غصه وو، ما ته ښه نژدې راغی او لويه چاره يې په لاس کې تاو راتاو کوله، ما ته يې نيغ نيغ کتل، کله چې ښه نژدې راغی او ښه نژدې راته ودریده، په نرمه لهجه سره يې راته وويل: وروره زه ددې لپاره راغلي يم چې تا په دغه چاره سره حلال کړم، دواړه لستونې يې رانغښتي وو، زه حيران وم او کله مې هم دا باور نه راتله، چې زما سکني ورور به دداسې بدۍ او ناروا ارادي ټکل کړي وي، له بل پلوه ما کله هم له دې ورور سره بد سلوک نه وو کړي او نه مې کله بد ورته رسولي وو او نه مې دده دخفه کيدو هڅه کړي وه او ډېر ځله به مې ويل، چې څه ټوکه به کوي او يا به رواني ناروغي ورته پيدا شوې وي، خو دده په ډېر اصرار سره مطمئن شوم چې، دزړه له کومې هم دا اراده لري، ما دځان سره فکر کاوه چې مشر ورور که په دې سره خوشحاليږي، بايد دا ارزو يې زه پوره کړم او که په قناعت سره بريالي نه شم نو به غاړه ورته کښېږدم او مقاومت به ورسره نه کوم، په ډېره نرمې سره مې ورته وويل وروره ما هيڅکله هم تا ته بد نه دي رسولي چې انتقام راڅخه واخلي او نه مې ستا په خلاف کوم کار کړي، څه سبب دی چې تا داسې غير شرعي ټکل کړي دی، خو ونه توانيدم چې قناعت ورکړم بالاخره ورته مې غاړه کښيښوده او ورته ومي ويل: وروره څه چې دي اراده کړي هغه پوره کړه خو بيا هم په دې تمه وم چې، کيدای شي تردې نيت تير شي او رحم يې په زړه کې راشي، ځان مې ورته په ځه که واپاوه او قرباني ته چمتو شوم.

ورور مي بي له دي چې رحم راباندي وکړي، په غاړه يي د قصاب لويه چاړه راکنښنوده او په بېړه سره يي حلال کړم، دا خوب مي هغه مهال وليد، چې پنځه شپږ ورځي وروسته پاکستاني سرتيرو زما کور له څلورو لورو څخه محاصره کړ، خو ما دا حال تردې دمه نه چاته و ويلې او نه يې خپله په تعبير پوهيدم.

بسم الله الرحمن الرحيم

قالت ان الملوك اذا دخلوا قرية افسدوها وجعلوا اعزة اهله
اذلةً وكذلك يفعلون. ^{الاية}

ترجمه: نو وويل بقليس چه بيشكه باچاهان هر كله چه ننوزى په كوم كلى په
غلبه او قهر سره خرابوى دوى هغه كلى او گرزوى عزتمند دوسدونكو دكلى ذليله
او خوار همدارنگه كوى.

کړيدلى انځور

د ميلادي کال ۲۰۰۲ د جنوري د مياشتي دوهمه وه چې دپاکستاني
مقاماتو د نوي کال د مراسمو لړۍ ختمه شوه او شپه تيره شوې وه، په
خپل کور کې مې دکورنۍ له غړو سره دمعمول په خير ژوند کاوه او د
خپلو ورکو وروڼو، او شهيدانو، چې د بي رحمه دوستم لاس ته د پنا په
اميد لويديلي وو په لتون وم، او له ځينې مختلفو مراجعو څخه مي
د مرستي هيله کوله.

واقعاً له خپل برخليک نه ناخبره وم، او بل دا چې دداسي لوي غم او
مصيبت په پيښېدلو راڅخه دخپل ځان غم هير و، او په دي لته کې وم،
چې دشمال وروڼه به په څه شکل خپلو کورونو ته سالم ورسېږي، او
څنگه به د غائبو وروڼو دکورونو سره تماس ونيسو، او څنگه به د بي
کوره شوو افغانانو په درد ځان خبر کړو، قريب ۸ بجي وى چې ناڅاپه د
کور ساتندويانو خبر راوړ، وامي وريدل چې يوڅو تنه پاکستانيان
ملاقات ته راغلي او ځانونه حکومتي مامورين معرفي کوي.

کله چې زه دميلمنو لپاره هغه کوچني کوټې ته ورغلم چې دمعمول
په خير به موږ نابنده خلک پکښي ليدل او ومي ليدل، چې درې کسه چې
يو يې پښتون و چې ځان يې دگلزار په نامه معرفي کړ او دوه نور کسان
چې اوردو ژبې و په چوکيو کې ناست و، ما سلام وکړ او ښه راغلاست

مي ورته ووايه، لاسونه مو سره ونښلول او کښیناست، و وروسته مي دچاي مناسبت وکړ او دوي ته مي انتظار کاوه چې دڅه پیغام سره مله دي.

په دوي کې یو نفر وو چې طبیعي حالت یې دتعصب او دکرکې ډک معلومیده، تور مخ، برداره او پرسېدلي لویې شنې شونډې، او پرسېدلي خېته، او څرېدلی جج لکه تازه چې ددوزخه استازی راغلي وي په ډېره بي احترامی یې په خبرو پیل وکړي اوویې ویل (یور ایکسلیسنسي یوار نو مور ایکسلیسنسي)

(your Excellency you are no more Excellency) یعني ډېر

محترمه ته نور محترم نه یې دا هغه الفاظ دي چې دډېری دښمنۍ او تعصب له مخې استعمالیږي اود ډېر بي عقلو ترخولو وزي او کله یې هم ضرورت نه لیده کیده، او یواځې یې دتعصب او دښمني څرگندونه کوله، بیایې وویل: چې ته پوهیږي امریکایان یو لوي سوپر طاقت دی، او څوک یې مقابله نشي کولي، او نه یې خبره ورگرځولاي شي نوهغوي تاته ضرورت لري چې تحقیق درڅخه وکړي، زموږ دراتگ موخه همدغه ده چې تا امریکایانوته تسلیم کړو، او هغوی زموږ څخه راضي شي اوپاکستان هم له خطرې بچ شي.

په ځواب کې مې ورته وویل: چې داخبره خو سمه ده چې امریکایان ستاسو په اصطلاح سوپر طاقت دي، خوسره ددی په دنیا کې قانون او اصول شته چې دهغي له مخي دنیا ټولي چاري پر مخ بیایې نو په کومو اسلامی اوغیراسلامی مروجو اصولو تاسو له ما سره داسي معامله کوئ او دکوم قانون له مخي تاسو مجبور یاست چې ما امریکایانو ته تسلیم کړئ، ستاسو حق خو یواځې دادي چې ما ته ځواب راکړئ، او مهلت راکړئ چې زه ستاسو هیواد پریردم او بس، خو دا لوغرېن او کرغېرېن او

بي رحمه مزدور په ډېرې سپين سترگۍ سره راته وويل: چې زموږ سره نن اسلام او قانون مطرح نه دي او يواځې دپاکستان گټې مطرح دي او بس.

کله چې ما ددوي سلوک او وضعيت درک کړ، معقوليت او دلائلو هيڅ گټه نه رسوله مجبوراً ساکت شوم او ورته مي وويل: چې څه غواړئ هغه وکړئ موږ اوس ستاسو په لاس کې يو بې له يو پروردگار بل څه نه لرو او پر هغه مي توکل دی.

وروسته دوي وويل: چې تر ۱۲ بجو پوري په کور کې اوسه، او وروسته به تا پيښور ته انتقال کړو خو زما کور څلور طرفه محاصره و، او دوتلو هيڅ لاره يې نه وه اونه می داميد او کمک مرجع درلودل، دتلفون دلاری می دپاکستان خارجه وزارت سره تماس ونيو خومسوولو مقاماتو د جواب نه ډډه وکړه.

له کوره ایستل

پورتنی راغلي پلاوي دکوره له اېستلو مخ کې راته وويل چې موږ تا پېښور ته انتقالوو چې هلته به ته زموږ سره اوسي او صرف امریکايان به درڅخه تحقيق کوي، او کيداي شي وروسته تر لسو ورځو بيرته خپل کور ته راشي، هم داسي اطمینان یې زما کور او فامیل ته ورکړی و چې تر هغه وخته چې زه لدوی سره په توقیف کې یم، زما دفامیل لپاره به داوسیدلو ځاي، او مصرف ورکوي خو دا هرڅه په هغه ځاي پاتې شول. د یادوني وړ ده چې په دغه وخت کې ما د لسو ۱۰ میاشتو ویزه درلوده، او د پاکستان د بهرنیو چارو وزارت هم راته رسماً مکتوب را لیږلي و، چې زه تر هغه وخته په پاکستان کې اوسیدلي شم تر څو په افغانستان کې شرائط عادي کیږي، او هم می دملل متحد هغه مکتوب درلود چې په کې ذکر شوي وو، چې ددې مکتوب لرونکي یو اهم شخصیت دي او دده د شخصیت باید احترام وشي او څوک ورسره غرض ونکړي، چې مطلب یې پاکستانی مقامات وو.

څه دپاسه دولس بجې وي چې دري موټره دکور مخي ته ودریدل، او راتلونکي لاري یې بندي کړي دخلکو او موټرو، تگ او راتگ یې ودراره، او هغه ژورنالستان یې چې غوښتل یې دغه صحنه وويني او د پاکستان دغه ناروا، او ظالمانه عمل نړۍ، او په تیره بیا مسلمانانو ته وښيي نه پرېښودل. ان تردې چې دلېدلو فرصت هم ورنه کړل شو، ماته یې دراوتلو امر وکړ.

زه په داسې حال کې له کوره راووتم چې بچيانو مي چيغي وهلي او پاکستاني عسکرو چې داسلام دفاع خپله موخه بنيدي ديوه مسلمان ميلمه چې هيڅ جرم نلري هيڅ قانون جواز نه ورکوي، صرف د نامسلمانو د خوشحاليولو، او ديوڅو پيسو لپاره کفارو امريکايانو ته ډالۍ کړي، دقران، او اسلام، دود، او عنعنې دغيرت، او شهامت، دضيافت، او ميلمه پالنې، دملي، او بين المللي، قوانينو داسلامي اخوت درحم، او شفقت په خلاف داسي ناروا جرئت وکړې، په هر صورت له کوره راووتم او حيران وم چې ولي داسي ظلم وشي، او ولي څوک نشته چې دداسي ظلمونو مخه ونيسي، هغه دبشر حقوق، او بين المللي قوانين، هغه دديموکراسي او ديپلوماسي حقوق څه شول، په هر صورت له کوره دباندې لږ شيبه ودرول شوم، او ما دکور په طرف خپلو ماشومانو ته د کتلو جرئت نشو کولاي اونه مي دتسلې اوازياپيغام ورکولې شوای. بيا په هغه موټر کې کښېناستم چې ما يې هيڅ کله توقع نه کوله، او دپاکستان له مقاماتو څخه مي چې ځانونه يې زمونږ وروڼه، او خالص مسلمانان معرفي کول، او کله کله خو به يې د مقدس جهاد خبري هم ترخولې ايستلي داسي اميد نه درلود.

زه د منع په موټر کې سپور کړل شوم چې يو امنيتي موټر مخ ته روان وو او بل يعني دويم تر شا بدرگه کاوه، هغه موټر چې زه په کښي وم دبيخي تورو بښنو درلودونکي وو چې نه ما څوک ليدلي شوای، او نه زه چاليدلي شوای، او امنيتي ډاي ايس اي IS.I کسان هم په دي موټر کې و، چې البته اسلحه ورسره نه وه او نور دوه موټره مسلح کسان و، او ټوله لار په همدي موټر کې موزيک چې ښځو په اردو ژبي سندرو بدرگه کاوه وږ وږ جوړ کړي و، دا ددې لپاره چې ماته څه ازار راکړي

ځکه دوي پوهيدل چې دا د شريعت او دين خلاف کار دي او دي ورباندې خورېږي.

په لار کې مې د لمانځه کولو غوښتنه وکړه ځکه چې لمونځ په قضاء کېدو شو، په جواب کې مې واوريدل چې پېښور کې به يې وکړي او په څو کرته مې تکرار کړل گټه يې ونه کړه، او نه يې ماته وخت راکړ چې فرضيت په ځاي کړم او نه يې دوی پروا وکړه.

پېښور ته په رسېدو هغه دفتر ته ننويستل شوم چې ما فکر کاوه چې د پاکستان د څارگرۍ دفتر به وي يعني ISI خو اوس هم مطمئن نه يم چې دا به کوم ځاي وو هلته د دفتر يوې ځانگړې کوټې ته راهنمايې شوم چې د ښکلو ميزونو او چوکيو درلودونکي و، او د پاکستان بيرغ، او د جناح عکس هم د ميز پر سر پراته وه، يو پښتون سړي په څرخنده چوکې کې تاست وو يو طرف او بل طرف ته يې د چوکې په گرځولو حرکت کاوه. دغه سړي چې ميانه قد يې درلود او ږيره يې خريبلې او لوڅ سر و، سپين چکي پاکستاني کلتوري جامي يې په تن وي مخي ته راغی او ويې وويل، ډير ښه راغلي محترمه زه فلانکی يم، ددغه دفتر مسئول يم، ته زموږ سره ميلمه يې او داسي ميلمه يې چې خوښ مو يې او درباندي خوشحاله هم يو، خو زه نه پوهېدم چې ددې ټکو به څه معنا وه. او په ذهن کې مې وگرځېدل چې داسې په خپل قول کې صادق دی، خوښ او خوشحاله ځکه شو چې په ښو پيسو ورته خرڅېږم، دوی هغه څوک دی چې انسانان د مالونو په څير پلوري دلور قيمت مال دهر چا خوښ او پري خوشحاليږي، که نه انسان خو قيمت نلري، او نه يې څوک پلوري خاصتاً په شلمه، او يوويشتمه پېړۍ کې، خو د پاکستان حکومت دا د ظلم او انسان پلورني بازار تر اوسه هم تود او گرم ساتلي دی د مسلمان خرڅول د ډالريه بدل رو او جهاد بولی.

په پېښور کې

د پېښور د دفتر مسؤل د چاي او ډوډۍ ست وکړ او لمونځ مې هم وکړ وروسته بيا هغه کوټي ته رهبري شوم کوم چې د دبنديانو يا نظر بندو کسانو لپاره تياره شوې وه، نسبتاً وضعه ښه وه په خونه کې گاز او برق وو، چې ديخ مخه يې نيوله، او تشناب يې هم درلود، اوبه پرېمانه وي، او خوراکونه هم ښه و، دقرانکریم يوه نسخه هم راسره و، کتابچه او قلم مې درلودل او په دروازه کې يو پيره دار (ساتونکی) ولاړ و، چې ما کله څه غوښتل په هغه کې يې مرسته راسره کوله.

نور تحقيق او پوښتنه نه وه، البته يو نفر چې په همدې دفتر کې يې دنده درلودله ډېر ډېر به راته خو په پښتو ژبه نه پوهېده، زه په اردو نه پوهېدم خو په انگرېزي ژبه به مو خبري سره کولي، او ډېر ډېر به يې راته ويل چې څه به کيږي (what will happened) او ما به ځواب يواځې داورکاوه چې الله پوهيږي زه نه پوهيږم.

د دفتر مامورين به راتله سلام او احترام به يې کاوه، خبري به يې نه کولي، خو کله به يې چې ماته کتل نو په سترگو کې به يې اوبښکې رغړيدلې او بيرته به وتل، يو ځلي يو نفر خوني ته راغی چې ډېر زيات احترام يې وکړ، او کرار کرار يې سلگۍ شروع کړي، سلگي يې وار په وار ډېرېدلې، بالاخره په ژړا شو او بيهوشه ولويد، چې بيا نورو نفرو ژر په ځولۍ کې وايست، او لدی نه وروسته بيا بل څوک راغی دا هغه وخت و، چې وروسته ترڅلورو ساعتونو يې زه امريکايانو ته تسليم کړم.

دوې شپې په همدغه خونه کې تيري شوي، په دريمه شپه چې تقريباً يولس ۱۱ بجې وي ما دخوب اراده وکړه ناڅاپه دخوني دروازه بيرته

شوه او يو سړي خوني ته راغی ميانه قديې و، او وهلي دبرس غوندي
 ډيره يې درلودله څرنگه جامي يې په تن وي، څنگ ته راته کښېناست
 ،سلام يې واچاوه، دجوړ او ناجوړ پوښتنه يې وکړه، بيا يې وويل: ته خبر
 يې چې څه کيږي ما ويل نه بيا يې وويل تا ته چا څه ندي ويلي؟ ما ويل
 نه، هغه وويل چې همدا اوس موږ تا بل ځاي ته بيايو، پنځه دقيقې
 وخت لري که تشناب ته ځي او يا اودس کوي، زه تشناب ته ولاړم، او
 نوره مې پوښتنه و نه کړه چې چيري مې بيايي، ځکه درښتيا ځواب
 اميد مې نه درلود، له پنځو نه تر لسو دقيقو وروسته يې له خوني بهر
 کړم، او څه نور نفر په ساده جامو کې ولاړ و، دلاسونو ولچک يې په لاسو
 کې و، يوه توره پټۍ هم ورسره معلومېدله، لاسونو ته يې ولچک
 راواچول، او توره پټۍ يې په سترگو راوترله، او دا لومړی ځل و چې زما
 لاسو ته ولچک ولويدل او سترگي مې وټرل شوی، جیبونه يې تلاشي
 کړل، قرانکریم، يو جیبې ډيجيتل قاموس يا ژباړونکي او څه پيسې وي
 هغه يې واخيستي، موټر ته يې په تيله تيله وهلو سره وړاندې کړم، او
 دوي ټول چوپ او غلي و چا خبري نه کولې.

موټر حرکت وکړ، او تر يوه ساعت يا څه کم يو ساعت وروسته مې
 دچورلکي اواز ترغوږو شو، او په زړه کې مې وگرځيدل چې دا به ضرور
 ميدان وي، او چورلکه به دامريکايانو وي، او په همدې وخت کې يو
 قيمتي ساعت چې پر لاس مې و، په يوه حمله له لاسه خلاص شو بيا مې
 و نه ليد !! او امريکايانو ته هم نه و تسليم شوی، موټر ورو ورو حرکت
 کاوه چې چورلکی ته ډېر نږدې شو ودرید، دموټر دروازې خلاصې
 شوي، او په دوو نفرو يې زه له موټر څخه راکښته کړم، او يو څو گامه
 وروسته ودرول شوم، تر څه درنگ وروسته په اردو ژبه راته په غوږ کې

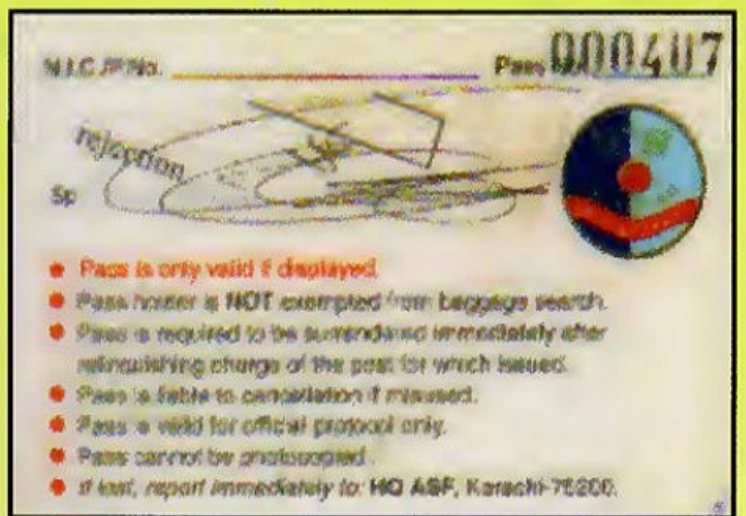
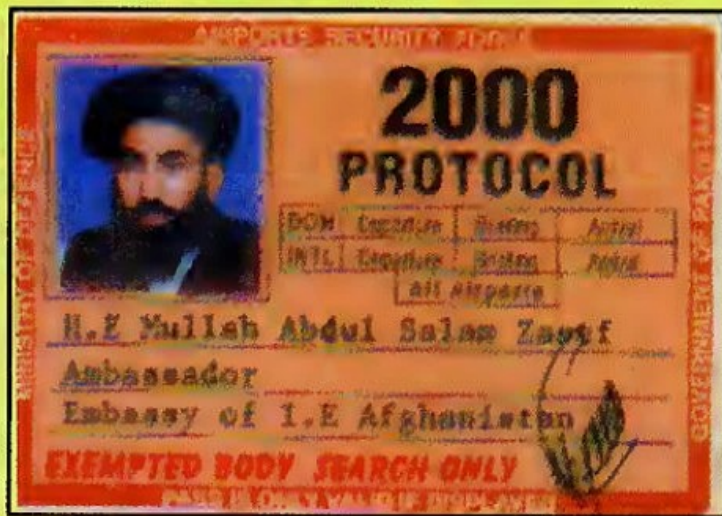

د پاکستان له صدر رفیق تارر سره د اعتماد لیک
د قبلېدو په حال کې

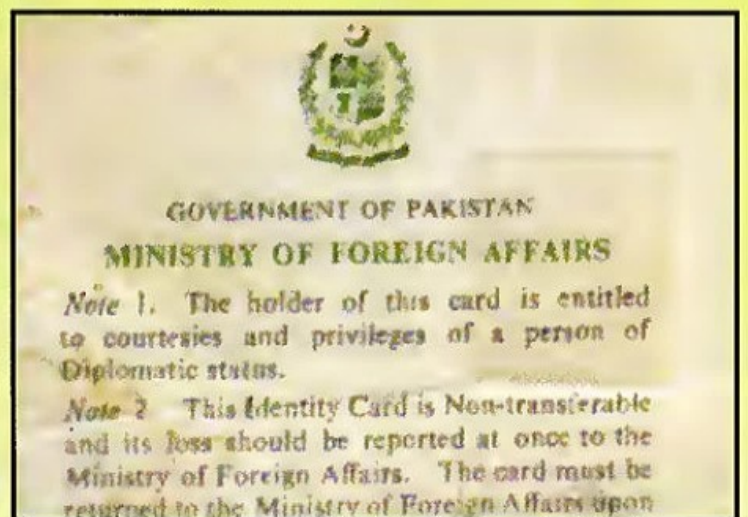
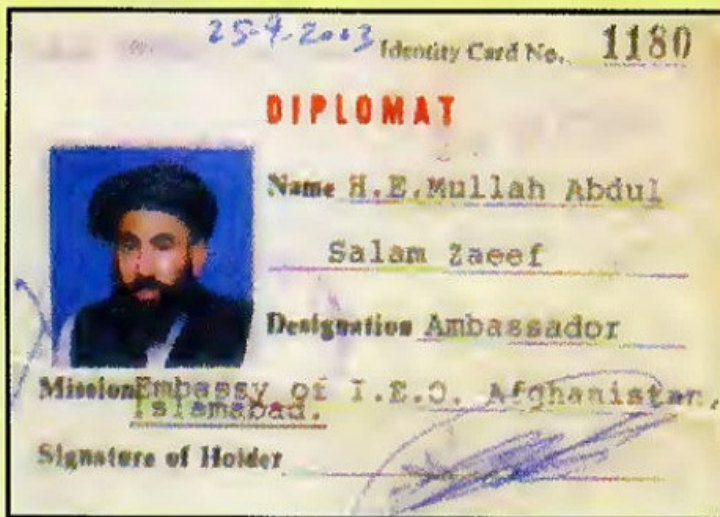

د پاکستان صدر رفیق تارر د ډیپلوماسۍ د رسمي مراسمو په حال کې،
چې معمولاً په رسمي شکل له سفیرانو سره لیده کاته کوي.

لوړ تصویرونه د هغه تشریفاتې کارتونو دي چې معمولاً د ډیپلومات د احترام لپاره ورکول کېږي، ترڅو د تلاشی په وخت ورسره مرسته وشي

لوړ کارتونه د ډیپلومات لپاره ورکول کېږي، چې د ملک په ټولو ساحو کې اعتبار لري او د یوه ملک د ډیپلومات هویت او د ډیپلوماسۍ حقوق تثبیتوي.

کله چې زه پاکستان په امریکا ولېورل، نو د پاکستان په خارجه وزارت کې د اسید د بخش مسؤل عزیز احمد خان مطبوعاتو ته ويلي وو چې دی مو ځکه د پاکستانه خارج کړی چې دده ویزه ختمه شوې وه. په لوړ تصویر کې لیدلی شئ چې ۱۲/۱۰/۲۰۰۲ پورې د ویزې اعتبار شته. زه له عزیز احمد خان څخه چې د افغانستان لپاره سفير هم تېر شوی و، دده په درواغو گېله من يم.

داسې وویل شوه (خدا حافظ)!!! یعنی خدای ج دی مل شه لکه زه چې
د کوم ځای په خوشحاله سفر روان یم دلته می یقین شو چې امریکایانوته
سپارنه ده.

امريکايانو ته تسليمی

په همدې مهال چې امريکايانو ته سپارل کيدلم، يو دم خلکو راحمله کړه لکه شرمېنان چې په گډ حمله وکړي، په لغتو اوسوکانو يې ووهلم، او چيغې يې راباندي وېلي، کالي يې راڅخه کښول، کله به يې په گوتندو، کله پرمخې، کله ستوني ستغ، او کله به پراخ غورځول، په چاکوگانو يې کالي راباندي څيرل، په همدې حال کې مې له سترگو څخه هم هغه توره پټه بيرته شوه، سترگې مې وغړولې و مې ليدل چې يوې خوا ته پاکستانې بې تنگه فوجي عسکر په نظامي دود صف ولاړ وه، او بلې خوا ته امريکايان څو تنه صف وه، او ډېر پاکستاني موټرونه چې يو پکښې دجنرال موټر ولاړ و چې پر پليټ يې دجنرال نظامي سمبول و، او زما تماشا يې کول، چې امريکايانو سربېره پردي چې وې او ټکوي مې بربنډ هم کړم، او داسلام دسپېڅلي دين دتنگ او ناموس ساتندويانو په مړو سترگو ورته کتل، او پټه خوله ولاړ وه، او دتسليمي لپاره يې تشريفاتي مراسم برابر کړي وه.

دا هغه صحنه ده چې په قبر کې به مې هم هيره نشي، دا چې زه قاتل نه وم، غل نه وم، هيڅ قانوني جرم مې نه درلود، که پاکستان (مجبورستان) دي ته مجبور وای چې هرومرو خپل دکور منل شوي ميلمه، نامسلمانو ته تسليم کړې، دا به موږ بخښلي وای، هير کړي به مو وای، خو دومره يې کولاي شوای چې امريکايانو ته يې ويلې وای چې اقلأ زموږ په حضور کې داسې بد سلوکې ونکړي، لکه دوي چې ليدل او په مړو سترگو يې ورته کتل.

امريکايي وحشي، متعصبو او بي رحمه عسکرو په همداسې حالت کې چې جامي مې په تن نه وي کښولم، او الوتکې ته يې پورته کړم،

لاسونه او پښي يې راته په ځنځيرونو کلک وتړل، او سترگي يې راپلستر کړې، او يوه بده کرغېړنه توره کڅوړه يې په سر راواغوستله، سرونه يې په غاړه پورې پلستر کړې، او دچورلکي په منځ کې يې په تخت پوري بيا په ځنځيرونو وتړل، ساه مي بنده شوه، رغ مي ترخوله نه خوت، او کله چي به مي له ډېر تکليف او نفس تنگۍ څخه غير اختياري لږ حرکت هم کاوه، د کلکي لغتي گوډار به مي خواړه، خو داگوډار راته هيڅ هم نه معلومېده، او دا هغه حالت و، چي ډېر ځله به مي په زړه کې گرځيدل، چي همدا به ځنکدن وي، او په دي مي تسلي کوله چي گوندي په هم دي حالت کې مي له بدنه روح جلا شي، او دراتلونکي بي عزتيو او تکاليفو څخه به خلاص شم، خو زما دا هيلي په ناهيلي بدلي شوي.

هم داسي کش مکش، وهل، چيغي وي، او زما هم دغه حالت وو، خداي (ج) عالم دي چي څومره وخت به تير شوي وي، چي يو ځاي چورلکه بنکته شوه، او ما به په زړه کې تصور کاوه چي گوندي تردي حالت څه هوسا شم، خو وحشي ځناورو بيا هم په داسي بي رحمۍ کښولم، او تر چورلکي لاندي يې وغورځولم، او هلته نور عسکر هم ورسره ملگري شول، او تقريباً يو ساعت به يې همداسي لوبه راباندي کوله، چي اخر څلور پنځه نفره سربېره راباندي ناست و، او خپل مجلس يې کاوه!!! لکه په يوه ډبره يا لرگي چي ناست وي، او زه به هميش دمرگ په انتظار وم، چي کله به مي ساه خيژي، او کله به عزرائيل چمبي راباندي ايرېدي، اي پاکستانه!

تقريباً دوه ساعته دلته وم او بيا يې کش کړم، او يوي بلي چورلکي ته يې پورته کړم، چي نسبتاً هغه مخکې او دتيرې چورلکي حالتونو ته هوسا و، داوسپني په چوکۍ يې ټينگ وتړل، خو وهل نه و، تر لږ تگ تقريباً شل تر پنځويشتو دقيقو وروسته کښته شوه، او بيرته همدغسي

یې کش کړم، تر ښه ډیره حده او بیایې پر پښو ودرولم، چې دډېرو الوتکو او خلکو اواز مې تر غوږو کیده، او دیوه ترجمان په واسطه راته وویل شو، چې پښه کښته کړه، پښه مې کښته کړه، زینې وي، په دا راز زینو کې شپږ پوره کښته کړل شوم، او هلته یې هغه توره کڅوړه له سره راڅخه وکښله، او سترگې مې وغړولې ومې لیدل چې څو امریکایي عسکر مې مخ او شا اودواړو خواوو ته ولاړ دي، او چپ طرف ته مې وکتل چې قفس غوندي ځای و، او انسانان پکښې پراته دي، لاسونه پښې یې را خلاص کړې، یو کوچنی حمام و، هلته یې رهبري کړم چې ځان پرېمینځم، ځان مې نشوای پرېمینځلای، لاسونو مې کار نه کاوه، بې حسه وه، خو بیا هم اوبو ته ودریدلم، ځان مې لوند کړ، او بیایي یوه دریشي راکړه چې وامي غوستله، او هم دلته یوې کوچنۍ کوټې ته رهبري شوم چې نیمه قفس غوندي وه، تقریباً یو متر یې براو دوه متره اوږدوالي یې درلود، کموډ او داوبو ځای هم دلته موجود و، نور هیڅ پکښې نه وه، یواځې داوسپنۍ جال او دیوالونه و، او راته وویل شول که ویده کېږې نو ویده شه، خو دویده کېدو لپاره هیڅ نه و، او زه په تحریر کې وم شاه و خوا مې کتل نه پوهېدم چې چېرته یم، او څه به راسره کېږي، وینس او که ویده یم، دا حقیقت دي، که یې په خوب کې وینم.

په کښتی کی حالات

یو عسکر دخوني مخ ته ولاړ و، چې کله ښه څیر شوم، نو دا یو بیخي بند ځای و، یواځې دري نوري کوچني کوتي وي، او یو ددوا ځای و، چې موظف نرس به همیشه ورسره ناست و، یوه دروازه یې درلودله چې واشرونو چاپیره کړي وه، او د اوبو مقاومت یې هم درلود، دلته پوه شوم چې دا به هم هغه کښتی وي چې دوي یې دافغانستان دجنگ لپاره استعمالوي، او موږ یې لاندې په شپږم پوځ کې وو، خو بیایې دسهار، ماښام په حرکتونو او د ماشینونو په لوړ زغ چې کله به یې حرکت کاوه مطمئن شوم، چې دا هم هغه کښتی ده.

سترېبهره پردي چې ډیر سخت وېرېدم، او ډیر لږ مي سترگو ته حرکت ورکاوه، او ژبه خو مي په تالو پوري وچه وه، خو بیا هم دځینو شيانو سوچ می په مغزو کې گرځیده، چې طرف ته کوته څه غټه معلومه، او بنديان هم پکښي معلومیدل، دا مې درک کړه چې ځيني وروڼه به هم دلته وي، سهار د ډوډي په ورکولو ټول ولټیدل او پوه شولو، چې یو بل ورور هم راغلي دي، خبري مو نشوای کولاي، یواځې مو سره لیدلای شوای، هغه په داسي طريقه چې یو یو به د ډوډي په پلمه دکوتي له کونجه په غلا راته کتل، او ما به هم ورته کتل، وروسته تر دوو ورځو راته معلومه شوه چې ملا فاضل محمد، نورالله (نوري) صاحب، برهان، وثیق صاحب او غلام روحاني هم دلته دي، خو بیا هم ونه توانیدو چې خبري سره وکړو.

د سبا په رارسېدو سره دڅنگ راسته طرف خوني ته یواځې دولچکو په استخدام یووړل شوم، او دتحقیق لومړی مرحله شروع شوه، ټولي

گوتي ولگول شوي، ورغوي او خپري مخ او شا او دواړه طرفو عکاسي وشوي، او بيوگرافي وليکل شوه، نوري پوښتني و نه شوي، بيرته هغه خوني يا قفس ته بوتلای شوم چې مخکي پکښي وم، ومي موندل چې څه شيان په کښي زيات شوي دي، لکه د مريضانو يو کوربچه (توشک)، يو توس، په پلاستکي سپينو قابو کې خوراک راغلی و، چې پکښي يوه هگي او څه نیم پوخته وريجي وي، د ډوډۍ مي لږ څکه وکړل، او بيرته مي قابونه عسکر ته وسپارل، وروسته مي د څه استراحت تکل وکړ، خو وروسته له لږ استراحت چې خوب وړی وم، د عسکر په ژغ او دولچکو په شرنگ وينښ شوم، او بيرته هغه د تحقيق خوني ته يووړل شوم.

د تحقيق په دويمه مرحله کې لږ پوښتني وي، چې د شيخ اسامه او ملا محمد عمر په هکله وي، چيري دي؟ څنگه دي؟ چيري و؟ او څنگه و؟ او عام طور د طالبانو د چارواکو په اړه چې څنگه شول؟ او چيري ولاړل؟ او يوه پوښتنه چې ډېره مختصره وه هغه د دال ۱۰۰۱ د سپتمبر ۱۱ واقعي پوښتنه وه، چې ته به علم نه پرې لري؟ يا به دي څه نه وي اوريدلي؟ البته دا هغه مقصودي پوښتني وي، چې لومړی واريې دوي په لټه کي و، او غوښتل يې چې ورباندي پوه شي، که څه هم دوي په دې سره ښه پوه و، چې په داسي واقعاتو کې دده لاس نه و، او علم يې هم ورباندي نشته او تر اوسه پوري هم شايد څوک پوه نه وي، چې څه وشول او چا وکړل او د چا لاس پکښي و، په زرگونو خلک بي عزته شول، په زرگونو مسلمانان شهيدان شول او په زرگونو مسلمانان بنديان شول، تر اوسه هم دغه لړۍ روانه ده، خو ددي پيښي يو ريښتني عامل هم محکمي ته وړاندې نه شو. او دامريکا ملت ته هم دقناعت وړ جواب ور نکړل شو، يواځې بي مفهومه هوايي تهمتونه او بي قانونه سلوک او معامله تر سره کيږي، د تروريست نوم دامريکايانو لپاره يو ښه فولادي

سوک دی، هرڅوک چی وغواړی غاښونه یې ورته مات کړي، په دغه سوک یی وهي چې اوس دغه عادت نور وډېرو مملکتوته هم پراخه شوی دي، ټول نیول، خوشې کول، تحقیقات او ... روان دي.

څلور پنځه ورځي ورځني تحقیق یو ځل، دوه ځل کیده، اړین سوالونه کیدل، خو ښه خبره زما لپاره داوه چې په دې پنځو ورځي کښي وهل نه وو او شدید تهدید او سزا هم نده راکړل شوې، خو تبعاً په داسي تنگ ځاي کي دژوند له اړتیاوو پرته ژوند اسانه نه دی.

له کښتۍ څخه بگرام ته انتقال

پس له پنځو يا شپږو ورحو بيا هم دسهار له ناشتي يې ساري وروسته
خړ رنگ يونيفورم راکول شو او راته وويل شو چې زور يونيفورم په نوي
تبدیل کړم، او تر بدليدو لږ وروسته انتقال شروع شو، چې لومړی يې
دچپه طرف دخوني وروڼه انتقال کړل، لاسونه او پښي مو په پلاستيکي
تسمو وتړل شول او په سرونو سپیني خلطي را واغوستلې شوې او لدې
سره جوخت دخلطو خولي دبنديانو په غاړو پوری پلستر شوي، په هم
داسي ترتيب سره اخري نوبت ماته ورسيد، زما يې هم لاسونه او پښي
محکم راوتړل او سپينه خلطه يې په سر راواغوستله او دلاندې شپږم پور
څخه يې بيرته دکښتۍ سرته راوړم او له هغه وروڼو سره يې يو ځاي
کښنولم چې ترما يې مخکي يې را ايستلي وو، پنځه افغانان چې ما
يې نومونه مخکي ياد کړل، دوه عرب او يو امريکايي مسلمان و، او نهم
يې زه وم، د يادوني وړ ده چې زما او دنورو وروڼو په يونيفورم کې فرق
يواخې په رنگ کې وو، زما يونيفورم خړ او ددوي ابې يا اسماني رنگه
وه.

تر دېره دکښتۍ پر سر پټې سترگې او کلک تړلي ناست او پراته وو،
چا به اوبه غوښتي چا به دلاس او پښو له دردو فرياد کاوه، چا به چيغي
وهلي چې دخداي لپاره ساه مي بنده شوه مړ کيږم، نفس مي وخوت،
خو څوک مو پيدا نکړل چې درد مو دوا کړي، يا اوبه راکړي، اويا
دانسانيت خبره راسره وکړي، يواځې دعسکرو چيغي ناري چې په
انگريزي ژبه به يې وهلي (shut up. and stop movement) خبري مه
کوي، او حرکت ودروي، او دچورلکو اوازونه ترغوږو کېدل، دوه، درې

ساعته هم دغه حالت و، او بیا په هلي کوپترکي وتړل شولو او یوه بل ځای ته انتقال شوو، چې تقریباً ۲۵ دقیقې به چورلکې مزل کړي وي. دهلي کوپتر څخه کښته کړل شولو او هلته په یوه ځمکه وغورځول شوو، چې خاوره اومت و او شاوخوا عسکر ولاړ وه، کله به یې په لغتو وهلو او کله به په سرو او لاسونو او په پښو راختل، زموږ لاسونه شاته تړلي وه او ځیني عسکر به د عسکري سختو بوتو په تلیو زموږ د لاسونو گوتې په ځمکې پورې موبلې، چې سخت به یې خوړولو!!!

په همدغه حالت کې ما خپل وروڼه ولیدل او دټولو وروڼو هم داسې حال وو، دا ځکه چې یو امریکایي جنرال غوښتل ما وويني، هغه خلطه یې له سره راڅخه پورته کړه او بې له کوم سوال او جواب نه یې زه وکتلم او بیرته یې خلطه په سر راواغوستله، تقریباً دوه درې ساعته همدلته انتظار وو، نه لمونځ اونه دڅښلو اوبه وي، اودس خو لا پر لویه لاره پرېږده او نه مو په اشاره سره لمونځ کولای شوای، ځکه په مجرد حرکت سره به مو دلغتي سخت گوزار ته ځان اماده کاوه، څو یې دخالي چای جواب لپاره ولاړ کړو چې هغه مو څه لږ دمه راته جوړه کړله څو ځلي الوتکې کښیناستي او پورته شولي، بالاخره دسپي په شروع کیدلو سره، یوه الوتکه کښیناسته او موږ ته ډېره نږدې راغله او موږ یې ور پورته کړو.

د الوتکې انتقال د پل صراط یوه لاره او د ځنګدن یوه صحنه وه، چې زه یې اوس هم نشم تصور کولای او همیشه به په گواتانامو کې دي ته اندینمن وم، کچیري بیا مو انتقالوي ځنګه به یو او ځنګه به مو انتقال کړي.

په الوتکه کې یې کلک په پښو او سینه باندي وتړلو او پلنې پټۍ یې په ورنونو او پر سینه راواړولې او ټینګې یې د الوتکې په نورو برخو

پوري محکمي کړلې، چې موږ نیمه پراته او نیمه ناست وو، نه سم
 ځملاستلی شوای او نه کښیناستلای شوای او دملا هډوکو به مودومره
 سخت درد کاوه، چې بیخي مو طاقت نشو کولای، خو بې له صبره مو
 بله لار نه درلودله، کله به مویو، او بل ته تکیه ورکوله، خو د بې رحمو
 عسکرو دلغتو په گزار به بیرته سره جلاکیدو. که به څوک دچای جواب
 نه هرڅومره په عذاب هم شو نو چا به یې ږغ نه اوریده او ترجمان هم نه
 و، او که به وو نو ږغ به یې نه کاوه او د عسکرو سره په ژبه هم ټول نه
 پوهیدل او که به پوهیدل نو له ویري به یې ږغ نه کاوه، نه اوبه او نه
 پوښتنه او په ډېر تکلیف به مو ساه ایستله، خو که چیري به یو کوچني
 سوري هم پیدا شو او تازه هوا به مو خولي ته راغله نو دا به موږ ته لوي
 غنیمت و، په لاري دوه ځله الوتکه کوزه شوه او بیایې پرواز وکړ تر ډېر
 وخت وروسته یو ځای کښیناسته دا دبگرام هوایې ډگرو.

بگرام ته رسېدل

زه عسکرو د الوتکې له رسېدو خلاص کړم، د الوتکې لاندې په سیمنتو یې په ډېره بې رحمې وغورځولم، څو تنو عسکرو نارې وهلي او په انگریزي ژبه به یې ویل:

(This is the big one) یعنې دغه یې لوی دي او دلغتو، سوکانو په وهلو یې شروع وکړه، ځینې د کنډاغونو گوډار مې هم محسوساوه، جامې مې له تنه جلا شوي، یواځې مې هغه خلطه په سر کې وه او ولچک او بیرې مې په پښو او لاسو کې وې، تازه واوره اوریدلې وه، له یو ساعت وهلو وروسته یې بربنډ هغې واورې ته وغورځولم، امریکایي عسکرو نارینه و او ښځو به غزلي ویلي، کله به یې لوبې راباندې کولې او د شعرونو یوه ټوټه زما تر اوسه په ذهن کې ده، چې ډیره به یې تکراروله، «امریکا عدل او انصاف کور دي او عدل او انصاف طرفداره ده، د هر چا لپاره عدل غواړي»، ځکه دوي د ځان لپاره له مسلمانانو سره داسې وحشي سلوک او بې رحم عمل عدل او انصاف باله، نو ځکه به یې دا شعر مکرر وایه، که نه داسې عمل په هیڅ قانون کې عدل نه بلل کېږي، او نه دغسې وحشي اعمال څوک تایېده وي، ډېره سخته یخني وه، هیڅ طاقت مې نشو کولای او له ډېره شدید یخه به مې بې له اختیاره بدن ریزېدیده او دوي به چېغې راباندې وهلي چې حرکت مه کوه او حرکت ودروله (stop movement) او د حرکت دریدل کله هم زما په اختیار کې نه و، بالاخره وروسته تردري، څلور ساعته د سخت یخ له امله بې هوښه شوم او نور په ځان نه یم پوهیدلي، کله چې په هوښ راغلم او سترګې مې وغړولې، په یوه لویه خونه کې وم چې دلمر وړانګې پکښې ځلیدلي، تقریباً دورځي ۹ یا ۱۰ بجې به وي خو بیا مې بدن

دومره سخت درد کاوه چي هيڅ مي طاقت نشوای کولای او نه يې زما بدن برداشت کولای شوای.

مخ ته مي نظر وکړ چې دوه لوي عسکر چې توري کڅورې يې په سرواغوستي دي، دښپانه غوندي دوه لوي ډانگونه يې په لاسونو کي دي او زما طرف ته دگوزار په انتظار ولاړ دي او چپه او راسته طرفته مي دوه نور دديوانو غوندي تورحبشي عسکر چه بي حده لوي پنډه او په غوښو سيخلي و، لويې لويې توري شونډې لکه دغټو اوبسانو تيار لکه دنکلونو ديوان ولاړ وه، او تومانچي يې په لاسونو کې وي او زما سرته يې نيولي وي، اودوه نورو عسکرو بيا شل ډزی ټوپک په سر رانېولی و او ټولو په يوه لور اواز دري شيان پوښتل

چيري دی اسامه؟

Where is osama

او چيري دی ملا محمد عمر؟

Where is mulla omor

او تا دنيويارک او واشنگټن په پيښو کي څه وکړل؟

what did you do in Newyork and Washengton

او زه ددوي په مابين کې بربنډه پروت ومه، څه عدل او انصاف دی، خو څومره چې دوي چيغي او ناري راباندي وهلي ما دځواب طاقت نه درلود او نه مي خوله بنورولای شوه ځکه غاښونه او ژامي مي يخي وي او ژبه مي په تالو پوري ټينگه نښتي وه، خو يواځې به مي دا درک کولای شو چي اوس وخت دوهلو او د وژلو دی، مرگ ته مي ډېره بېره کوله، له ډېره سخته عذابه او له تحقيري سلوکه، الله (ج) دي يې په نافرمانۍ کې نه شميري، کله چي دوي پوه شول، چي خبري نشي کولای او د ځواب طاقت نلري، څو شېبې يې پرېښودلم او بيا يې يوه شنه اسماني رنگه

دريشي راواغوستله، چي له سره ترنوکانو پوري يوه تیکه وه او دوو
 عسکرو کش کړم او په يوه نړيدلي خرابه کې يې وغورځولم، چې ډېره
 يخه وه او بې له دغو جامو بل څه نه و دويم ځل بيا بيهوشه شوي وم او
 کله چي مي سترگي وغړولې په يوه برستنه کې پيچلي وم لکه مړي، سر
 او پښي مي ټول په دغه برستن کې پټ و ځان ته مي لږ حرکت ورکړ،
 لاس او پښي مي ټينگ ترلې و او په ډېر تکليف مي سر تر برستن و
 وېست، شاوخوا مي سترگي وغړولي يواځې کوچنې نړيدلي کوټه وه،
 دروازه يې نه درلوده او امريکايي عسکره په دروازه کې ناسته وه،
 عسکره امريکايي بنځه وه نژدې راغله، په نرمه لهجه يې وويل: څنگه
 يې او څه ته ضرورت لري، دالومړی ځل و، چې ما له امريکايي
 عسکرو انساني ډوله ږغ واوريد، بيا هم مي دځواب توان نه درلود، خو
 دې بنځې بيا هم خبره تکرار کړه چي په انگرېزي پوهيږي؟ او بيا هم ما
 ژبه نشوای خوځولاي او عسکره بېرته دروازي ته ولاړه او پر خپله چوکي
 کښيناستله، تر ډېره حده مي فکر کاوه چې دا به گوانتانامو جزيره وي،
 او اوس به زه هلته يم او دا مي يقين و خو کله چي مي دخوني ديوالوته
 نظر وکړ ډېر زړه واو په پښتو ژبه دطالبانو يادگارونه پرې ليکلي و او
 د يادگارو سره تاريخونه هم ليکل شوي و، بېرته مي دا يقين شو، چي دا
 گوانتانامو نه، بلکي افغانستان دی خو بيا هم نه پوهيدم چې په
 افغانستان کې کم ځاي دي، مازديگر وو، دټولي ورځي لمونځونه مي
 په نس خوړلي و او تر اوسه زما په اند يوه ورځ او شپه تيره شوي، ډوډۍ
 يا اوبه مي نه دي څکلي او بيهوشی خولا خوب راپوره کړي وو، ټولو
 هډوکو مي ډېر سخت درد کاوه، سر او وږي مي عسکرو په وهلو کي
 رامات کړي و او بدن مخ مي په وينو لړلي وو او په ډېر حيرت کې وم،
 چې نوره څه کيږي او دابه مي ډېر ويل يا الله ته راڅخه راضي شي، ته

نور وروڼه په خپل حفاظت کي وساته او بل هيڅ مسلمان زموږ په رنگ
ذليل امتحان کي مه واقع کوه، خاصتاً علماء کرام او نور معزز وروڼه
ځکه ددوی بې عزتی دټوله مسلمانانو بې عزتی ده، اي ربه! ته
دافغانستان دمظلوم ولس په حال ورحميره او خپل ددين حفاظت دخپل
دنصرت په نازلولو سره وکړه، او داسي الفاظ به مي دهري سختي په
ځاي خولي ته راتله، الله (ج) دي قبول کړي.

ماښام شو تياره خپره شوه، دبرقي ماشين ژغ مې ترغوږو شو او يو
گروپ دخرابي دروازی له مخ سره روښانه شو، خونه يې روښانه کړه،
ژبه مي لږ وښوریده او موظفې عسکري ته مې په ټيټ اواز وويل:

(can you help me) يعني کمک راسره کولي شي؟ او هغي په جواب
کې راته وويل: (what do you need) څه ضرورت لري؟ ما دلمانځه د
ادا کولو اجازه وغوښته او اجازه يې راته راکړه، لاسوته مي حرکت ورکړ
، په ترلي لاسو مي تيمم وواهه او په ناستو مي لمانځه ته شروع وکړه.
ما لالمونځ نه وو سرته رسولي چې دوه نفره خونې ته راننوتل او
دخونې په کونج کې کښينا ستل ما لالمونځ ادا کړه پر ويريدلم چې اوس
مې له لمانځه څخه کش نه کړي، خوبيا هم خداي ج رحم وکړ.

په بگرام

کې دتحقيق مرحله

له لمانځه وروسته مې مخ دوي ته واپاوه يونفر په عسکري او بل په ملکي جامه کې ناست دي ، راته ويی ويل چې څنگه يې؟ خو په فارسي ژبه سره، چې هغه نفر چې په ملکي جامه کې وه فارسي ژبی و او ژبه او لهجه يې ابراني لهجی ته ورته وه، نیمه ږیره يې درلوده، ټیټه ونه او غنم رنگه سړي و، دغه سړي اصلاً امریکایي و ، خو په ایران کې لوي شوي و ، فرید (Freed) يې نوم و او هغه بل تور غټ سړي امریکایي غوندې ښکاریده، والله اعلم.

دوي دوو نفرو راڅخه وپوښتل صحت دي څنگه دی ؟ ډوډی دی خوړلي ده؟ یخ خوبه دي نه وي شوي؟ ما به ورته ويل الحمد لله او بس نه مې د واقعاتو شکایت کاوه او نه مې څه غوښتل، د بدن او مخ ویني مې دوي لیدلي وروسته يې پوښتني شروع کړي چې ډېري پوښتني يې په اسامه او ملا محمد عمر متمرکزې وې، څرنگه چې زه دهغوی له مرگ او ژوند څخه خبر نه وم ، تبعاً جوابونه منفي و ، دې منفي جوابونو ددوي دمخونو رنگونه بدل کړل او له اثارو څخه يې غصه او قهر معلومیده او خبری به يې وار په وار سختولي او تهدیدونه يې وړاندي کول ، خو زما سره بیا هغه ځواب و، او بس شپږ ورځي تیري شوي، ما ډوډی نه ده خوړلي، ځکه چې عسکري ساتل شوي دکلونو ورسته خواړه خومي یوزړه ته نه کیده او بل په دي هم نه پوهیدم چې حلال به وي او که نه، د شپږو ورځو وروسته مې نیمه افغاني ډوډی دمحقق له لاري پیدا کړه، دیو گیلان چای سره، او بیا وروسته به يې هره ورځ یوه یوه

افغاني ډوډي راکوله، قریب تر یوې میاشتي پورې په همدغه خرابه کې وم او موظف عسکرو ته امر شوي وو، چې خوب ته مې پرې نه ږدي تقریباً تر شلو ورځو پورې همدا حالت و، لاسونه او پښې مې ټینګ ترلې و، نه د ډوډۍ په وخت او نه د بل ضرورت لپاره خلاصیدل، همدغه دوه محققین به هره ورځ راتلل، او پوښتنې به یې راڅخه کولې، دبې خوبۍ لږې دوام درلود، یواځې وم، نه مې څوک لیدل او نه مې څه اوریدل تر شلو شپو او ورځو وروسته مې یو وړوکی قرانکریم وموند، چې هغه ایراني ژبي محقق راته راوړ.

له هغه سره مصروف شوم، نو بیا هم ډېره یخني وه او کله خو به مو توس هم پر ځان نشوای برابر ولای، ځکه لاسونه مې ټینګ ترلې و. یوه ورځ سهار وختي، تقریباً د کال ۲۰۰۲ د جنوري ۲۴ یا پنځه ویشتمه سهار و، او داتو یا نهو بجو وخت و، چې ناڅاپه یو بل بندي زما دغه کوټي ته راوستل شو، بل راوستل سو تقریباً شپږ کسه راغلل او ټول مضبوط ترلې و او په سرویې توري برنکلاوي خولي اغوستي وي، یواځې به یې دوي سترګې د برنکولا له سوریو معلومیدي، دخوني په کنجونو کې سره کښېنول شو او یو دوه عربي ژبي محققین هم ورسره راغلل او په عربي ژبه یې ټولوته وویل: پام خبرې ونکړئ، دروازي ته یې یوه لویه تخته کښېښودله او دوه عسکر مسلح دننه په کوټه کې د تختي شاته کښېناستل، یو ساعت چوپتیاوه، خو دا چوپتیا دخبرو په کولو سره ماته شوه، خبرې شروع شوي او دیوه او بل پوښتنه وشوه، زه بیا هم چوپ وم، خو عسکرو چې څومره ویل چې خبرې مه کوي، دومره خبرې زیاتیدلي او عسکرو هم په لوړ اواز څه نه ویل، بالاخره هغه عربي ژبي محقق راغی کوشش یې وکړ چې خلك غلي کړي، خو ونه شول، ماته هم یو عرب ورور ویل ته ضعیف نه یې؟ ما ورته وېل بلي، بیا دغو شپږو

ورونو ټولو خبرې راسره وکړې او ځانونه یې راته معرفي کړل او ما ته یې تسلي راکوله، په هغوي کې دغه شپږ نفره وه، سالم سقر، سلمان دیمن، شیخ فیض دکویت، ثمیر دالجزائر، طارق چې اصلاً دالجزائر و خو د انگلستان تابعیت یې درلود، محمد قاسم (حليمي) دافغانستان و، خبرې ځکه شروع شوي چې مونږ هم دلته له چا څخه دغلا په ډول پټ کړل شوي وو او دوي نه غوښتل چې په مونږ څوک خبر شي او موږ په زړ ورتیا سره خبرې ځکه کولي چې مونږ پوهیدلو چې دوي اوس څه نشي ویلاي، مونږ به هر گړۍ پوښتنه کوله، چې ولي په موږ پسي دروازه بنده ده؟ ولي موږ ټول په یوه خرابه کې یو؟ په جواب کې به هغوي ویل چې دلته بیخي بد خلک راځي که تاسي وويني وژني مو، نو ځکه مو دلته پټ ساتلي یاست چې هغه مو ونه ویني، خو مونږ پوهیدلو چې دروغ وايي، او خبره بله ده.

ترمازیگره پوري هم دلته وو، بیرته یې شپږ واړه نفر بوتلل او زه یواځې پاته شوم، خو دغه ورځ ما ته تر نورو ټولو هغو ورځو د خوشحالی ورځ وه، چې زه پکې نیول شوي وم.

شپه تیره شوه، په سبا بیا هم هغه شپږ نفر راوستل شول، زه ډېر خوشحاله شوم، ښه راغلاست مې ورته ووايه او وروسته مې ځیني پوښتنه وکړه، چې تیره ورځ څه پېښه وه؟ ځکه دغه ورونو د نورو بندیانو سره یو ځای ژوند کاوه، هغوي راته وویل چې تیره ورځ د سره صلیب استازي راغلي و، خطونه یې ټولول چې موږ او تاسي یې له هغوي څخه پټ کړي یو او نن بیا هغه نفر راځي، خو امریکایان نه غواړي چې د سره صلیب استازی زموږ سره وويني او زموږ په دغه کوټه یاخونه کې د ساتلو غرض هم دادي نور نو مونږ نه پوهیدلو چې ولي یې موږ د سره صلیب له کمیټې څخه پټ ساتلو، تر ما زدیگره مو ښه مجلس سره وکړ،

په همدې دوو ورځو کې ډوډۍ کافي راكوله شوه، دا لومړۍ ورځ وه چې دنيولو وروسته زه په نس موږ شوم او خبرې مې هم وكړي او حلیمې صاحب مې هم په دغه ورځ وپېژنده، هغه وخت چې خپل مخ يې راته ښكاره كړ، مازديگر شو بيرته يې نفر خپلو ځايونو ته بوتلل، زه او خپل خراب ديوالونه پاتې شولو، دخرابۍ دروازه هم باده مخ وه، دپخ زور پرې رسېده، دخوني په منځ كې به پخ باد لگيده، په ديوالو به يې ښه انعكاس كاوه.

دوي ورځې وروسته يې لاندي منزل بلي خوني ته بوتلم او هلته حلیمې صاحب او سالم سقر هم و، موږ خبرې سره كولي، دسالم ورور قصه مې تر اوسه په غوږو كې ده، چې داوښكو په ډكو سترگو به يې راته كوله، ويل: دويل يوه كوچنۍ لور مې وه چې تازه پر خبرو راغلي وه، دكندهار په ښار كې مونږ دپنا ځاي نه درلود، كله يو ځاي او كله بل ځاي به له بمبار څخه تښتېدلو، يو سهار وختي ډېر سخت پخ و، او دې ماشومي به په ژړا ژړا ويل: (ابي برد) يعني پلاره پخ دي، او ما هيڅ نشول كولاى او دې ماشومي به بيا هم دغه تکراروله ما او موږ به يې سم ورسره ژړل، ده ويل: ميرمنه مې ښيرازه وه، دانتقال په وخت كې به ډېر په تكليف وه، ښار نه وو نيول شوي ما خپل بچيان چمن ته ورسول، زما ښځه او نوري عربي ښځې راسره وې، كله چې تر افغانستان وتلې نو د افغانستان خاوره يې په پلوونو پورې تړله، ما ځينې پوښتنه وكړه، چې پر دې څه كوي؟ هغوي ويل: بيا به موږ افغانستان ووينو او كه نه، د افغانستان مقدسه خاوره دجهاد خاوره ده او دالله (ج) ددين دنافذيدو يوازيني پاتې ځاي دى، خو دې دهغو بچيانو په احوال ناخبره و، چې پاکستان به ورسره څه كړي وي. دري ورځې مونږ دري واړه سره يو ځاي وو، په اخره ورځ يوه بل ځاي ته انتقال شولو، شپه شوه حلیمې صاحب يې تحقيق ته

بوت ، دماسخوتن لمونځ مو وکړ ، وروسته عسکر راغلل ویل یې چې
 تاسو لاتندي بیا ېو، یعنی زه او سالم چې کله لاتندي بوتلل شولو نور وروڼه
 موهم ولېدل چې لاسونه اوپښی یې ټینگ ورتړل دانتقال غوندي
 ښکارېدل

قريب شل بنديان کښینول شوي دي، لاسونه او پښي یې ښې کلکې
 تړلې وې توري لوغرني کڅوڼي یې په سرونو وراغوندي، چې دا
 علامه دانتقال وه، چې چیرته به یې انتقالوي والله اعلم.

کندهار ته انتقال

په ډېر تلوار سره عسکرو لاسونه او پښې نور هم محکم راوترل او په سريې هغه توره کڅوړه راواغوستله او پر زنگنويې کښینولم زما سريې دبل بندي پر شاه تکیه کړ او هم دارنگه یې زما شاه ته بل بندي کښیناوه او سريې زما پر اوږو راتکیه کړ، تر یوه ساعته هم داسې کش مکش شروع و، او وروسته یې یو یو ولاړولو او یو دبل تر شاه ته یې قطار درولو او په یوه نري تینگه لیلوني رسی یې مټې سره راوترلې، لکه اوبښان سره قطار یې کړو، عسکرو به رسی یو طرف بل طرفته کښوله، چی دهر ځل کښولو په وخت کې به دټولو بندیانو چیغي ترغوږو کیدلې، ځکه چې ډېر سخت به خوږیدل او لیلوني رسی به مو پر بازوگانو نوره چسپیدله، خوتر ډېره حده قصداً کیدله، ترڅو موږ وځور وي، ددغه قطار په ورونو کې دنافع په نامه یو سوډاني عرب و، چې په دواړو پښو زخمي و، ډېري سختي چیغي به یې وهلي او سخت په عذاب و، نو عسکرو ددې پر ځای چې کمک راسره وکړي ناري او چیغي به یې راباندې وهلي چې چپ او ږغ مه لرئ، خو بیا هم له ډېري سختۍ ډېر فریادونه اورېدل کیدل، یوه ورور چې امین الله نومیده دتوبي اوسېدونکی و، او فعلاً په چمن کې اوسیدي هم په دغه قطار کې و، چې بیا یې په کندهار کې راته وویل چې ما په دغه وخت کې یقین کاوه، چې اوس مو دحلالیدو ځای ته بیایې او حلالوي مو، خاصتاً په هغه وخت کې چې یو عرب ورور چې زخمي و، له ډېري سختۍ څخه به یې زگیروي کاوه، او خرهار یې شروع کړ، امین الله ورور ویل چې زما یقین شو چې هغه یې حلال کړ او اوس زموږ نوبت دي، نو له ځان سره مي

دشهادت کلیمي شروع کړي. او ما هم دډېرو ورونو اوازونه اوریدل چې په زوره زوره یې کلیمي ویلي اوچا دقرانکریم دتسلي ایتونه ویل.

هم دالت او خریز شروع وو، په شاړه ځمکه کې یې روان کړي وو، کله کله به په ډېوکي گوزاریدلو، ترڅو یوه اواز ته نژدې کیدو چې دغتي الوتکې اواز و، ورو ورو هغه ځای ته ورسیدو، دالوتکې لوړو اوازونو دورونو چیغې او ناري زما غوږو ته پري نښودې.

الوتکې ته نژدې یو په بل سره وغورځول شوو، لکه دلوي کور دباریدو په وخت کې ترلې غوټې او بیا یو یو الوتکې ته خپړول کیدلو، دننه په الوتکه کې کښینول شوو، او دالوتکې په تخت پوري ټینګ وتړل شولو، پر ورونو یې پټې راوتړلې او دخت لخوا یې هم پټې وتړلې الوتکې پرواز وکړ، او دلږ وخت وروسته بیا هم دعذاب شکایتونه پورته شول، دلغتو په سخت گزارونو سره به ځوابیدل، خو بیا هم مزل لنډ و، او وروسته تر یوه ساعته تقریباً الوتکه کښته شوه، خو د کښته کېدلو په وخت کې ډېر هوسا او ارام شولو، خلکو مخ ته زور کاوه، نو ملا به له درد نه لږ خلاصیدله تقریباً د کال ۲۰۰۲ د فبرورۍ ۸ یا ۹ وه الوتکه کښته شوه، بیا یې یو یو کښته کولو ترڅو ماته نوبت راوړسید، عسکرو کښولم او دکښولو په حال کې به یې په لغتو او سوکانو په نس، تشي او ورنونو وهلم، بیا یې یو ځای په خټو کې پرمخې وغورځولم او دا هم هغه ځای و، چې نور وروڼه هم پکښې غورځول شوي وه، ډېر سخت یخ و، خټې ډېرې یخې وې او تر یونیفورم یې یخني اوچته احساسیدله عسکرو به سربیره خپله لوبه راباندې کوله، کله به سربیره راباندې کښیناستل، کله به یې په لغتو وهلو او کله به یې نوکاري لگولی، دکوچني لښتو او لرگیو په گزارونو بالا، خو ښه خبره دا وه، چې توري خلطي مو په سر پاتې وې چې هم یې مخ له خټو راته ساته او هم یې دنفس

تنګي په ساه مخ او سر تود راته ساتي، تر ډېره دمه دغسي حالت دوام درلود، يو يو نفر يې ولاړولو ترڅو ماته نوبت راوړسید، دوو عسکرو په ډېر وحشي ډول راحمله کړله او له ختويې پورته کړم او په تراته يې ځغلولم او په تشي تشي کي به يې په عسکري لويو بوتو او سوکانو وهلم او بيا به يې پرمخي په ځمکه په ډېر قوت وغورځولم، ترڅويې پر يوه تخته پرمخي وغورځولم او څلور پنځه عسکره سربيره راباندي کښېناستل، لوي لوي رماړي او ناري يې راباندي وهلي چې ونه ښوري، کالي يې په چرو او چاکوگانو راباندي څيري کړل، دومره به يې په سر او پښو باندي زور کاوه چې تر ډېره حده موږ فکر کاوه چې حالوي به مو، زه هم په دغه حالت کې شکمن شوم چې اوس مو حلال نکړي، نو يقيني خبره خو داوه چې موږ تر ژوند په حالېدو څو چنده خوشحاليدلو، او داسي توهينوونکي افعال هيڅ بشر نشوای برداشت کولی.

بیرته يې بربنډ له تختي څخه پورته کړم لوړيې ودرولم، خو له ډېره وهمه او سختيو مي يخ هير شو او گرمي خولي مي په بدن راماتي شوي او دومره يې زيات وموښلم او ويې مروړلم چې شرمښ به مير هم دومره نه ومروړي.

تحقيق شروع شو دکامرو کړ پي مي هم ترغوږو کيده او رڼا يې هم دخلطي تر باريکو چولو سترګي برېښولي، عکاسي او تحقيق له بربنډو انسانانو څخه، خو دامريکايانو لپاره يوه ميله او تماشا وه، يو دم يې خلطه له سره راڅخه لري کړه، ومي ليدل چې بربنډ وروڼه هم ولاړ دي، څوک يې پر تختو گوزار کړيدي، پر چا کالي شلوي او په چايې اغوندي، دواړو خطايې يوه فضاء وه چې زړونه سره چوي، دومره توهين چې زما ژبه يې تعبيرولي نشي، ښځي او نر ولاړ دي تماشا کوي، لويه غټه خيمه وه،

او ډاکتران هم پکښې موجود و . چې بيایي طبي معاینه کوله، تحقیق عکاسي او معاینه خلاصه شوله بیرته یې دریشي راواغوستله توره کڅوړه یې راپر سر کړه او په کشولو او ځغلولو یې یو ځای ته بوتلم، پرمخې یې وغورځولم لاسونه او پښې یې راخلاص کړل او کڅوړه یې له سره را څخه وکښله، عسکر مې په سراو پښو ناست و ، لږه شېبه یې همداسې پرېښولم او یو دقیقه وروسته یې رغ راباندې وکړ، چې ولاړ شه، پورته شوم، ځان مې دخاورو او خټو څخه وڅنډه شاه وخوا مې سترگې ورغړولي، یوه لویه خیمه وه، په تختو سره یې څلور طرفه دیوالونه جوړ شوي و او څلور سره طرفونه یې له مخکې څخه تقریباً یو متر پورته وه، مستطیل غونډي جوړ شوي وه او بیا په دوه متري کې تقریباً دزخو او اغزو لرونکیو سیمانو په واسطه بنده او محاصره شوي وه، په هم دغه خیمه کې چې تخت یې په غټو تختو جوړ شوي و او له پاسه یې لوي ترپال و، تقریباً دشلو نفرو دمېشته کیدو ظرفیت یې درلود، چې ښه مې سترگې وپوولې ډېرې هم دا ډول خیمې مې ولیدلې او دنورو بندیانو وروڼو څخه ډکې وې، موظف عسکر راته په اشاره هغه سامان وښود ، چې دهر نفر لپاره مخکې دننه په ترپال کې ایښودل شوي و، یو پټو و او په هغه کې دوه نازک توسان، یوه زیرپیراهنې، یو جوړ جرابي، او بوټونه او یوه دسر برنکو لا (خولی) وه زیرپیراني مې واغوستل، جرابي مې په پښو کړي، برنکولا (خولی) مې پر سر کړه او په دواړه توسانو کې مې ځان وپیچله او له ډېرې یخني څخه مې بیخي طاقت نه کیده، هغه نور وروڼه چې تر ما وروسته پاتې و په همدې شکل تردې ځایه راوړسیدل، تقریباً سهار ته به یو ساعت پاتې و، او ملا محمد صادق اخند هم دغې خیمې ته راوستل شو، هغه د اورزگان ولایت دبلاغ دکلي اوسیدونکي و، چې هغه وخت یې په چمن کې کور و، او په

افغانستان کې د شوروي ډیرغل په وخت کې د جهاد د صدقیه جبهې پخواني قوماندان و، چې زموږ امیر و، ما کالي ورته برابر کړل، دې سختې یخنۍ نیولې و، چې د کالیو د بدلولو په وخت کې یې ماته وویل ماته مه گوره، حقیقت دا و، چې ما ده ته نه کتل او کومک مې ورسره کاوه، دده دا قصه مې هم په زړه ده، کله چې ملا محمد صادق اخند شا و خوا وکتل خلک یې په خیمو کې ویده ولیدل چې ځانونه یې په توسانو کې پیچلي وو، گومان یې وکړ چې دا خلک به مړي پراته وی، ما ته یې په تحیر سره وویل: څومره مړي پراته دي ما ورته وویل: نه ویده دي خو یو گړي وروسته په هره خیمه کې اذان شروع شو بیخي لکه په ښار کې چې سړي وی هر طرفته د اذانونو ښغ و، حاجي ملا صاحب ناڅاپه په لوړ اواز وویل: شکر الحمد لله د اسلام کلي ته راغلي یو، او ډېر خوشحاله شو. خو امین الله ورور بیا ویل: خدایه کشکي مړه واي داڅه وحشي حالت و، هیڅ دهیرو لونه دي او نه دانسانانو په څېر دي، خو ما به ورته ویل چې الله ج مو دي ترډي له بد ترو وساتي.

په کندهار کې دتحقيق مرحله

سهار شو لمونځ مو وکړ او غوښتل مو چې يو گړی، دمه وکړو، خو دمي ته پري نه ښودل شولو او دتحقيق مرحله شروع شوه، لومړې عرب وروڼه تحقيق ته بوتلل شو، که څه هم زه په دغه ورځ تحقيق ته بو نه تلل شوم، خو دنورو وروڼو په بيولوکي مو ډېري ستونزي درلودلي، تحقيق ته بيول ډېر سخت او تحقير اميزه وه، مثلاً کله چې به يې يو نفر تحقيق ته بيوه نو عسکر به ددروازي له خوا راغلل، ولچک او بيري به يې په لاسو کې وه او په زوره زوره به يې ناري کړی ځی پاي ته ولاړ شی، د خيمي ټول وروڼه به پاي ته ولاړل او نور عسکر به دپاي لخوا دسيمې څاردار شاه ته مسلح ودریدل او دټوپکو خولي به يې دبنديانو طرفته نيولې وي او بنديان مکلف وچې پرزنګونو ودریږي او لاسونه شاته ونيسي، او هغه نفر چې تحقيق ته بيول کيدل مکلف و، چې پرمخي ځان په خټو او خاورو کې وغورځوي، لاسونه پر ملا سربېره تړلو ته اماده کړي، او پښي به يې جفتي نيولي وي، عسکرو به دروازه خلاصوله، په ډېر تلوار به داخلیدل دسړي پر سر او پښو به کښينا ستل او لاسونه به يې شا ته ورتړل، پښي به يې ورته تړلي، توره لوغړنه خلطه به يې په سر وراغوستله او بيا به يې ويسته او دروازه به يې تړله، وروسته به هغه نورو بنديانو ته اجازه ورکول کيده چې خپلو ځايونو ته ورشي، همداسي به شپه او ورځ کيدل، شپي او ورځي به سړي آرام نشوای کولاي، په تيره چي به هغه نری وچکی بی حيا ښځه وه چي ډير تيزاووچ اوازيي درلودی او ډيري سختی چغی به يې وهلی، تحقيق ته په بيولوکي يوه بله لويه ستونزه دا وه، چې ډېرو متعصبه عسکرو به خلك ډېر په تکليف کښول،

لاسونه به یی شاته کښوله اوسر به یی مخکی ته کښې کښې، زور به یې پرې کاوه پر ځمکه به یې کښاوه او دسپیو په غپا به یې بدرگه کاوه، ډېر ځله خو زما دزنګنو غوښي په ځمکه تللي او هغه ټینگ پتلون به دمخکي دکښولو په وخت کې سوري سوري شو، او کله به یې سرونه له دیوالو او دروازو سره راجنګول، په داسي وخت کې چې موږ به هیڅ نه لیدل، سترگی به موټینګی ترلی وی او ځانونه مو هم ددوي په اختیار کې وو، سهار شو دسره صلیب مامورین راغلل او غوښتل یې چې مرکه راسره وکړي او د احوال معلومات راڅخه وکړي او په عین حال کې یې غوښتل زموږ بیوګرافي یاپیژنه له ځان سره راجستر کړي، سپیني فورمي یې راکړي چې کورونو ته خطونه ولیکو، دسره صلیب یوه مامور دسیمې خاردار هغه بل طرفته راسره ودریده، او دنیولو او وروسته دسلوک پوښتني یې راڅخه کولي، خو موږ تر ډېره شک کاوه چې دا به هم دامریکایانو یوه استخباراتي څانګه وي، ډېر به موزره نشوای ورته تشولاي او خبري به مو په ډېر احتیاط ورسره کولي، لکه تقریباً دمحققینو سره، خوبیا هم خبري ساده او بی سامه وي، دخطونو لیږل او رارسیدل به مو دځان لپاره غنیمت باله، تر ډېره حده خو به موږ دسره صلیب ناوښي احساسوله او دبلي خوا مو دامریکایانو له غروړه او تکبره پرسیدلی پالیسی دقانون له چوکاټه ډېره لیري بلله، خوبیا هم دسره صلیب دخطونو وړل او راوړل دستایلو وړ دي، چې موږ یې حداقل دخپلو کورونو له احوال څخه خبرولو، سره صلیب دخپل راجسترد هويت کارتونه راته راکړل او دنورو شيانو وعدي به یې کولی چې دامریکايي مقاماتو سره به خبره وکړي، لکه کتابونه، دوا، ډوډی، اوبه او نوري دژوند اسانتیاوي، خو تر څو چې زه په کندهار کې وم په اخر کې خو دقصو کتابونه، دشطرنج تختي او په درومياشتو کې یو ځلي

بي عزته بي حرمته بربند غسل وليدل سو، خو نور څه پرمخ تگ نه وليدل سو، موږ ډېر دمذهبي کتابو، داوداسه د اوبو، دبشر احترام غوښت، خو کله هم زموږ دغه ارمان ترسره نه شو، دکال ۲۰۰۲ د فبرورۍ له ۱۰ څخه بيا د جولاي تر لومړۍ پوري په کندهار کې وم، مخ مو نه دي پريولي او نه مو لاسونه پريولي دي، يواځې دڅښلو اوبه راکولي، خو چې کله به مو مخ يا لاس په غلا سره پريولل نو سخته سزا به راکول کيده، خو دسزا له ويري مو نشوای کولاي چې مخ، يا لاس پريمينځو.

يو ځلي يې اوه اوه نفره سره تړلو يو بل ځاي ته يې بيولو چې تقريباً څو متره يې له دغه ځايه مسافه درلوده، بيا يې بربند کړو نه پرده وه او نه حجاب او نه بله ټوټه وه چې اقلأ عورت غليظه ورباندي پټ کړو، دوي، امريکايې عسکر نر او ښځي شاو خواته راته ولاړو او يو يو سطل اوبه، يوه چکي صابون يې له اوبو سره ايسني و، چې ځان ورباندي پريمينځو، موږ لدې توهينوونکې غسل څخه ډډه نشوای کولاي، مجبوره وو چې ځان يو دبل په مخ کې پريمينځو، ما پر وروڼو ژغ وکړ، وروڼو صبر به کوو، موږ مکلف نه يو، خو لطفأ خپل سترگي يا پټي کي او يايې خپل مخ ته متمرکزي کړي دا هم د بي ابۍ غسل و، چې يو ځلي مو د کندهار په هوايي ميدان کې وکړ، نور مو نه غسل کړي او نه مو مخ او لاس پريولی دي.

دويمه ورځ تحقيق ته بوتلل شوم، پوښتني شروع شوي او په کندهار کې داد تحقيق دويمه مرحله وه، تحقيق په عارضي کوټو کې کيده چې ترپالو نه يې پرسر پراته و، خود تحقيق طريقه تغير شوه او مخه يې هم بلي خوا ته متوجه شوه بيوگرافي وليکل شوه، پوښتني شروع شوي، لهجه نرمه وه کوم تهديد نه و، اود تيرۍ ورځي سره يې خبري نه مقايسه

کیدلي او دتحقيق دمیز شاته محقق او ددروازي سره نژدې ترجمان او ددروازي په وره کې مسلح عسکر ولاړ و.

د ملا محمد عمر او اسامه دبېوگرافيو او پيژندلو پوښتني يې کولي او دمیز پر سريې په سور رنگه کاغذونو ليکلي، خو زه پوه نشوم چې سرو کاغذونو به څه معني درلوده، معمولاً دتحقيق خبري په دريو قسمو کاغذونو ليکل کيدي، لومړی ځل سور، څه وخت ورسته ژېړ، او په اخر کې سپين و، يو دوه ساعته تحقيق روان و، بيرته محققين ووتل او زه يې پريښودلم، موظف عسکر راغلل او توره کڅوړه يې په سر راواغوستله او بيرته يې په يوه تکليف هغه ځاي ته ورسولم چې زموږ داوسيدو نصيب پکې پاتي وو، څو ورځي هم دغسي حالت دوام درلود، او په همداسي توهينوونکي ډول سره به يې بيولو او راوستلو.

دکندهار محبس نسبتاً آسان و، او شرائط يې ډېر سخت نه وه، مثلاً په هره خيمه کې دشلو نفرو دميشته کيدلو ظرفيت و، خوله لسو نه تر شلو کسان په کښي اوسېدل او دري نفره يو ځاي سره کښينا ستلاي شوای او خبري به مو سره کولاي شوای، خو که به تردري نفره زيات کښينا ستلو نو به يې سزا راکوله، لمونځ به مو په جماعت سره کولي شوای او تر خيمې چاپير به درو نفرو قدم وهلي شوای او سترگي به مو نسبتاً ازادي وي، دژمي موسم و، په دغه وخت کې به لمر ته هم کښينا ستلي شوای، خو نور انساني عفت تر پښولاندي وو، په هره شپه کې به دشيپي په نيمايې کې تلاشي راتله او لکه چا په چي وهي په داسي شکل به راځغاستل او په ډير وحشي ډول او ترات سره او ډيري لويې لويې رمبراي به يې وهلي، چا به غپل، چا به غرېږي کاوه، او چا به انکولوي او غړومبي کاوه او چا به دخره غوندي هرهارکاوه، او ټول بندېان چې تقريباً تر شپږ اوه سوو پوري يې شمېر رسیده له خوبه

ایستل، ټول وروڼه به یې پرمخې غورځول او بیا به یې یو یو پورته کاوه ، او تلاشي کاوه به یې، دخیمې بل طرف ته به یې غورځاوه او بیا به یې په زنگنو دراوه، سپي به یې غپول او دخلکو په سرو او ځایو به یې بویونه کښول، په همداسې بدرنگي به یې هره شپه دخوبه لټولو.

په کندهار کې د ډوډۍ نظام

د ډوډۍ نظام عسکري وجبې، يا کڅوړې وي چې دامريکا حکومت له دويم جهاني جنگ وروسته دخپلو عسکرو لپاره جوړې کړي وي، اکثره به يې ايکسپاير هم وي يعنې تر خپل ټاکلي وخت به اوښتي وي، غوښي او ترکاري به په کښي پخ شوي وه، معلومه نه وه چې ذبحه شوي به وي که نه په خپکۍ به وژل شوي و، او کله کله خو به دخنزير غوښي هم پکښي راتلي چې ډېرو وروڼو به په ناخبرتيا سره خوړلي هم وي، ځکه چې ټول وروڼه خو په نوشته نه پوهيدل خاصتاً په انگرېزي ژبه، داهغه خوراگونه دي چې له زښت ډېر وخت وراسته، بوي ناک، خوراگونه دي زموږ درس، رواج او عنعنوي، دود څخه ډېر لري دي او يواځې يې عسکر په جنگي حالاتو کې چې دنورو غذايې موادو رسېدنه کيږي دمجبوريت له کبله خوري، خودداسي شی خوړل دصحي لحاظه دانسان وجود ته ضرر رسوي خو مجبوريت و، بيا دجون په مياشت کې دغه عسکري وجبې په نورو وجبو تبديل شوي چې پرې ليکلي به وه حلال او کوشر، (Kosher) کوشر ديهودانو ذبحه ده چې اکثره مسلمانان يې خوري، او حلال خو عيني دمسلمانانو ذبحه ده. کيفيت يې ښه و، او تاريخ يې هم برابر و، نورې څه ميوي او شپږيني هم ورسره مل وي، ددي با وجود يوه افغاني ډوډۍ هم ورسره زياته شوه چې وروسته به يې کافي مړولو.

دډوډۍ دويشلو طريقه داوه چې کله به دډوډۍ وخت راوړسيد دوجبو کارتنو نه به يې دهرې خيمي مخي ته ايښودل، وروسته به يې نفر صف درول او ددروازي ترسوريو به يې يو بوتل اوبه او يو خوراک

ورکاوه، کله خو به ځیني وروڼو دوه خوراکه هم په چل لاسو ته راوړل، عادل تونيسي او ثمير الجزائري به ډاکار ډیر کاوه، په نیم ساعت کې به موډوډي خوړله، کاغذونه او خلطي به موبیرته مسترد کولي، که به کله یو ورور په نیم ساعت يعني ۳۰ دقیقو کې ډوډی نه وخوړل بیا به سزا ورکوله.

دوه سطلونه یې په شلو نفرو راکول چې د حاجت په وخت کې به ورتلو، پرده یې یونړي خادرو، چې د عسکر طرف ته یې پرده نه درلودله او یو تشناب کاغذ به یې دورځي په شلو نفرو راکاوه، سطلونه به دورځي دري ځله دبندیانو په لاسو هلته په بیلرانو کې تشیدل کوم چې ددغه ابرازو لپاره استخدام شوي و، په بندیانو کې ډېر وروڼه وه چې مریضان او زخمیان به و چې ډاکتر او دواته یې هرگړی ضرورت درلود، د دوا لپاره په ورځ کې درې ځله نرسان راتلل چې اکثره یې ښځي وې، د عاجل ضرورت بیا وقت معلوم نه و، او تالینول گولی به یې ډېر له ځان سره درلودې، اساسي دمعاینې لپاره څه نه وه، خو یواځې د ضرورت معلومولو ترمامیتر او د غوږ گوښی لرونکي ترینسکوف کارول کیده، خو هغه په اصطلاح ډاکتران او نرساني ددوا په کیفیت او تشخیص ډېر کم پوهیدل، د هر مرض لپاره به یې مریضان په دې مجبور ول، چې ډېري اوبه وڅښي خاصتاً دقبض، تبي او زکام لپاره، ځکه دا داسې دوا وه چې گټه یې درلودله تاوان یې نه درلود. هغه جوړ شوي محبس یا توقیف ځای په هغه ځای کې واقع و، چې هلته دلویو بار وړونکو الوتکو قرار ځای و، قرار ځای ته نژدې اطراف خامه او مټنه مخکه وه، ډېری سختي دورې به یې کولي او ډېر بد ژغ به یې کاوه، خاصتاً د باد په وخت کې، طبیعي ده چې کندهار دورې او باد لري، خو ددغه الوتکو تیزی هوا به څو چنده کاوه، ډېر ځله خو به زما د پریوتلو کالي بیخي تر

گرزولاندي شوه چي د خاورو رنگ به يې ورکړي و، او کله به يې هغه خواړه چي دوی راکول له خاورو را ته ډک کړل او کله کله خو به دومره غټي او درني الوتکي راتلي، چې په ښځه به يې د چا خبره د غوږو پردي پرې کېدلي او له باد سره به يې څيمي چپه کيدلې. د شپې به يې له خوبه پاڅولو او بيا به مو ټوله شپه او ورځ پر سر درد وو، د شپې او ورځي به عسکر څلور طرفه کرځيدل، کله به يې دومره په لوړ اواز خبري کولي چې خوب مونږو ځيني کولاي، خو بيا هم ځيني عسکر لږ په انساني خواخوږي پوهيدل، ډېر ځله خو به عسکرو د خبرو پرځاي ښکندل کول، بي له کوم دليله او ضرورته او سر بيره پر نورو ښکندلو به يې ده (پک يو) کلمه ډېره استعمالوله (Fuck you)، چې اخلاقاً ډېره بې احترامه کلمه ده او ټول بنديان د دغه کلمې په معنی ښه پوهيدل، ځکه چې دوي به ډېره استعمالوله، او کله ناکله خو به بي رحمو او متعصبو عسکرو د سرپنا ترپالونه په وړو شگو او ډېرو ويشتل، تر څو بنديان له خوبه خوند وانخلي، حاضري په شپه او ورځ کي دري ځله وه، چې بيا دوه ځله ته راغله، د محبس په ټولو څيمو کې به يې خلک صف درول او بيا به يې د نمبر په اخستلو سره حاضري اخستله، مثلاً ۱- ۲- ۳ چې زما نمبر - ۳۰۲ و، دغه نمبرونه به د نومونو پر ځاي استعماليدل چې زما تر خوشي کيدلو پوري مي هم دغه نوم و، د نمبر تر ذکر کيدلو می دوي عجيبې اوپه زړه پوري واقعي راپه ياد شوي چې ذکر کول يې اړين بولم.

دوی هیښونکي قيصی

دا دوي عجيبې قيصي مي تراوسه پر زړه دي، هغه داچي په هرو څو ورځو کي به دحاضري اخيستلو مسؤل بدليده او دورځي او شپي به هم سره جلا وو، يو حاضري اخستونکي عسکر راغی، موږ يې ټول صف کړو او دترجمان په واسطه يې راته وويل چې کله چي زه دمحبس په دروازه کي ښکاره شم نو تاسو به ټول سمدستي ولاړېږئ او دخيمي مخ ته به دريږئ او سلامي به کوئ چي زه دهر صف مخ ته را ورسېږم تاسو به خاموش دريږئ او کښته به ځمکي ته گورئ، لوړ به نه گورئ او کله چي زه دهر بندي نمبر وایم هغه به لبيک راته وايي يعني (welcome) او ماته به نمبر رابښی راته گورئ به او بيا به شاته ځي او دريږي به، تر څو زه ورته امر کوم بيا به کښيني، او که مو داسي ونکړل، يعني زما دغه خبري مو پر ځاي نکړې، نو بيا زه په قهر کيږم او کله چي زه په قهر شوم بيا نو ستاسو لپاره بل رحم والا نشته او ستاسو انجام به خراب وي دحيرت خبره دا نه وه چي دا ټيټ رتبه عسکر موږ ته داسي هدايت کوي او دومره د ذلت اراده لري، حيرت په دي کې و، چي يو داسي ذليل دڅو ډالرو عسکر چي په امريکا کې يې دژوند د تيروولو لپاره له عسکري پرته بله دنده نشوای پيدا کولاي، دومره دمسلمانانو د توهين ارزو او اراده لرله، او د بنديانو په اړه يې دقانون د نه لرلو په خاطر هر عسکر غوښتل چي وغواړي هغه وکړي او خپل غرور پر ځاي کې، خو هغو ايماندارو مسلمانانو کله هم د هغه دغه وهمي اټکل پر ځاي نکړ.

دويم هغه نفر و، چي دډېر وخت لپاره يې دغرمي لخوا حاضري اخستله، ډېره سخته گرمي وه دباد گرم موسم وو، دغه بي رحمه ظالم

به چې کله دحاضری اخستلو تکل کاوه نو به یې نیم ساعت له مخه
 بندیان صف کول او ټول بندیان به په یوه ځلي صف کیدل، حال داچې
 دبنديانو شمېر تر اتو سوو ډېر و، او هم تقریباً په شلو ځیمو، یا زیاتو کې
 جلا، جلا پراته وه، دا ظالم چې رنگ یې کټ مټ د بیزو غوندي و، ډېر
 بدرنگه او رتبه یې ډېره ټیټه وه، مخ کې له دي چې حاضري واخلي یو
 ځلي به یې ټول صفونه کتل، دومره په تکبر او غرور به روان و، چې په
 خپل ټول ژوند کې مې داسې څوک نه و لیدلی او دومره کرار به ته چې
 د چا خبره پر ځای به ولاړ وو، او کله خوبه دبل چا سره په ناحقه خبرو
 تر ډېره مصروف شو او بیا به یې په ډېر تکبر حاضري شروع کوله، او که
 به څوک ناست وو یا به د ځیمې سیوري ته ولاړ و، نو به یې دستي سزا
 ورکوله، که به څه هم مریض و، په داسې طریقه یې مظلوم بندیان هره
 ورځ له یوه ساعت تر دوو ساعتو پوري و دغه تاوده لمر ته درول،
 الله(ج) خودي دده جهنم ځای کړي، امین. ما ته ځکه دلچسپه او په زړه
 پوري وه چې د بشر د حقوقو ذمه داران چې په دنیا کې له زمري څخه بیا
 تر ملخه پوري، هر حیوان ته قانون لري او احترام یې کوي، خو زموږ
 لپاره چې انسانان و گناه موهم معلومه نه وه، قانون وجود نه درلود او
 هر بي پلاره ذلیل عسکر به چې دخپل ژوند لپاره یې عسکري اختیار
 کړي وه په موږ لوبي کولي، یوه ورځ دغه ظالم بدبخته عسکر زموږ
 دځیمې چاپیره سیمې خاردار چک کاوه او لکه دښکار سپي هر شي ته به
 یې په څیر څیر کتل، ویي لیدل چې دښینې یوه وره ټوټه په ځیمه کې
 وه، چې تقریباً دیوه نوك په اندازه وه، ماته یې وویل چې رایې کړه؟
 ماهم وروغورځوله، بیایې په څیر څیر ورته کتل ماته یې وویل: دادي له
 کمه ځایه راوړې؟ ما ورته وویل موږ خوله ځان سره څه نه دي راوړي او
 نه موږ دلته خپله راغلي یو او نه دباندې وتلي یو، دا ښینې کیداي

شي له ډېره وخته دلته پرته وي، ځكه دا شاړه بيديا ده او هر څه پكښي شته، هغه ويل: حتماً به يې رابښي او بيا به يې په لويه چغه ويل: ډونټ ټاك اي ويل فك يو (don't talk I will fuck you) بيا يې صليب غوندي پر زنگونو ودرولم، ترڅو ساعته پوري يې سزا راكوله، دا ظالم به چاپيره د بنديانو په خيمو تاویده، چې كله به ماته راوړسيد ښكنځل به يې كول او بدالفاظ به يې استعمالول، زموږ سره دومره توان هم نه و، چې ورته ووايو چې ولي ښكنځل كوي، كه مو ورته ويلي واي نو بيا موږ ته سزا راكول كیده، ځكه مجرد عسکر ته جواب ور كول جرم او د عسکر بي احترامی وه، خو دوي چې څه كولاي هغه يې حق و، (د زړه سوخت به مي ارام نشي هيڅكله - چې مي ياد شي د غلام بادشاهي) زړور ځوانان د چا په لاس كې و، د مسلمانانو د بي اتفاقي او له اسلامي حدودو د وتلو او د مسلمانانو د اعتماد، او د اميرانو د غلامي په خاطر، چې تر دين يې بي ديني او تر حلالو يې حرام او د اسلام تر سپڅلي شريعت يې فحشا او كفري قوانينوته ترجيح وركړه، او د ځان د عزت لټون يې دخپلو مؤمنو مسلمانانو په بي عزتي كې ولټاوه، اللهم ارحم علينا واصلح امراءنا.

په څلور كونجه لوي محبس كې يو اهن چادري دالوتكيو پخواني وركشاپ و، چې دننه پكښي كوچني ځايونه انتخاب او جوړ شوي و، هغه كسان چې سزا به يې وركوله هلته به يې وړل، خو دامې هم وليدل چې ځيني خلك به په ځنځيرونو بارو او ټول بدن به يې په ځنځيرونو تړلي و، او نور هم ورته بد حالت و، دغه محبس شپږ برجونه درلودل، چې دلرگيو له تختو څخه يې جوړ كړي وو مسلح عسکر به ۲۴ ساعته پكښي ليدل كيدل چې پهرې به يې كولي او نورو عسكرو به بيا په موټرو كې گزمه كوله، په دغه لوي اوسپنيز اهن چادر كې له اتو څخه تر لسو پوري واړه د سيمانو او اغزيو قفسونه جوړ شوي و، موږ ته ډېر

نژدي و ، ټوله شپه به سپي پکښي غپول کيدل او عسکرو به په نوبت سره چيغي اوناري پکښي وهلي او بنديانوته به يي ښکښل کول ، ددي لپاره چې بنديان ويده نه شي او خوب ونکړي ، په دغه ځاي کې به يي خلکوته دبي خوبۍ سزا ورکوله ، چې له څلورو ورځو ، بيا تر مياشت پوري خلک پکښي پراته وو .

څو جالبی پېښی

عجیبې او غریبې پېښې خو ډېرې پېښېدلې او هر ه ورځ له داسې پېښو خالي نه و، خو څو واقعات غواړم د نمونې په ډول سره ولیکم، یوه ورځ مې ولیدل چې یو سپین ږیری سړي یې راوست، عسکرو یې لاسونه تر شاه ورتړلي دي او په ډېر زور سره یې کشوي او په یوه خیمه کې یې چې ماته نژدې وه وغورځاوه، خلاص یې کړ او عسکر ځینې ووتل دخیمې کاوندیو وروڼو ورته وویل چې بابا پورته شه؟ خو هغه دومره ستړي شوي و چې نشوای ولاړیدلای، بیا وروڼو تر لاسو ونيوه او پورته یې کړ، ساه یې تپه دریدلې وه او خبرې یې نشوای کولای البته وار خطا به هم وو، وروڼو ورسره کمک وکړ او د سپین ږيري غریب څخه هر څه ورك وو، تريوي ورځي پورې سپین ږيري بابا هم داسې و، په دې نه پوهیده چې چیرته یم او څه راسره کیږي، حتی په دې هم نه پوهیده چې موجوده بندیان څوک دي، د عسکر او بندي تر منځ یې توپیر نشوای کولای، دویمه ورځ یې بیا تحقیق ته نوم یاد شو، خو چې کله یې پرمخې پریوتو ته هڅاوه دې نه پوهیده چې څنګه پریوزي او نورو وروڼو هم ورسره کمک نشوای کولای، ځکه چې نور وروڼه مجبوره وو چې پاي ته ولاړ شي او بل طرفته وگوري، عسکرو په ډېره بي رحمۍ پرمخې ورغورځاوه او سر بیرته پر کښیناستل، تینگ یې وتاړه او دغه ورور یعنی سپین ږيري بابا فکر کاوه چې حالوي مې، وژني مې او په زوره زوره به یې ناري وهلې کافرانو دوه دقیقې مې پرېږدی چې دوه رکعتہ نفل وکړم؟ بیا مې حلال کړی، خو عسکر یې به ژبه نه پوهیدل له حرکت سره به یې نور هم زور پرکاوه، موږ له لیرې څخه ورته ناري وهلې بابکه

نه دي وژني تحقيق ته دي بيایې يواځې څه پوښتنه درڅخه کوي او بيرته دي راولي، خو ده به له ډېري وار خطايي څخه زموږ هيڅ هم نه اوريدل، ما په هغه ساعت کي ډېر سخت وژړل او د ژړا په حالت کي له ډېر قهره او غوسې نا اميدي څخه، به کله کله راڅخه وخنډل شول، خو وروسته چې کله موږ ددغه بابک څخه معلومات وکړ عمر يي يوسل او پنځه کاله - ۱۰۵ - کاله و، داروزگان ولايت، د چارچينو دولسوالي اوسيدونکي وو، لومړنی کس وو چې دگواتانامو د کيوبا له دوزخ څخه خوشي شو.

دوهمه پېښه

سهار وختي کښينا ستلو او لمانځه ته تياری کوو، داوداسه له تکليفه خو خلاص وو، تيمم مو وواهه او سنت مو وکړل، د لمانځه امامت ته زه وړاندي شوم، چې کله مو لمونځ شروع کړ، نيت مو وتاړه ډېر وختي او دسهار لومړی وخت و، په وره کې عسکرو ديوه عرب ورور نمبر ياد کړ، چې تحقيق ته يې بوځي، عرب ورور عادل نومیده او دتونس اوسيدونکي و، او له موږ سره په جماعت کې ولاړ و، دوي موږ ليدلو چې لمونځ ادا کوو او ولاړ يو، خو دوي صبر ونکړ او دويم ځل يې بيا به لوړ غږ نمبر ياد کړ او ورسره جوخت يې ناري کړی هري اپ.

(herry up) (په تلوار سره) خو بيا هم موږ په لمانځه کې وو، عسکرو نور صبر ونکړ په ډېره غوسه او تلوار سره يې دروازه بيرته کړه او په منډه زموږ خيمي ته داخل شول، زه له رکوع څخه پورته او سجدي ته ولاړم چې دسجدي په حالت کې مې دوه عسکر پرسر را کښينا ستل او پر سريې زور را کاوه چې پورته نشم او نورو عسکرو عادل ورور له صفه کش کړ، ويې تړی، له خيمي څخه يې وايست او وروسته عسکر زما له سر څخه ولاړ شول، بيرته موږ خپل لمونځ راوگرځاوه او عادل ورور يې په ډېري

سختی سره کشاوه او تحقیق ته یې بووت ، دنړۍ په قوانینو کې تر ټولو مهمه خبره داده ، چې د مذهبي شعائرو او دودونو احترام وشي ، ځکه دنړۍ ټولې بدبختۍ د مذهبي دودونو له سپکاوي څخه پیدا شويدي او هر وخت چې عامي وژني او د ملتونو په مینځ کې تعصب ډېر شوي ، د مذهبي توهینونکیو اعمالو په خاطر ، په نړۍ کې په دې ډېر ټینګار کېږي چې هیڅ وخت باید د مذهبي چارو بې احترامی ونشي ، خو امریکایانو د دنیا له قوانینو په بغاوت سره د مذهبي چارو داسې احترام کاوه .

بله پېښه

دري څیمي سره نژدې وي یواځې یو اغزن سیم تر منځ وو ، چې ددوو څېرو حدود یې معلومول د غرمې د ډوډۍ وخت و ، او عسکرو د غرمې استحقاق و وېشه زما وڅنګ ته یوه څیمه وه چې یو پاکستانی ورور هم پکښې وو او د غاښونو له درد څخه یې هم شکایت درلود ، نرسانو ته یې زښت ډېر وویل خو یواځې به په ټالینو Talinol گوليوځوابیده چې دهر مرض لپاره ورکول کېږي ، دردیې ساعت په ساعت او ورځ په ورځ زیاتیده په هم دغه غرمه یې ډوډۍ په تلوار سره نشوای خوړلی نیم ساعت یعنی دیرش دقیقې وخت تیر شو خودغه ورور ډوډۍ تمامه نه کړه په همدغه ورځ یو پنډه پرسیدلي لنډه عسکر وو ټیټه ونه یې درلوده شني سترګې دبیزوګي شکل یې درلود خورا غوښن هم و ، ددې ظالم د ډوډۍ ورکولو او بیرته دکچري ټولولو نوبت و نیم ساعت پوره شو نورو ورونو ډوډۍ وخوړله خو هغه پاکستانی ورور چې د غاښو دردیې درلود د خوراک په نیمايي حالت کې و ، نورو ورونو کچره ورکړه خوده عذر وکړ او عسکر ته یې وویل که څه لږ نور وخت ورکړي ځکه چې دی معذور دی

دغه ظالم ددي پر ځاي چې دده عذر قبول کړي دغه بندي دروازي ته وغوښت او ورته يې وويل چې ولي دي ډوډۍ نه ده خوړلي بيا يې په يوه لاس ترغاړه ونيوي او په بل لاس يې په ډېر قوت سره په سوکانو په خوله خوله وواهه او موږ ورته کتل څه مونږ نشوای ورته ويلی. دې ظالم دا حق نه درلود نیم ساعت پوره شو که يې ددغه ورور عذر نه قبلولي نو باقي ډوډۍ به يې ترې اخستي وای خو وهل دانسانيت له چوکاټه وتلی کار و. شپه راغله د ډوډۍ کارتنونه توزیع شول خو کله چې دوجبو د وېش وخت راغی موږ يې له اخستلو ډډه وکړه دډوډۍ د نه خوړلو خبر په محبس کي خپور شو خو دمحبس پر مسؤولينو يې ښه اغيزه نه درلوده، دمحبس مسؤل ورسره نور څه لوړ رتبه عسکر محبس ته راغلل، هری څيمي ته دریدل او د ډوډۍ د نه خوړلو علت به يې پوښت زموږ څيمي ته چې راغلل موږ په يوه اواز دتيري غرمي پيښه ورته ياده کړه، مسؤل قبوله کړه چې بيا به داسي نه پيښيږي بيا موږ ډوډي واخستله او ومو خوړله يوه بله ورځ محمد نواب سخت مريض و، محمد نواب دسعودي عربستان اوسیدونکي و، هميشه به مريض و، په دغه ورځ ډير مريض و، دولاړیدو توان يې نه درلود تفتيش يا تلاشي راغله موږ دمعمول په څير شاته ولاړو دغه ورور دحرکت نه و، امريکايان داخل ته راغلل دغه پنډ ظالم هم ورسره و، چې کله يې مريض بندي په ځاي کې پروت ولید نويي په وهلو شروع وکړه په سوکانو او لغتويي واهه تر څو يې په کښولو تر اخره ورساوه ديا دوني وړ ده چې په امريکايي عسکرو کې سم سړي هغه وو چې خپله يې بد نه وای کړي خو بل ته د ظلم نه کولو نصيحت هيچا نه کاوه خو دغه ظالم عسکر له موږ سره تر پخوا ډېر تعصب کاوه او موږ به هيچا ته هم شکايت نشوای کولای همدغه عسکر دقرانکریم بيعزتي وکړه چې په راتلونکي پيښه کې يې مفصل بيان دي.

څلورمه پېښه

يوه ورځ دورځي لخوا په خيمه کې ویده وم دځيمي نورو ملگرو ځينو وظيفه کوله ځينو تلاوت او ځينو لهم شطرنج کاوه يو يمني ورور د شطرنج لوبه دامام شافعی صاحب په يوه روايت روا بلله او ډېره مينه يې ورسره درلودله او عمر يې تقريباً ۵۰ تر ۵۵ کلو پوري و، په ښه خواږه خوب ویده وم چې دځينو ورونو په ژړا سره له خوبه راويښ شوم ځيني ورونه په زوره زوره سلگي وهي او څوک ژاري زه حيران شوم چې څه پېښه ده او په نورو ځينو کې هم داسي حالت وو او دا ورونه داسي خفه دي چې ما کله هم نه وو ليدلې پوښتنه مي وکړه خير خودي څه پېښه ده؟ يوه ورور چې دسعودي اوسيدونکي وو او محمد نواب نومیده راته هغه پنډ پرسيدلي کافر عسکر په گوته کړ چا چې هغه پاکستانی ورور په خوله په سوکانو وهلي و هغه ملعون هلته لري ولاړ و، له موږ څخه يوه خيمه خوا څلور بيلره په ځمکه کې ايښودل شوي و چې نيم په مخکه کې ښخ شوي وو او بنديانو پکښي مرداري او بولي اچولي نواب راته په ژړا ويل: دغه ظالم قرانکریم واخيست او ښه يې موږ ته کتله او بيا يې بولي ورباندې وکړې او په بيلر کې يې وغورځاوه دا هغه پېښه وه چې تر ټولو دردمنه پېښه وه چې په کندهار کې پېښه شوه خونيزويک دامريکا يوي مجلي ډېره وروسته چاپ کړه او مرجع يې گواتانامو ښودلي وه ، اصلاً دا پېښه په کندهار کې شوې وه موږ دسره صليب دراتلونکو استازو سره خبره وکړه او ترې ومو غوښتل چې دبنديانو په لاسونو کې مبارک قرآن بايد بيرته يوسي ځکه چې قرانکریم ساتنه غواړي موږ دحفاظت اوساتني توان نلرو ددي برسېره قران زمونږ لپاره دعذاب يوه

وسيله ده چي دوي يې کاروي او موږ تر هر څومره ډېر درانه عذاب ورباندي خوريږو خوسره صليب دا کار ونکړ نه پوهيږو چي نه يې شو کولاي او که يې نه کاوه خو امريکايي مسؤولينو دا پلوجايز په ويلو (Apologize) سره موږ ته اطمینان راکړ چې بيا به داسي عمل صورت نه نيسي خو ددي با وجود دقران تلاشي کول، په سپيو باندي بويول او له تلاشي وروسته پر ځمکه غورځول دوام درلود، تر هغه وخته چي زه گوانتانامو ته انتقال کيدمه همداسي وضعيت وه، امريکايي مسؤولينو دهغه عسکرد سزا خبره هم ومنله خو هغه عسکر بيا هم په محبس کي و، ډېر کرکړن او توهينونکی سلوک يې کاوه الله دی دجهنم غيږ ورباندي ډکه کړی!

پنځمه پېښه

يوه شپه مو ډوډۍ وخوړله ماسخوتن وو، لمونځ مو وکړ، چې يو دم ډېر زيات عسکردتنه راغلل، او په هوا کي دچورلکو ژغونه هم تر غوږو کيدل د عکاسي غونډی سری لمبی هم په هواکي برينيدلی، دمحبس په گوتونو کې مسلح امنيتي موټر ځاي پر ځاي شول، او يو موټر دمحبس منځ ته راغی چې د عکاسي ويديو يي کامري يي پر سر نصب وي، موږ نه پوهيدلو چې څه پېښه ده او ددې نوي کار سبب څه شی دی؟ لږ وخت وروسته موږ ته امر وشو چې ټوله پرمخي پريوزو، او لاسونه هم کښته وغځوو، خبري هم ونکړو او نه شاه او خوا وگورو، خوبيا به هم موږ شاه و خوا دسترگو تر چولو کتل منځته ته مو بل صف خيمي وي او له خلکو ډکي وي له چېې خوا په منډه په ځنځيري قطار عسکرو راځغاستل، زغري يې پر تن پر لاسو او پښويي هم داوسپني پټی تړلي وي، دهيندارو خولۍ يې پر سروې له راسته طرف څخه نورو عسکرو

راځفاستل چې زغري يې پر تن اوسپنيزې پټۍ يې په پښو او لاسو تړلي وي، او غټي هينداري يې په لاسونو کې وي، په ډېر تلوار به خيښو ته داخلېدل، او پر بنديانو به يې حمله کوله، په يوه بل ځاي کې به يې غورځول او بيرته به يې په نورو عسکرو هغه خپلو ځايونو ته راوړل، په همدې شکل يې خپلو عسکرو ته تدريس، او تمرين، ورکاوه او خپل فلم يې جوړاوه، ترڅو امريکايانو او نورو خلکو ته وښيي چې امريکايي عسکر په څومره شهامت سره ددوي په اصطلاح تروريستان ټينگوي، خو داد توهين او بشر ضد عمل د نړۍ له ټولو قوانينو خلاف، او په انساني جامعه کې وحشي او غير انساني عمل و، چې انسان هېښوي خو دا عمل څو ځله په بل ترتيب سره تکرار شو، او دې ته ورته نوري واقعي وي چې د ټولو ليکل به کتاب راته ډېر غټ کړي.

يو ځل نيمه شپه وه، تقريباً د يوې بجې شاه خوا به وه چې عسکر په دروازي کې زما نمبر ووايه، او د تحقيق لپاره يې وغوښتم، تر ټولو وختونو يې په ښه طريقه بوتلم، او کله چې د تحقيق غرضي ته داخل شوم سترگي يې راته خلاصې کړي، محقق او ترجمان پر چوکيو ناست و، او په منځ کې يو وړوکی ميز و وچای او څه نوري خوږې پرې پرې وې، او بيا دوه نور محققين هم راغلل او ښه دارومدار يې وکړ زه حيران وم.

چې نن څنگه دا خلک دومره اخلاقي رويه کوي، چې کله يې هم نه وه کړي يو لاس يې راته خلاص کړ، وروسته يې د محبس په اړه څه پوښتني وکړې او بيابې د کور پوښتنه وکړه، چې حال پرې لري که نه بالاخره يې پوښتنه وکړه، چې کورته څي که نه؟ (ما وويل ولي نه) هغوي راته وويل چې موږ هم پلټني کړي او ستا په ضد مو څه نه دي موندلي، او ستا بند راته گټه هم نه رسوي نو ځکه مو تصميم نيولي چې تا پرېږدو، خو ته بايد موږ ته ووايي چې څه ته ضرورت لري، او څو پيسو ته، څو

تلفونونو ته، او بل راته ووايه چې له موږ سره دملا محمد عمر، او اسامه، او نورو عربو، او طالبانو وروڼو په نيولو کي څومره همکاري کولی شي، همدا اوس به ستا دخوشي کولو کار سم کړو.

ماته خوداسي خوشي کيدل تر نيولو ډېر گران برينيدل، او کله هم دومره دجرات خاوند نه وم، نه يم، چي دخپل مومن مسلمان ورور په سر سودا وکړم - خبره مي په بل طرف روانه کړه، پوښتنه مي ځيني وکړه زما دبند او نيولو سبب څه و؟ که لطفا راته ووايي؟ دوي ويل موږ فکر کاوه چې ته به دالقاعدي دتنظيم سره تړاو لري، دنيويارک، او واشنگتن، په پيښو به خبر يي او دالقاعدي، او دطالبانو غړي به درته معلوم وي، او مالي څانگي به يې راته وښيي خو هغه څه موږ په تا کي پيدا نکړل، بالعکس ته له وطن سره مينه لرې، ددوی په اصطلاح (ماډريډ) شخص يې نو اوس دي دخوشي کيدو چانس دي، بيا ماورته وويل چې ستاسي له خولي دامعلومه شوه چې زه بيگناه يم، تاسو او پاکستاني غلامانو راسره ظلم کړي دي، نو بايد بي قيد او شرط تاسو ما خوشي کړئ، خو محققينو ترپايه دمادياتو، او تبادلې نظر درلود، دري ورځي همدا سي تحقيقات و چې زما په انکار سره بيرته دخلکو رويه بدله شوه، تهديدونه ډېر شول، او عسکرو به يې هم په بد سلوک سره بيولم او راوستلم، تېر هر څه بل ډول شول.

له کندهار څخه

گوانتانامو ته لېږدونه

يوه ورځ سهار په خيمو کې ناست وو، چې ډېر عسکر راغلل،
 ځنځيرونه، بېړۍ او زولني يې دهرې خيمي مخي ته وغورځولې او له
 يوې خوا يې له خيمو څخه لس لس نفره په يوه تناب سره تړل، او
 دمحبس له دروازي به يې دباندي ايستل موږ به په خپل منځ کې ډول
 ډول اټکلونه اورنگارنگ تبصري کولې، چا به ويل خوشې شو چا به
 ويل بل ځاي ته انتقال شو، او چا به څه او چا به څه ويل، خو لږ وروسته
 بيزه په هغه ترتيب سېره راوستل شول، خو سرپريره بريټونه ان ورځي يې
 ورته خريپلي وي، دا ترټولو درونداوېد عمل و لومړی ځل وو چې
 دداسې توهينوونکي کار اقدام وشو، ماته نوبت راوړسيداو ډېره مې
 وخريل شوه، ډېره خريپل دنبوي سنت خلاف، او عامل يې دحنفی
 مذهب ډاکټرو علماء کرامو په فتوی فاسق بلل کېږي، او ما ته خو يقيناً
 له مرگ څخه بد تر کار معلومېده، نايې ته يې بوتلم ډېري زارۍ مې
 ورته نشوای کولاي، خو څو ځلي مې سرته حرکت ورکړ خو دومره سخته
 خپېره مې پرسترگو وخوره چې تقريباً پنځه دقيقې مې په سترگو توره
 شپه وه، د يوه بل ډاکټر سخته خپېره مې هم راياده شوه، چې هغه وخت
 يې په سترگو ووهلم، چې د دوا په وخت کې مې دوهلو شکايت ورته
 وکړ، سترگي مې له وهلو خوږ شوي خو کله چې ډاکټر راڅخه وپوښتل،
 چې ولې دي سترگي خوږېږي ما ورته دوهلو وويل، هغه ظالم تر هغه
 سخته خپېره ووهلم اوويل يې چه ولې شکايت کوي، همدا وجه وه چې
 موږ به کله هم چاته شکايت نشو کولاي، خو ډېرې خريپلو دسترگو او

مخ درد راڅخه هیر کړل ، شیخ صالح دیمن اوسېدونکي چې ډېره گڼه مبارکه ږیره یې درلودله، تر ډېره حده وژړل خو بیایې زما د ژړا په وخت کي ماته تسلي راکوله، چې دا د الله ج په لاره کې وشول او غیرتمن رب به راته عوضونه راکړي، اوموږ باید د صبر او زغم لاره وپالو، څومره بدنې کاریدو او هلته به می د سپین سرو بنیرا ډېره را په زړه کیدله، چې د درد او غوسې په وخت کې به یې ویل، ډېره دي و خریل شه او یا به یې دیوه بدکار کولو په وخت ویل د پلار او نیکه ډېره دي و خریله، دا کار یو عیب او د شرم کار و، امریکایانو هم دا توهینونکي چلند زموږ سره د تحقیرولو په غرض وکړ، لوی رب لره دی حمد وي ، چی دا عمل ورته معلومېږي چې حقارت دی، خو عجیبه داوه چې زموږ په اړه یې د توهین او د تحقیرولو په نیت دا کار کاوه خو دخپل ځان لپاره به یې عزت گانه.

یوه ورځ تحقیق ته وغوښتل شوم د تحقیق په خیمه کې راته محقق وویل چې تاسو متوکل صاحب پیژنئ، او احترام ورته لری، او ځینې پوښتنې یې په دي اړه راسره کولي ، په اخر کې یې راته وویل چې ته غواړې ورسره وويني، زما په زړه کې دا شک شو چې کیدای شي هغه هم نیول شوي وي، ما ورته وویل چیري دي او څنگه ورسره لیدای شم، هغه راته وویل چې هغه هم زموږ سره په توقیف کې دی، که ته موافق یې راوبه یې بولو، ما خو غوښتل چې ورسره وگورم چې پوه شم، چی څه رنگه راغلي دی او څه معلومات تری واخلم خو د لیدلو په مطلب نه پوهیدم، چی د څه لپاره دوی غواړی زه د متوکل صاحب سره ووينم، څه گړی وروسته متوکل صاحب راغی او یوه قطی ایراني بیسکویت یې هم په لاس کي و ، او ماته یې پر مېز د تحفی په شکل کښېښودل زما لاسونه او پښې تړلي و ، د بیسکویتو خوړل هم راته اسانه نه و او دوړلو اجازه یې

هم نه راکول کیدله، کور وداني او مننه مي ورته وويله، د افغاني دود مطابق روغې سره وشو پنځه تر لسو دقیقو مو خبري وکړې، دی بیرته رخصت شو، او زه محبس ته بوتلل شوم، خو دمتوکل صاحب له لیدو څخه مي دا انتباه واخېستله، چې ژبه گوانتانامو ته سفروې، که څه هم متوکل صاحب ماته په دي هکله څه ونه ويل ما گومان کاوه چې دي به خبر وي والله اعلم، په دویمه ورځ بیا تحقیق ته بوتلل شوم او دمستنطق کړه وړه بیا هم څه عادي و، او دا په کندهار کې زما وروستی تحقیق و محقق په صراحت راته وویل، چې دنوي میاشتي یعنی جولای په لومړۍ گوانتانامو ته پرواز دي، او موږ هغه بندیان گوانتانامو ته استوو چې بیا تر مرگه پوري هلته پاتي شی، وروسته له مرگه هم معلومه نه ده چې بیا به خپل ملک ته واستول شي او که نه، اوس تا ته وروستی چاښ درکوو چې کورته ځي او که گوانتانامو ته، خو بیایې هم کورته دتگ لپاره هغه تېر شرایط راته وړاندي کړل چې هغه دامریکایانو سره همکاري ((جاسوسي)) وه الله ج مودې ترې وساتي!

امریکایي مستنطق راته وویل چې یوه ورځ مهلت درکوو فکر وکړه، او بیا موږ ته جواب راکړه ما په داسې کار کې ډېر لنډ فکر واهه، ځکه علم مي پر ځان حضوري و، او ورته مي ويل چې زه تر ټولو موجوده وروڼو محترم، او لائق نه یم، جواب مي لنډ ورکړ، بسم الله دالله رضا مي قبوله ده دسبا راغونښتو ته ضرورت نشته، زه دچا سره مصلحت نلرم او ځان گنهگار نه بولم، نور ستاسي کار دي چې چیرته مو بیایې هلته مو یوسی، بیرته یې ځیمي ته راوستلم، دي ته مي ډېره تلوسه وه چې ژر مو انتقال کي تر څو له انتظار څخه ووځو او دمقصد ځای ته ورسېږو، دویمه ورځ یې بیا ډیري سرونه بریتونه وروځي راته وخریښلي او دکال ۲۰۰۲ دجولای په لومړۍ دماز دیگر ترلمانځه وروسته ډېر عسکر راغلل او

د ډېرو ځنځيرونو ولچک اوبيريو سره، ، خپل ځنځيرونه يې زموږ د خيمو مخي ته وغورځول، انتقال يې شروع کړ، څلورم نمبر زما و، په نمبر يې ولاړ کړم، لاسونه او پښې يې راته وتړلې توره لوغړنه کڅوړه يې په سر راواغوستله، اوه اته کسه يې سره قطار کړو، له محبس څخه يې وويستو هغه ځاي ته يې وروستو چې د انتقال تياري پکښې کېده، پر لوړو تختويې کښينولو لاسونه يې د مخ خواته راوتړل، توره خولۍ يې پر تورو عينکو را بدلې کړې، چې هندارې يې پلستر شوي وي، او هيڅ نه ترې معلومېدل، خو د ساه اخستلو لپاره بيا هم ښه و، په غوږويې سختي گوشکي راواغوستلي نور وروڼه يې هم راوستل، موږ به خبري سره کولي او يو بل ته به مو تسلي ورکوله، بيا يې يو يو يوي بلي کوتي ته استولو هلته به يې کالي راڅخه ايستل او بربنډه عکاسي به يې کوله. وروسته به يې سره رنگ د اعدام کالي او سره بوټونه رااغوستل، ماسکو نه به يې په خوله را تړل او لاسونه او پښې به يې په ولچک او بيريو تړلي، هغه ته قفل او د قفل شا ته به په بل قفل بندېدې، تر څو لاسونه پکښې حرکت ونکړي، په څو ساعتو کې دخلکو کار وشو د انتقال کار شروع شو، يو يو نفر يې ولاړولو او له الوتکې سره يې نژدې يې يو گړۍ درنگ کاوه او بيا يې الوتکې ته خيژولو د الوتکې په منځ کې يو قطار چوکۍ وې، داوسپنې تخت يې وو د پښو بيرۍ يې په تخت پورې، او د شاه ځنځير يې په چوکي پوري قلف کړل، نه مو پورته حرکت کولي شوای او نه مخ ته، ډېر سخت د عذاب سفرو، چې تر ټول محبس ما ته سخت او مشکل معلومېده، الوتکې پرواز وکړ دهر بندي مخ ته دوه عسکر ولاړوه تر لږ حده پوري ښه و، خو دوخت په تيريدو سره دخلکو فريادونه پورته کيدل، زما يو طرف ته خيرالله خيرخواه دهرات پخوانی والي وو، چې څوځله يې د لاسو له درده شکايت کاوه خو ورسره

کومه مرسته ونه شوه، زما لاسونه هم ډېر سخت په درد و، ملا مي درد کاوه، پښي مي سختي خوږيدلي خو ږغ مي نه کاوه، ځکه چې دکومک او مرستي هيله مي نه درلودله، ډېرو ورونو له ډېر سخته درده ژړل، او دځان سره به يې زورونه وهل لکه د ځنکدن په وخت کې چې سړي په عذاب وي، څه دپاسه شل ساعته لاروه او څلور ساعته به مخکي تړل شوي وو، او دري ساعته وروسته چې له الوتکي تر محبسه لاره چې تقريباً ديرش ساعته په داسې عذاب کې وو، په لاره کې يې يو يوگيلاس اوبه راکولي، او يوه دانه مڼه خوما نه مڼه واخسته، او نه مي اوبه څښلي دي، ځکه تشناب ته تلل بيا يو بل جدا عذاب او غم و، او بل په داسي ټينگو تړليو لاسو موخوړاک نشوای کولاي، لاسونه مو ډېر سخت وپرسيدل، خولس دولس ساعته وروسته بي حسه شوله، ولچک دلاستو په پرسيدلي غوښه کې پټ شول، چې بيایې دخلاصيدو په وخت کې امريکايان هم په تکليف کړل، ځکه خلاصيده يې سخت و، الوتکه په لاره کې يوځلي کښيناسته او دويم ځل دمقصد ځاي ته ورسيدله.

گوانتانامو ته رسيدل

دالوتکي څخه بيا هم يو يو نفر کښته کيدل، او په يوه موټر کي يو د بل تر شا سره تړل کيدل، دموټر له دروازي سره په عربي او پښتو ږغ کې په ډېره غوسه ويل کيده، چې پام حرکت ونکړئ ځاي پر ځاي اوسئ، خو خلک ډېر وچ و او حرکت به يې کاوه خو له حرکت سره جوخت به يې يو سخت د لغتې گوزار خواړه، چې ما هم پکښي دوه دري ځله دلغتي گوزار وخور. موټر په کښتۍ کي وخيژول شو او بيرته کښته شو مزل يې کاوه تر څو خپل مقصد ته ورسيد، هلته يې يو يو نفر پر ډبرو اوشگو کښينولو او يو يو گيلاس اوبه به يې راکولي، لږ ساعت وروسته يې دولځگو سخت قلفونه خلاص کړل او عادي بېړۍ او ولچک پاتې شول، زما لاسونو تر يوې مياشتې پورې پرسوب درلود، او تر دريو مياشتو پوري بې حسه و، چې په حرکت يې نه پوهيدم، لږ گړۍ دلته وو، بيا کلينیک ته بوتلل شوم تلويزيوني عکاسي اوصحي معاينه وشوه، او ورپسې د تحقيق خزني ته بوتلل شوم، په خونه کې يې ټينگ وتړلم، او لږ گړۍ وروسته محقق راغي چې يو فارسي ژبي ژباړن يې ژباړه کوله او پوښتني يې شروع کړي، څنگه يې؟ زما نوم ټام دي، او زه مامور شوی يم چې له تاسي تحقيق او گروپږني وکړم، زه چې ډېر ستړي وم او دخبرو توان مي هم نه درلود يواځې دومره مي ورته وويل زه دخبرو نه يم بيا به گورو، اوس مي هغه ځاي ته واستوه کوم چې تاسو غواړي، خو هغه ډېر اصرار کاوه چې خبري وکړم، بيا هم زه غلی ناست وم او قلباً مي نه غوښتل چې خبري وکړم، او بل دا چې مخ کې به موږ ويريدلو چې گوانتانامو ته به مو وليږي، اوس هغه هم وشول او هغه وهم، هم نه و، او

له سزا څخه يې هم نه وپريدلو، ځكه تر ژوند به مو مرگ ته ډېره ترجيح ورکوله، څومره چې تام اصرار کاوه زه به ساکت ومه، ترڅو دی نا اميده شو او بيرته له غرفي ووت، لږ گړۍ وروسته عسکر راغلل زه يې له تخته خلاص کړم او روان يې کړم او هغه قفس ته يې بوتلم چې د اوسيدلو لپاره يې جوړ کړی وی، داوسپني له کانتینر څخه جوړ شوی قفس ډېر تنگ راته ښکاره شو، لاسونه او پښي يې را خلاص کړل، موظف عسکر عسکري وجبه يا خلطه دخوراک لپاره راکړه، موږ ته خو د ډېري خوشحالي خبره داوه، چې وروسته د پنځو مياشتو موږ ته اوبه پيدا شوي چې اودس پرې وکړو، ژر ژر مي اودس وکړ، لمونځ مي وکړ، اوویده شوم، خو لږ وخت ویده شوی وم چې دورونو په ږغ سره زاوینس شوم چې په لوړ اواز سره يې خبري کولي، وروڼه وینس ناست و شپه پراوږده شوي وه، ځينو وروڼو خو به ويل چې دلته به لمر نه راڅیږي، او بل به ويل دلته شپه ډېره اوږده ده، بل به ويل البته شپه به اتلس ساعته وي، چا به څه ويل او چا به څه ويل، خو يو هم حقيقت ته نه و رسيدلي، زه ښه ویده وم او بيرته ویده شوم تهجدو ته هم راپورته نه شوم دسهار تر لمانځه پوري بيخي په درانه خوب ویده وم، نه د عسکرو په ږغ او دربا وینس شوم، او نه د ځای نویتوب راباندي اثر کړی و، سهار شو لمونځ مو وکړ او بيا مودلاري قيصي سره شروع کړي، خو ښه خبره داوه چې دننه په عنبر يا بلاک کې پر خبرو بنديز نه و، او د عسکرو رويه نسبتاً تر کندهار او بگرام ښه وه، نسبتاً لږ حریت و، خودا حریت په يوه قفس کې يواځې اوبس، قفسونه يو دبل په څنگ و چې شپږ پوټه يې اوږدوالي درلود، او څلورنیم پوټه يې برو، يوه دچادر تخته يې د قفس په منځ ويلډينگ کړي وه چې ده خوب لپاره يې کار ځيني اخست، کموډ او يو کوچني داوبو نل په قفس کې دننه جوړ شوي و چې دا قفس

مو دخوب، خوراك، ، لمانځه، او د حاجت ځای و، دیوه او بل قفس په منځ کې اوسپنیزې جالۍ وې، خو د حاجت په وخت کې به ډېر مشکل و، یواځې ستر به مو په پټو سره کاوه خو بیا هم ضرورت وو- له ما سره په دغه پرواز کې اوه تنه افغان وروڼه، او نور عرب وروڼه وو خیرالله خیرخواه، حاجي ولي محمد صراف، مولوي عبدالرحيم مسلم دوست، بدرالزمان، او د سنگین خیرالله، او دوه نور وروڼه وو چې نومونه یې زما له یاده وتلي دي، خیرالله ورور چې کله به یې اوسپنیز قفس ته څوک ننوت نو معمولاً به یې د شاه له خوا د دروازي تر یوې کوچنۍ کرکۍ د هغه لاسونه ورته خلاصول ، خو خیرخوا ورور وایې زما دا یقین شو چې دا خومي په همدې ځای پورې تړلې پرېږدي، او ویل یې چې زه خويي لومړی ځل بیا په دروازه پورې وتړلم خو هغه بل خیرالله بیا داځای موقت (لنډ مهالۍ) باله، او ځیني عربو وروڼو خوبیا یقین نه کاوه، چې دادکیوبا جزیره گوانتانامو ده، هغوی به ویل چې دا د خلیج یوه جزیره ده او استدلال به یې دا کاوه چې هوایې هغې ته ورته غونډې ده، او لمونځونه به یې هم د قبلي درسم شوي نشان پر عکس کول چې خالد ظهراني، هم په دغه وروڼو کې وو او زما گاونډی و، زه او نوموړی به د لمانځه پروخت شاه په شاه دریدو، ما به مخ پر ختیځ او ده به پر لویدیځ لمونځ کاوه، عربو وروڼو به د امریکایانو په هر قول، او عمل، شک کاوه دروغ به یې گڼل او حقیقت به یې په عکس کې لټاوه، او تر ډېر وخته یې همداسې کول چې بیایې بیرته یقین زموږ خواته راوگرځېد، او ځیني وروڼو تر ډېره وخته شک کاوه چې دغه عسکر عرب دي، او په عربي ژبه ځکه خبري نه کوي چې زموږ خبري نورو جاسوسي سرچینو ته ورسوي، او تر ډېره وخته به یې په خبرو کې پام کاوه، او کله

کله به د عسکرو تر خولي هم څه عربي الفاظ ووتل او يا به يې په عربي ژبي کيف حالك ويل چې دي نور هم شکونه ډېر کړل.

دري ډوله عسکر

عسکر دري ټولي وو مختلف نښانونه يې درلودل، مثلاً ديوه ټولي درخته (ونه) وه، اود بل ټولي کريچ و، او ددريم ټولي گرد سمبول يا مياشت وه، خو په هغه وخت کې دونه د نښان لرونکي عسکر ډېر با سلوکه خلک و دپروگرام مطابق يې عمل کاوه، او له موږ سره يې ښه رويه کوله، تعصب يې نه درلود، خدمت به يې پر وخت کاوه، دډوډۍ د وېش په وخت کې به يې مقررې ډوډۍ پوره راکوله، او ميوه به يې هم پوره راکوله، د خوب په وخت کې به يې مزاحمت نه کاوه، بي ځايه تفتيش او تلاشي به يې نکوله، د مريض د حال پوښتنه به يې کوله، ډاکټران به يې ورته راغوبستل ترجمان به يې په وخت راغوبست، او د غسل او گرځيدو وخت به يې پوره راکاوه، بي ځايه به يې سزا نه راکوله د دروغو راپور به يې خپل مشرانو ته نه ورکاوه، جامي به يې سمې راته بدلولي، که به څيرې او خيرنې جامي پکښي راغلې وې هغه به يې دويم ځل راته بدلولي، دوتلو په وخت کې به يې ولچک او زولني په احتياط راته اچولي، احسان او ښه اخلاق خلک متاثر کوي، موږ به هم ورسره مشکلات نه جوړول، که به يو ورور زړه تنگی هم و، او څه تيره خبره به يې کوله موږ به ورته توصيه کوله چې داسم خلک دي بايد موږ هم ورسره انساني او اسلامي اخلاق وکړو، خو کريچ والاعسکر بيا بل ډول خلک و، دپروگرام ډېر تابع خو نيم متعصب غوندي ښکاريدل، په ډوډۍ کې به يې ډېره درغلي کوله، او خلکو ته به يې ډېر ځله سزاوړ

کوله ، د شپې به یې هم مزاحمت کاوه خو ځینې عسکر بیا هم پکښې
بنو خلکو غوندي وو نور ماله گذاره به یې کوله.

خو میاشتي والاعسکر بیا ډېر متعصب و ، اخلاقي یې نمرې یې
صفر وې ، په ډوډۍ کې به یې درغلي کوله ، همیشه به یې وږي
پرېښودلو ، د خوب په وخت کې به یې ډیر مزاحمت کاوه ، دکالو په
بدلیدو کې به یې کوښښ کاوه چې خیرن کالي بیرته زموږ په غاړه پاتي
شي ، دبندیانو غصه به یې ډېروله ، له توهین سره مل کړنه به یې کوله
خو بیا به هم کله نا کله څه سم خلک پکښې پیدا کیدل چې دانسان څه
نښې به په کښې لیدل کیدې خو ډیر کم - نوري دري ټولي و چې یو یې
کلي والا اوبله ۹۴ وه ، او بل یې اسپانیوي وه - اسپانیوي ډېر رحم
والاخلک و ، همیشه به یې له موږ سره کومک کاوه ، دښو اخلاقو
خاوندان وو ، تعصب پکښې مطلق نه لیدل کیده ، بشري خواخوږي یې
درلودله ، کله کله به یې تیرو تاریخي پېښو ته هم اشاره کوله ، چې نیکونه
او لوړ نسلونه یې مسلمانان تیر شوي و ، اضافي ډوډۍ به یې راکوله ،
کله یې هم سزا نه راکوله لوڅ خلک به یې پټول ، د خوب په وخت کې به یې
هیڅ مزاحمت نه کاوه ، اوبه ، صابون ، شامپو به یې راکوله ، مجلس به
یې راسره کاوه دلمانځه په وخت کې به یې ښه احترام کاوه ، دقران کریم
بي عزتي به یې نه کوله ، او له سیاسي لوبو څخه به یې هم کله ناکله ځان
خبراوه ، خو داخلک لږ وخت پاتې شول چې وروسته پرې سرو
امریکایانو شک کاوه چې دوي له بندیانو سره ښه معامله کوي ، له هم
دي کبله له محبس څخه لري کړل شول ، ماته یوه اسپانیوي عسکر
شل ورځې مخکې ویلي وو چې موږ دلته نه پرېږدي ، او کیدای شي بل
ځای ته مو ولېږي ، ځکه سره امریکایان شک کوي چې دوي له بندیانو
سره کومک کوي ، خو کیلي (کنجی) والابیا له انسانیت څخه لري او له

تعصب څخه ډک خلک و ، چې تر ډېره وخته پوري په جزیره کې پاتې شول ، ان تر اوسه (زما تر ايله کیدو) پوري و ، اخلاق یې ناوړه و دلمانځه احترام یې نه کاوه او همیشه به یې بنديانو ته مشکلات جوړول ، بنديان به یې دې ته هڅول چې مشکلات جوړ کړي ، او دوي یې وليکي او بیاسزا ورکړي ، هر عسکر به یې کوښښ کاوه چې مشکلات جوړ کړي ، د دروغو راپورونه به یې خپلو مشرانو ته لیکل ، دقرانکریم بي عزتي یې څو ځله وکړه ، بنديان یې وهل چې وروسته به یې یاد کړو ، اکثره به په کمپ کې مشکلات له دوي سره پیدا کیدل چې البته د بنديانو حوصله به ورته ختمه شوه ، د شپې له خوا به یې په عسکري غټو بوټو در بهار کاوه ، په زوره خبره به یې کولي او برقونه به یې روښانول ، د شپې تلاشي به یې کوله دروازي به یې په ډېر زور سره قلفولې او خلاصولې تر څو بنديان نا ارامه اوسي ، خو بیا هم د خدمت په وخت کې به یې څه ناڅه خدمت هم کاوه ، خو نائن فور ۹۴ تر ټولو بد او متعصب عسکر و ، وحشي او ډېر مغرور غوندی ، بیخي به یې خدمت نه کاوه ، او څومره چې بنديان په تکلیف کېدای شوای دومره به یې په تکلیفول ، چې څومره به د بندي ضرورت وو نه به ورته راتلل ، او دخبري ځواب به یې هم سم نه ورکاوه ، او د مریضانو راپور به یې ډاکترانو ته په وخت سره نه ورکاوه ، له نورو اړتیاو سره به یې له بې پروايۍ ډک چلند کاوه . بې له موجه به یې خلکو ته سزا ورکوله ، دلمانځه په وخت کې به یې مزاحمت کاوه ، او دقرانکریم احترام به یې نه کاوه ، دا یواځیني ټولی و چې بنديان ورسره دومره په تضاد کې شول او نه یې غوښتل چې دا عسکر په کمپ کې پاتې شي ، اوبه یې پر شیندلي دکار به یې نه ورته ویل جواب به یې ورکاوه د تفریح لپاره ورسره نه وتل ، تفتیش او تلاشي به یې نه ورکوله ، اوبه خبره به یې ښکښل ورته کول حتي بنديانو قصد وکړ ،

چی په هر ډول وی باید دا خلک نه وي او که دوي وي مونږ به تر خپل وروستي حده پوري مشکلات جوړ وو، همداسي وشول مقاومت وشو چې دڅو میاشتو وروسته دوي له محبس څخه وويستل شول، او یا په نورو ټولنو وويشل شول، داهغه ټولي و چې تر ډېره به موږ گومان کاوه، چې يهوديان به وي، او يابه اسرائېلي عسکر وي، خو له امکان څخه به لري هم نه و تر کال ۲۰۰۵ پوري همدا عسکروه چې ارمی يې بلل او په زمينی قواوو پوري يې ارتباط درلودی دهغه وروسته ناوی يعنی بحری قواوی راغلی چې اکثره واک ددوی سره وو نسبتاً تر زمينی ځواکونو يې ښه گزاره کوله خوبيا هم متعصب خلک پکښی وه چې مشکلات به يې جوړه ول او استفزازی اعمال به يې تر سره کوله خوبيا مشکلات جل نه کړای سول والله اعلم.

دامريکايي عسکرو تبديل

په هرو شپږو مياشتو کې به عسکر بدليدل ، خو په بدل کې به ډېر لږ سم او ډېر بېکاره، او متعصب عسکر راتلل البته ځيني عسکر چې زموږ سره يې ښه رويه کوله ښه راته برېښېدل، او مونږ به ورسره ښه اخلاق کول ، او ډېرو عسکرو به زموږ په حال افسوس کاوه، او منل به يې چې امريکايي مشران موږ غولوي او بي ځايه مو استعمالوي، او په درو غو سره يې موږ دوکه کړي يو، او وعده به يې کوله چې ددغه محبس احوال او د معتصبه امريکايانو وحشي عمل به دوي ميډيا ته باسي، او نړۍ به ورباندې خبر وي، چې همداسي به شايد شوي هم وي، په عسکرو کې يو يوداخلاقو، انساني پوهي او ادراک خاوندان هم پيدا کيدل، يوه ورځ يو مشر عسکر ما وليد چې دامريکايانو په وحشي سلوک باندې يې ژړل ، او تر سترگو يې رپ، رپ او ښکي تويېدلې او دابه يې ويل چې مونږ ظالمان يو، خو ځان به يې مجبور او ناوسه ښود، دا په هغه پېښه کې و چې زه به يې انشالله په ليدلو واقعاتو کې يادونه وکړم، هلته به هميشه دري ډلي عسکرو په مجموع کې چې سره، سپين، غنم رنگه، او تورو ، غنم رنگه اکثره په سلوک او اخلاقو کې ښه او څه شفقت به يې هم درلود، طبعي تعصب يې نه درلود که به څوک پکښې پيدا کيدل کم به و - تور اکثره پسونو غوندي ناپوهه، لتان، او دمريانو غوندي طبيعت يې درلود ، کسالت يې ډېر و، خوراک، خوب به يې تر اندازې زيات کاوه، او دتعليم سويه به يې ټيټه ښودله، او اکثره يې دڅوارو غريبو هېوادونو مهاجرو ، متعصب خلک کم پکښې پيدا کيدل خو که به يو هم متعصب پکښې پيدا شو بيا به تر ډېرو بېکاره او بد وضعيت به يې کا وه لکه يوحيوان غوندي زماپه اټکل (سرو) به

استعمالول، له امريکايي سرو سپينو عسکرو څخه به يې ډېر شکايت کاوه، بنکنځل به يې هم ورته کوله، او ويل به يې چې سره ډېر بد او ظالمان او خود پرسته (ځان پالي)، خلک دي، پيسي او قدرت يې انحصار کړي دي، او مونږ ته چندان اعتبار نه راکوي او په بده او خواره سترگه راته گوري، خو په عين حال کې به له سرو څخه سخت ويريدل چې کله به يې زموږ سره خبره کوله، او يا به يې څه څيزونه راکول نو شا وخوا به يې کتل، او څار به يې کاوه او بيا به يې څه ويل او کول- اما سره چې د حکومت اصلي او د اعتماد وړ خلک وو اکثره يې څه تعصب درلود، اخلاق به يې که څه هم ظاهري نورمال و، خو له چل او فريب څخه ډک، عميق، او د دروغو بڼه استاذان وو، او داسي معلوميدل چې نور عسکر به يې تعقيبول اکثره يې لوړ رتبه خلک و، خو که به يې رتبه هم ټيټه وه تر غنم رنگه او تورو به معتبر او با صلاحيته ښکاريدل، او محققين به اکثره دوی و، په لوړ رتبه خلکو کې هم لومړی غوندي و تعليمي سطحه يې لوړه ښوده او اقتصاد يې ښه معلوميده والله تعالي اعلم!!

او څلورم لږ خلک و، چې په هره ډله کې يو يو پيدا کيدل چې امريکان انډيان ورته وايي. دا اصلي امريکايان دي چې دامريکا له کشف څخه وړاندې يې هلته ژوند کاوه، البته وحشي او د دنيا له رسم او کلتور څخه لري پاتې و، چې تر اوسه پوري دامريکا په ډېرو برخوکې ژوند کوي، اکثره نشه يان معتاد لت او بېکاره خلک و او تعليمي سطحه يې ډېره ټيټه وه، چې پخوا کې د برتانوي امريکايانو په لاسو اکثره ووژل شول مخکي تري ضبط شوي، او باقي يې غرونو ته وتښتيدل، چې بيا به يې پر امريکايانو چريکي حملي کولي، چې وروسته له ډېره وخته تر قوماندې لاندي شول، او اوس په هغه منطقو کې اوسي چې ټکس يې نه

وي او د حکومت لخوا ورته بخښل شوي وي، ددوي پر صادراتو او وارداتو باندي محصول نشته او له کسالته ډک ژوند کوي، په امريکا کي ډېر بي اعتباره و، په حکومتي چوکيو کې ورته ځاي نه و، او نه يې په کابينه او پارلمان کې استازي درلودل، خو په دې څو کلونو کې ورته څه لږ حق ورکول شوي دي، په سنا او پارلمان کې هم څه سیتونه لري، خو دوي ځانونه مظلوم بښي او دامريکا له ملي حقوقو څخه ځان محروم بولي.

دا هغه عسکر دي چې مطلق ټولو يرغلگرو امريکايانو ته ظالمان او بي رحمه وايي، او تر حده زيات يې بد راځي، تر اوسه پوري يې دامريکايي الاصلو خلکو د بنمنان او قاتلان، او دنوي دنيا غاصبين بولي، دې خلکو زموږ سره بڼه گوډاره کوله، او موږ ته يې د مظلومانو په سترگه کتل او کله خوبه يې د تسلي خبري هم کولي.

دگوانتانامو لومړی کمپ

لومړی ځل چې موږ هلته بوتل شوو یو کمپ ته وروستل شوو چې اته بلاکونه او یو انفرادي يعني دکوته قلفی بلاک یې درلود، چې په هر بلاک کې یې اته څلویښت قفسه و دوه دگرځیدو ځایونه څلور ساده حمامونه یې درلودل، خو انفرادي بلاک بیا څلیرویشته قبره درلوده، چې عرض طول یې په اندازه دقفسونو وو، خو شپږ واړه خواوې یې په اوسپنیز دیوال جوړ شوي او بند شوي و، شاه ته یې یوه پیکه هینداره درلوده چې شپږ په دولس انچه کې وه، او مخ ته یې دهلیزه ته یو کوچنی کلکین درلود، چې په سیمانو او بیا په هندارې پوښل شوی و، او یو دډوډي ورکولو وړوکی سوری یې درلود چې یواځې د ډوډي پروخت به یې خلاصاوه، او بیا به یې بنډاوه، عسکر به یې بد اخلاقه و، او ډوډي به یې هم تر نورو بلاکونو کمه ورکوله، دیوه بلاک اوبل بلاک ترمنځ خبري بندي وي، که به چا کولي نو سزا به یې ورکوله، داغوستلو کالي یې سره رنګ و، خو تر کالو لاندې به یې هیڅ نه ورکول، دا غوستلو جامي ډېرې پنډې او زیرې هم وي چې ډاکټره وروڼو پوستکیو به ورسره حساسیت پیدا کاوه، په کوټه کې د هر بندي لپاره لومړی ځل د دوو نازکو توسانو، یوه پټو، دوه دڅک گلاسونو، یو داوبو بوتل، دځان دوچولودوه دسمالونه، یو وړوکی پلاستيکي فرش، یو دغابونو برس، او کریم، یوه قرآن کریم اود یوه ماسک اجازه وه، دسزا په وخت کې به یې ورته یواځې د خوب پلاستيکي فرش پرېښود، نور به یې ټول شيان ترې اخیستل خو اکثره وخت به سزا، سزا، سزا وه ځکه عسکرو نه غوښتل چې بندي په راحت کې وويني.

ددویم کمپ په جوړیدو سره شرایط بدل شول د کمپ مسئول جنرال بدل شو، خلک په درجو ووېشل شول سختي او عذابونه ډېر شول، د کوټه قلعي بلاکونه دري نور هم زیات شول، د تیریدو وخت یې زیات شو، او په هر څه به خلکو ته سزا ورکول کیدله، مذهبي کتابونه ختم شول، د ډیریو خریل شروع شول، او د تحقیق په وخت کې به هم له خلکو سره بڼه چلند نه کیده، د بنديانو لپاره له لومړي څخه بیا تر څلورمې پوري درجي جوړي شوي چې اکثره خلک به په څلورمه درجه کې و، د څلورمې درجي بندي لپاره یواځې د یو کوچني پلاستيکي دناستي د فرش اجازه وه او بس، نور به په یخه اوسپنې فرش ویده کیده او څه به یې نه ورکول چې ځان پرې تود کړي او هډوکي پرې نرم وساتي.

دارزگان ولایت د چارچینو اوسیدونکي مرحوم ملا عبدالغفور چې تر ډېره وخته زما ګاونډي پاتې و، همیشه به په سزا، سزاګې و، او له امریکایانو سره به یې تعصب د هري ورځي په تېریدو سره ډېریده، ډېر ځله به یې ماته ویل، چې دا ظالمان د بڅنلو ندي له یوه عسکر سره یې هم دخبرو توان نه درلود، او کله خو به یې عسکرو ته د چرې په ډول په غاړه لاس تیراوه، او د انتقام خبري به یې له خولي وېستلې همدارنګه یې امریکایي ترجمانانو ته بد ویل، که څه هم ما ورته ډېر ډیر ویل چې ورورده خوله ونیسه او ناوړه خبرمه کوه، اوس د دې خبرو ځای او وخت نه دي ګټه نه رسوی سزادرتنه ډیره وی، هم داسي د سزا په وخت کې دردمن خوشې اوازاد شو چې لږ وخت وروسته مي دده د شهادت واوریدل او هم دې ته ورته دملا شهزاده پېښه وه چې هلته موږ په محمد یوسف بیژانده، ملا شهزاده د کندهار ولایت د پنجوايي ولسوالي د زنګي اباد کلي اوسیدونکي و، او هم داسي ملا عبدالغفور غوندي دردمن خوشي شو چې لږ وخت وروسته یې له شهادت څخه خبر شو. الله

جل جلاله دي ترې راضي شي . که به څوک له امريکايانو سره دښمن هم نه و، نو دامريکايانو دداسي ظلم او ناروا عمل سره، به يې ددښمنۍ عقده اخيستله، چي ښه مثال يې داوسني حکومت ملاتړي و چي دامريکايانو راتللو ته يې لبيک اوښه راغلاست ووايه اوورسره يې ترخپل وسه همکاري کړي وه دزړه له کومې اخلاص يې ورسره کړې و، خوچي کله گوانتانامو ته راوستل شول په خپل تيرعمل نهايت پښيमानه و دانه چي يواځي پښيमानه و، بلکې ددښمنۍ پوره عقده ورسره پيداشويوه.

دوهم جنرال چي بيا عراق ته تبديل شو ملر يادیده، ملر ډېر متعصب کافر ظالم و، دسزا ډېر اسباب ده برابر کړل، هر عسکر ته يې واك ورکړي وچې څه يې زړه وغواړي هغه وکړي، او ايکو کمپ چي بيخي دتنها او تاريخي قفسو خاوند و، ده جوړ کړ، دايکو کمپ ډېر مختلف ځايونه درلودل، مثلايوه ميانه کوټه وه او په هغه کې دتنه بيا قفس و، چې مخ ته يې حمام و، او تر دوو دروازو شاته به بندي و، چې يواځې په يوي ريموت کامي به تعقيبدل، هيڅ به يې نه ليدل او نه به يې د هيچا ريغ اوریده، سهار او ماښام به ورته نه معلومیده شپه اوورځ به ورته يو ډول و، چې ډېر وروڼه به دداسي سختي انزوا څخه په نفسي او روحي مرضونو مبتلا شوه.

احمد ورور چي مغربي الاصل و، او په انگلستان کې يې له ډېره وخته دمهاجر اود پنا غوښتونکي په څير ژوند کاوه، دده په قول پاکستان ته داسلامي زده کړي په خاطر راغلي و، چې بيا د پاکستان او امريکا دانسان پلورني د سوداگري په نتيجه کې گوانتانامو ته رسيدلي و.

له ما سره په کندهار کې گاونډي و، او په انگليسي ژبه يې رواني خبري کولي دا له هغو خلکو څخه وو، چې په کندهار کې نږدي يو

خروار ځنځيرونه ترې چا پيره شوي وه، دغه ورور له ډېرو سزاگانو څخه په روحي او عصبي ناروغيو اخته شو، چې وروسته به په اروايي لحاظ ډېروخت له کنترول څخه وتلی و، خو بيا به هم سزا ورکول کيده، ان تر دې چې داسې وخت راغی چې په ځان سره به نه پوهيده او دماغ يې له لاسه ورکړی و، کله چې گوانتانامو ته ولاړ نوريې هم حالت خراب شو او دامريکايانو عکس العمل به يې انتقامي غوندي بنوده، له ډېره وخته وروسته په يوه انفرادي کې چې دسزا لپاره جوړ شوي و زما گاونډی شو، د شپې په نيمايي کې راوستل شو، خو په دغه ټوله شپه کې مې خوب ځينې ونکړ، که څه هم زما او دده تر مينځ پنډاوسپنيز ديوال موجود وو ټوله شپه يې نعتونه ويل، او دقرانکریم تلاوت به يې کاوه چې لکشره به يې غلط هم وايه او په زوره زوره به يې نصيحت کاوه، دده په عقیده چې له سلگونو سوگندونو سره بدرگه کيده، دا کال دمهدی (رح) دظهور کال دی او په دې سره يې دځان تسلي کوله، خو په دويمه ورځ يې بيا عسکر په پېشقاب چې له خوړو ډک وو وويشت او بيرته ايکو کم ته دسزا لپاره بوتلل شو، دې ورورنږدې دري کاله په ايکو کې تير کړل، ايکو هغه تنگ ځای دی چې ددوو کوټو شاته يا په مينځ کې کوچنی قفس و، چې هيڅ به دې څوک نشوای ليدلاي او نه به دې دچا رڼه اورېدلي شوای، او نه به پکښې گرځيدلاي شوای، او که به دې هر څومره په زوره زوره چيغې او ناري وهلي نو هيچا به دې اواز نشوای اوريدلي، يواځې په يوه ريموت کامري سره به عسکرو تعقيبولې چې دضرورت پر وخت کې به دې دکامري مخ ته لاس بنوراوه نو عسکر به درته راتلل او بس، نه کتاب نه کتابچه وه چې سړي پرې ځان بوخت کړی وای، يواځې ته، څلور ديواله او ډول ډول فکرونه چې اخر کار يې ليونتوب دی، دغه ورور که څه هم با سواده پوه سړی و، خو هر څه يې له

لاسه ووتل امريکايان په دي بڼه پوهيدل چې دغه ورور د ډيفريشن په وروستي پړاو کې دی او ځان يې له کنټروله وتی دی، خو بيا هم سزا او عذاب ورکول کېده او بي رحمه سلوک ورسره کيده. دي ته ورته طارق، عبدالرحمن، دکتور ايمن، چه اصلاً يمني وه پاکستان ته دتعليم لپاره په قانوني لاره راغلي و، او بيا افغانستان ته له پاسپورت او ويزي سره راغلي و، په کابل کې يې دالوفا په موسسه کې دمعالج طبيب وظيفه درلودله. او په هيڅ قانون کې طبيب نه بندي کېږي خو دکتور ايمن سعيد باطرفي تر اوسه بندي او بالاخره ليوني شو. نوموړي دهلوکو ډاکټرو، له ډيرو افغانانو سره يې طبي مرستي کړي وې خو نتيجه ....؟ او ډېر نور وروڼه و چې حواس يې خراب شول او دليونيانو په خير به يې ژوند کاوه، خو بيا هم د سزا له جدوله ونه وتل. سره لدې چې ليوني مرفوع القلمه دي او دالله (ج) له خوا مسؤوليت نلري خو هلته همداسي عمل جريان درلود.

دولتا دوهم او دريم کمپ:

تقریباً تر کال ۲۰۰۳ پوري زه په همدغه کمپ ډیلتا بلاک پنځلسم قفس اوگولډ بلاک اتم او پنځلسم نمبر قفسونو کې پاتي شوم، چې وروسته دویم کمپ کلو بلاک، اوه دیرشم نمبر قفس ته انتقال شوم، کلو بلاک نسبتاً تر نورو بلاکونو ماته خوند راکاوه، ځکه کله ناکله به مو ددریاب تماشا کوله، او کله به مو ددریاب کښتۍ لیدلې، کلوبلاک تقریباً دریاب ته پنځوس متره مصافه درلوده، څه موده وروسته بیا انفرادي ته بوتلل شوم چې تر ډېره وخته بیا هلته وم، په محبس کې به معمولاً دریوشفتونو کار کاوه، چې بیا دوه شفته شول، لومړی په اونۍ کې یوځل غسل او یو ځلي دگرځیدلو ځای ته بیول کیدو، چې یواځې تر پنځلسو دقیقو پوري وخت راکول کیده، خو لاسونه به مو تړلي و چې وروسته بیا نیم ساعت شو، او په اونۍ کې دوه ځلي اوهم به کالي یوځلي په اونۍ کې راته بدلیده، تر ډېره وخته دنوکانو دپریکولو، او دماشین یعنی دسرخریلو دماشین انتظام نه و، چې بیا وروسته په اونۍ کې یوځلي ورکول کیده - خوراک به عسکرو وېشه او په لویو شنو صندوقو کې به راته، کله چې عسکري عاجل خواړه په گرمو خوړو تبدیل شول، بیا هم دورځي به عسکري کڅوري راکول کیدي، او بیا دسهار او ماښام ډوډۍ گرمه او دغرمي هغه هم هغه عسکري کڅوري وي، چې وروسته تر کلو په گرمه ډوډۍ تبدیل شوه، خواړه به البته کافي وه خو عسکرو به کم وراچول، او څومره چې به یې زړه غوښتل هغومره به یې راکول، داسې وخت هم و، چې په یوه میاشت کې به یو ځلي هم په نس نه مړیدو، خو کله به چې څه زړه سواندي عسکرو نو بیا به یې تر اندازي زیاته ډوډۍ راکوله چې بیا به هم دناروغۍ سبب گرځیده،

دوېش قانون ، او دډوډۍ اندازه معلومه نه وه، هرڅه په موظفو عسکرو پوري اړه درلودله، په ځگن قابونو کې دخوراگونو توزیع کیده، یوه پلاستيکي کاشوغه به هم ورسره وه چې یواځې دیوځل لپاره استعمالیدله، خو ډېر ځله به وروڼو شک کاوه چې هم دا ظروف څو ځله استعمالوي، نو هغو وروڼو چې به شک کاوه قابونه کاشوغي گیلایسونه به یې ترخوراک وروسته ماتول. دسهار له خوا به یوه له ځگ نه جوړشوي کوچني گیلایس شیدي، او یو گیلایس یخ چای هم راکاوه ، البته لومړی گرمي وي او وروسته بیا په یخو تبدیل شوي، ډوډۍ ډول ډول ډولونه درلودل، غوښي به هم پکښي وي لکه کب، چرگ، دغویی غوښه، بینډۍ، سبزي، لوبیا، گولپي، پتاتي (الو)، وریجي، هگۍ، مصنوعي پاتي، وریجي، پاتي څلور قسمه دسیلو ډوډۍ، اونورڅه لږ شنه چې نومونه یې زما نه وه زده البته دغه ټول شيان به یې په نوبت پخول خو دومره بي مزي اوبي خونده چې حدیې نه و، صرف په اوبو کې به یې ایشول اومې (خامې) غوښي کلکي چې له خوړلو سره به یې قبض حتمي و، او کب خو به نو دومره بدبویه وو، چې په بلاک کې به ورته طاقت نه کیده، کب خو طبیعي بدبویه وي، خو چې کله په اوبو کې وایشول شي، او دغوړیو مخ ونه ويني نو بیا خودي خدای سړي ځيني وساتي، خو بیا هم موږ وږي وو ، دچرگ دغوښو سړي لښکي به هم داسي سړي ښکاریدي، لکه تازه چې ويني پکښي گرځي، وریجي خو به دومره لږ وي چې نصیب الله ورور خو به په یوه گوله ټولي تمامولي او دویمي گولې ته حاجت نه پیدا کیده، ډوډۍ دري څلور ډوله وه چې یو ډول یې یواځې تقریباً یوه گوله کیده ماشوم هم نه باندي مړیده، دیادوني ورډه چې دري میوي به یې په ورځ کې راکولي چې تر ټولو شيانوبندیانوته غنیمت وو، زموږ لپاره ځکه غنیمت وو چې هغوي

به دډوډۍ ځاي نيوه، او دسهار لخوا يو گيلاس شيدي وي چې هغه هم زموږ په مړښت کې پوره مرسته کوله خوکه به عسکر متعصب وه نوبه يې داسې خرابه ولې چې دخورک به نه وي، او نوره ډوډۍ يې اکثره وخت ډېره کمزوري وه او که دپنځو نفرو استحقاق يې يوه سړي ته ورکړی واي نو ممکن ورباندي يې صبر شوی واي، په ځانگړي ډول دسرو امريکايانو په نوبت کې، دلمانځه لپاره اجازه وه، اذان به مو کاوه، خو کله کله به امريکايانو عسکرو تمثيلول، يعني له اذان سره به يې ناري وهلي، د مکي نښان پر تخته ليکل شوي وو، دجماعت لمونځ مولومړی نه وو ځکه صف مونه برابرېده ځيني وروڼو چې په فقه کې معلومات درلود دغذر له کبله يې دجماعت کول جائز وگڼل، چې وروسته مخکي ورور جماعت راکاوه او موږ به هر يو په خپله خپله غره کې دجماعت نيت کاوه، خو ځيني وروڼه يې بيا خلاف و، او دصف برابرول يې واجب گڼل او په خپله غره کې به يې لمونځ له خپل ځان سره يواځې کاوه، او دتهجد اذان هم په دغه شکل وه چا به کاوه او چا به نه کاوه، خو په کوټه قلفيو کې بيا دجماعت کول تردي هم سخت وه او کله ناکله خو به وخت هم نه ورته معلومیده او بي وخته لمونځونه به يې کول، په هر بلاک کې کوچنۍ گویا نصب شوي وه، چې دا اعلان په وخت کې به يې استعمالوله او کله کله به يې ريکارډ شوي اذان هم پکښي کاوه، چې ډېر ځله به يې دسهار اذان مازيگراو دمازيگردهم بې وخته کاوه او دوروڼو دغلطۍ سبب به گرځیده، خو بيا به موږ دلمانځه وخت په سيوري معلوماوه او په شرعي شکل به مو خپل لمونځ ادا کاوه.

ددريم کمپ په جوړيدو سره مشکلات نور هم زيات شول، ډوډۍ کمه شوه، او کيفيت يې نور هم خراب شو، په سزا کې نوره سختي هم راغله، مثلاً دکيوبيک په نامه بلاک جوړ شو چې تر ټولو يې سزا سخته وه، په دغه

بلاک کي به بنديانو په يوه نيکرکې ژوند کاوه، دننه په قفس کې به يې هيڅ نه درلودل چې وايې غوندي او يايې پرځان واچوي په يخ او په گرمۍ کې به په يخه او گرمه اوسپنه بي کاليو ویده کېدل لمونځ به يې په لوڅ عورت سره کاوه، اود يو بل په منځ کې حجاب نه و، ډوډۍ يې ډېره کمه وه، او د عسکرو له بد سلوک سره مخامخ وو، بيت الخلا ته د تگ په وخت کې يې حجاب نه درلود، او په بي سترۍ کې به د حاجت ځای ته ورتلل، خوب به يې اکثره وخت په ناستي کاوه، او د ډېر يخ په وخت کې به يې په دغه تنگ قفس کې تپونه وهل چې دا د تودیدو يواځيني طريقه او چاره وه، خو کله کله به تردي هم نور سختیده چې د تشناب اوبه به يې د شاه دخوا پر بندي کړي، او تشناب کاغذ به يې هم نه ورکاوه چې وروسته به بندي دومره په تکليف شو چې اوبه به يې نه څښلي، ډوډۍ به يې نه خوړله ترڅو تشناب ته ضرورت پيدا نکړي، خو کله چې به حاجت ته ولاړ نو له بدبويۍ څخه به يې ټول بنديان به عذاب کيدل او د ځان نظافت يې به له لاسه په بل څه نشوای کولاي، او بيا به يې د لاس پر مينځلو ته اوبه نشوې پيدا کولی، ډوډۍ به يې هم په پليټ کې نه ورکوله مجبور وو چې په لاس کې يې واخلي په هغه لاس چې بېله اوبو يې ځان پرې پاک کړی و، څومره وحشي او له انسانيت څخه لري سلوک او بيا د بشر حقوق او نړيوالي ډرامې!!!

ددې سزا وخت به يې تر يوې مياشتې کم نه و چې بيا به يې تر څلورو پنځو مياشتو پورې دوام کاوه، خو ځيني وروڼه چې دماغونو يې ټکان خوړلي وو او ځان به يې نه شو کنترولولاي، له عسکرو سره به يې ښه معامله نکوله نو تر ډېره وخته به پکښي پاتې کېدل، او بل بلاک بيا مشخص دليونيانو لپاره جوړ شوي و، مخصوص ځايونه او مخصوص ډاکټران يې درلودل، اکثره به هغه کسان پکښي مېشت کيدل چې له

ډېرې تنگسې او تکليف څخه به يې دځان وژني تکل کاوه، دځان وژني
 پيښې قريب هره ورځ پېښېدلې، چې بيا به يې په ډيلتا بلاک کې په
 ځنځيرونو ټينگ تړل، او يا به يې په مخدره توکيو سره نشه او ارام ساتل
 ، چې ډېر خلک ددوا ډېر استعمال ، او دسختو جکشنونو (پېچکاريو)
 له کبله معتاد شول، او بل به هغه افراد ورته بيول کيدل چې
 دامريکايانو په جاسوسي به بد نام شول ، نو بيا به نورو ورونو تنگول
 او په بلاکونو کې به يې نه پرېښودل ښکېځل به يې ورته کوله بده يې
 ورته ويله نارې (لارې) به يې پرې توکلي، خوب ته به يې نه پرېښودل،
 خبرې به يې ورسره نه کولې، ترڅو ياتوبه وباسی او يابل ځای ته ولاړسی
 چې له ډېر تکليف څخه وروسته به يې امريکايانو ته ويل چې لدې
 ځايه يې تبديل کړي، او که به يې نه تبديلول نو بيا به يې ځانونه څړول
 چې دغه ورته د جاسوسي ښه گټه وه چې خوندي يې تری اخستی او بيا به
 دليونيانو بلاک ته بيول کيده چې دا بيا په څوځله ددوي دجنون يا
 ليوتوب سبب گرځيده (مکوه په چا چې وبه شي په تا) چې لدې جملې
 جاسوسانو څخه څه افغانان هم وه سردار، او فدا، د زرمتم
 اوسيدونکي، او انور دکونړ اوسيدونکي چې بيا مرتد هم شول ، خداي
 او رسول ته به يې بد نسبتونه کول، او دقرانکريم دسپکاوي هوډ يې هم
 وکړ چې وروسته دبنديانو په ډير اصرار دامريکايانو له خوا تري واخستل
 شول، خو انور بيا ويل چې توبه يې وکښله او دا وعده يې وکړه چې بيا به
 داسي نه کوي په خپلو کړو پېښمانه سو، دغه خلک چې په زرمتم کښي
 نيولي شوي او عمرونه يې تر اتلسو کلونو کم هم وه پر هرڅه معتاد
 اونشيان و، چې دکم عمری له کبله ددين څخه گرځيدلي و داکسان په
 زرمتم کې دثمودنامی قېندان افراد و چې دامريکايانوسره يې کار کاوه.
 والله اعلم.

څه عراقيان وچې شمېر يې پنځه تنه و علي، شاکر، ارکان، محمد، او يو بل چې نوم يې ياد ته نه راځي، يو يمېنې و ابو ثرډه نومیده، او يو د سوريې وه عبدالرحيم نومیده، دامعلوم کسان و خو په افغانانو کې درې نور نفر هم و چې د جاسوسي اشتباه پرې کیدله، او په عربو کې هم و چې موږ به يې په گاوندیتوب سخت خپه کیدو، او چې کله به راڅخه لري شول نو بیا به موږب العالمین ته د شکر سجده کوله، او ډېر به يې قول او عمل ته متوجه وو او له خپلو خولو سره به موهم ډېر پام کاوه، خو دیادوني ورده چې همدغه ټولي چې په دروغوسره يې خلکوته مشکلات جوړول په پای کې ډېر ذلیل شول چې امریکایانو هم پرې باور نه کاوه ځکه معلومات يې موثق نه و، او تر موږ دوي ورسره ډېر په تکلیف شول، دغه کمپ دډلتا کمپ په نامه یادیده، او دغه منافقین تر موږ ډېر په تکلیف شول که څه هم د صلیب نشان يې په ځیګرونو څوړند کړ، ډیري يې وخریلي اوسرونه يې په امریکایي موږجوړ او برابر کړل خوڅه ورسره وسوه.....ددغه کمپ ترمیم به همیشه کیده اونوي نوي ځایونه به په کښې جوړیدل چې دوخت په اوږدو سره يې پراختیا موندله، ددوي له پراختیا څخه به موږ دا اټکل کاوه چې دا کار لنډ مهالی (موقت) نه، بلکې دلوي پلان مفهوم لري او کیدای شي دا اراده تر ډېره حده محدوده پاتې نشي والله اعلم.

پنځم او څلورم کمپونه

ددې با وجود دوه نور کمپونه جوړ شول ، چې يو يې ډېر سخت اود عذاب ځاي وو، او دويم يې ډېر په امريکايي بندکي د راحت ځاي و، د راحت کمپ د څلورم کمپ په نامه يادیده چې د ژوند ډېري اسانتياوي يې لرلي، او سخت کمپ د پنځم کمپ په نامه ياديدې چې د ژوند قريب ټول شرايط پکښې نانساني وه ، مثلاً کله چې پنځم کمپ جوړ شو ددې عمومي کمپ له ساحې څخه وتی و، اواز به يې ډېر سخته وه، او محققينو به هم د بنديانو تر غوږو د سختو شرايطو ازانگي ورتيروي، او په کال ۲۰۰۳ د جولای په مياشت کې يې اويا نفر بنديان په ناڅاپي ډول د کمپ څخه ورته وروستل، تر ډېره حده موږ نه پوهيدلو چې چيرته به يې بيولي وي، چا به ويل بل ځاي ته انتقال کړای شول ، او چا به ويل خوشي شول ، چا به څه ويل او چا به څه، خو ما له يوه عسکره څخه وپوښتل چې حال راته ووايې ځکه ډير ځله به دې عسکر ماته په غلا دنړۍ معلومات راکول، خوددې واقعي څخه يې بخښنه وغوښت ، او ويل يې چې موږ ټولو ته يې قسم راکړي دي چې بنديان خبر نکړي، خو بيا هم دلاس په اشاره سره يې وپوهولولم، خپلي پنځه گوتي يې زما د قفس پر پنجره غوړولي کښېښودي، اوراته ويل يې زما لاس ته گوره زه پوه شوم چې څه معني لري، خو دا پته غلا تر ډېره وخته پته پاتې نه شوه چې دلږ وخت په تيريدوسره بيرته لوڅه او برېنده شوه، په لومړي ځل کې اکثره عرب وروڼه بوتلل شول چې قريب ديارلس افغانان هم پکښې و، لکه ملا فاضل محمد دارزگان، محمد قاسم فريد دزرمټ، معلم اول گل دجلال اباد، شاه ولي دکندهار، محمد نبي دخوست، او عبدالکریم دخوست، حاجي روح الله د کونړ، عزت الله دکاپيسا، چمن دلوگر،

عبدالجليل دهلمند، نورالله نوري دقلات شاه جوي، معلم محمد ظاهر دغزني، چي زما تر راوتلو دمخه محمد نبي، محمد جواد، محمد قاسم، معلم اول گل، شاه ولي، عبدالرزاق، عبدالجليل، عبدالکريم، عزت الله، بيرته تر يو کال وروسته راتبدیل شول، عبدالرزاق، شاه ولي دکندهار او معلم اول گل نورو کمپونو ته راغلل، خو حاجي ولي محمد صراف دبغلان ملا خيرالله خيرخوا دکندهار عبدالحليم دقلات او روحاني دغزني، ورته وروستل شول چې ټول اته کسه زما ترخوشي کيدو هلته پاتي و. الله دي يې مل شي.

دپنځم کمپ شرائط څه سخت و خو دالله ج په فضل او توفيق سره ځيني وروڼه پوره ډاډه او خوشحاله وه، په مجموع کې د ټولو وروڼو معنويات لوړ و، شرائط يې که څه هم سخت بی رحمانه، ظالمانه دبشرضد و، لومړې بندي کوتي وي چې دلمر رڼا او يا دهوا لپاره يې هيڅ کرکۍ اوهنداره نه درلودل، او يو کوچني سوري هم نه و چې تازه هوا ورته ورسې، يوه جاسوسي کامره دچت په سرکي نصب شوي وه او يو دسمينټو وړ تخت دکوتي په منځ کې جوړ شوی وو، تشناب، خاک انداز او داستعمال داوبو کوچنۍ نلکه هم دخونې دننه جوړشوي و، فرش او ديوالونه يې دسمينټو له خښتو جوړ شوي و، دروازي يې په برقي ريموت خلاصيدلې، او تړل کېدلې، دډوډۍ، دوا، ځنځيرونو دتړلو لپاره يې ډېر کوچني سوري درلودل، چې د ضرورت پړوخت به يې خلاصول او بيرته به يې ژر تړل، صرف ديوه قرانکريم اجازه به يې درلودله، دډوډۍ ورکولو طريقه لومړۍ ډېره سخته وه، دمخامخ کيدو اجازه يې نه درلودله او مخ به يې دعسکر طرفته نه کاوه دشاه دخوابه يې ډوډۍ اخستل چې تر ډېره حده به بندي خپل لاس سوري ته دنه ليدلو په وجه نشوای برابرولاي، او که به يې برابر هم کړ نو ډېر ځله به قاب

ترې په مخکه چپه کیده، که به چپه هم شو نو نوره ډوډۍ به يې نه ورکوله، تر ډېره وخته يې دوتلو حق نه ورکاوه، که به يې ورکاوه هم نو په اونۍ کې يو ځل به و، دگرځيدو ځای يې د گرځيدو لپاره کافي نه وو، يواځې دلمر وړانگي به غنيمت وي، دوا به يې په ډېر تکليف او تر ډېر فشار وروسته ورکوله او که به ورکول کیده هم نو گټه به يې نه کوله، ملا فاضل محمد چې دمعدې سخت تکليف يې درلود، يو کال يې مکمل اومسلسل وړاندیزونه کول خو چايې وړاندیزونه ونه منل، او نه يې ورته دوا ورکړله چې په پای کې مجبور شو او دډوډۍ نه خوړلو اعتصاب يې پيل کړ شپاړلس ورځې يې دډوډۍ نه خوړلو، او داوبو نه څښلو هر تال ته دوام ورکړ، چې وروسته ډېر ضعيف او ناتوان شو او دکمزوري نه بي هوښه په ځمکه غورځيدلې او لويدلې و، چې بيا د بيهوښۍ په حالت کې روغتون ته بيول شوی و ماته ملا فاضل محمد وويل چې ماته دعسکرو مشر د ډوډۍ خوړلو وړاندیز وکړي خو ما ددوا غوښتنه ترې وکړه او ددوا ورکولو په شرط مي ډوډۍ وخوړله، چې بيا يې دپوره تداوي وعده ورسره کړې وه، ديا دوني وړ ده چې د امريکايانو اکثره وعدي دچلونو دامونه او هوايي درواغ وو، او کله يې هم ورباندي وفا نکوله، دعسکرو معامله غير اخلاقي، او غير انساني وه او کله چې به يې تحقيق، او يا ميډيکل ته بيول نو سترگي به يې پلاستر کيدې، غوږونه به يې سخت په گوشيو بنديدل، په خوله به يې ماسک اغوستل کیده، لاسونه او پښې به يې ټينگ تړل کيدې، او دوتلو په وخت کې به يې لاسونه د شاه له خوا ورتړل، چې په وروستي وخت کې يې څه شرائط لړاسانه شول، هر ورور چې به دپنځم کمپ څخه راووت يواځې هډوکي به يې پاتي وو له رنگ څخه به يې سړي ويريده، رنگونه به يې بيخي تک سپين اوښتي وو او کټ مټ لکه مړي چې يې له

قبره را ايستلي شوی وي او بيايي پر پښو را روان کړی وي، يو ورور
عرب چې نوم يې ابو حارث د کويټ اوسيدونکي وو زما سره ډېر وخت
گاونډي پاتي شوي وو، بيا پنځم کمپ ته بوتلل شو خو چې کله بيرته
راوايستل شو مابېخي نه پيژانده، او څومره چې ورته ځير هم شوم ځاي
ته مي نشور او ستلاي بېخي يې له شکله ويريدلم او که په خوب کې مې
هم ليدلای واي يقيني و چې ځني ويرېدلي به واي، الله دي ټول وروڼه
ددي ظالمانو له ناولو منگولو څخه په صحت او عافيت راوباسي امين،
او دغه کمپ به وروڼو د پنځم قبر په نامه ياداوه چې يقيني د ژوندو
قبرو، ماته لاره کې له يوه ورور شيخ صابر څخه چې بوسنيا اوسيدونکي و
وېوښتل چې چيري يې هغه هم داسي جواب راکړاته وي ويل د ژوندو په
قبر کې چې يقيناً تراوسه مي په زړه کې پاتې سوزونکي داغ دی.

څلورم کمپ

څلورم کمپ په دغه نيت جوړ شوی و چې کوم خلک خوشې کيږي هلته به ځي او بڼه سلوک او معامله به ورسره کوي ډوډۍ به کافي ورکوي ميوې به ډېرې ورکوي ترڅو يې وزنونه بيرته نورمال او پوره شي، په دغه کمپ کې چې ددوو سوو ۲۰۰ نفرو ظرفيت يې درلود دژوند شرائط يې ډېر بڼه برابر و او د عسکرو سلوک او معامله بيخي بڼه او برابره وه، دغه کمپ پنځه بلاکونه درلودل او هر بلاک څلور غتي خونې او يو لوي سالون دحمامونو او تشنابونو لپاره درلود، او هرې خونې دلسوکسانو لپاره اوسپنيز کتونه اوڅه دلمانځه ځاي درلود، او دبلاکونو مخته يې دگرځيدلو او ډوډۍ دخوړلو پراخه ساحه درلود چې په يوه وخت کې به شلو نفرو پکښې تگ راتگ کاوه او ډوډۍ به يې خوړله، ډوډۍ يې ډېره وه ديو ځايي ژوند او اوسيدلو امتياز يې درلود او لمونځ به يې په جماعت سره کولای شوای، د ورزش دځينو انواعو اجازه يې درلودله او دمنډي لپاره يې کافي مسافه درلودله، حمام يې په ورځ کې څو ځله کولی شوای او په هرې کوټې کې يې دوه د هوا پنکي درلودل په اونۍ کې يو ځل به يې نمائشي فلم که چاغوبسته کتلاي شوای خوديادوني ورده چې ډيرو روڼو يې مخالفت کا وه او يوځلي خويو عرب ورور تلويزون مات هم کړ، په څو سپين ږيرو خلکو خو به يې مکتب (بنوونځۍ) هم وايه دمکتب دځينو شاگردانو يازده کوونکيو عمر به تر اويا کاله لوړ و، خو چې کله به مو تعليمي کتاب غوښت نو بيا به يې نه راکاوه، له ډوډۍ پرته يې نور امتيازات درلودل، مثلاً په اونۍ کې يو ځلي مغزک، خورما، عسل، کيک، شير يخ هات ساس، ماینس، چيک اپ اونور داسي خو په نورو کمپو کې به بيا بندي

ورور په يوه گوله ډوډۍ پسي خېزونه وهل او هميشه به يې دلورې فریاد کاوه.

د پنځو بلاکونو په منځ کې يې پراخه مسافه درلوده چې په ورځ کې به يې هر بلاک ته د ۳۰ دقيقو دوتلو اجازه ورکوله چې پکښې کوچني دفوت بال، او والي بال، او يو ميز د پينگ پانگ لوبو لپاره جوړ شوي و او که به چا منډه وهله نو ورته اجازه به وه خواکثره وخت به د بهرنيو کتونکيو او ملاقات کوونکيو له کبله کينسل کيده. دا هغه کمپ و چې په هره اونۍ کې به ملاقات کوونکي يعني تورستان، ژورنالستان، او دامريکايانو لوړ پوړي مقامات چې سناتوران هم پکښې شامل و راتلل، عکاسي به يې کوله او هرڅه به يې په تلويزيون او عکاسي کامرو عکاسي کول، البته موږ ته به اجازه نه راکول کيده چې خبري ورسره وکړو او يا ورته دنورو وروڼو در دوونکي حال ووايو، ددې کمپ جامي له نورو څخه په رنگ جلا وي رنگونه يې سپين و، او زير پيراهني به يې هم درلوده او وروسته دوي، بيا دري جوړي شول چې پريمينځل به يې موږ خپله هم کولاي شول، او د پريمينځلو لپاره به يې صابون، او شامپو هم راکول کيده، د کمپ په لومړۍ افتتاح کې چې به څوک دغه کمپ ته وروستل کيده نو دا خبره به په خلکو کې خپريدله چې فلانکي ايله خوشي شو، او موږ به هم دغه يقين کاوه، او امريکايانو به هم دا ويل چې هلته به څوک تريوي مياشتي زيات نه پاتي کېږي، خو وروسته دا مياشت په کلونوسره بدله شوه، دامريکايانودا خبره موږ ته نوي نه وه ددوي داسې وعدي ډېرې وې چې بيا به د وخت په تيريدو سره له منځه تللې او يابه ايکسپاير کيدلې دبلاک په مخ يوه هدايت ياقانون پاڼه خوړند سوي وه په هغه کې داسې ليکلې و ستاسې همکاري او اطاعت تاسې ته دروندڅه امتيازات درپه برخه کړي دي دا امتياز ستاسو حق نه

دی ستاسولپاره نورتنگ اوسخت ځایونه سته که تاسی خپلی همکاری
ته دوام ورنه کړی نو هلته به بوتلل سی معنی یی داوه چی دبندی لپاره
حق نه وو اویوازی سزابدحالت دده حقو اوبس. بیرته به راشو دریم کمپ
ته!!!

دافغانستان وفد يا هيئت

دكلوبلاك څخه انفرادي بلاك ته بوتلل شوم او هلته مي ډېر وخت تېر كړ، يوه ورځ يوه عسکر راته وويل: تحقيق ته ځان تيار كړه له غرفي راوايستل شوم او يو داسي ځاي ته بوتلل شوم چې مخكي مي نه و ليدلي، دغرفي دمنځ په كړۍ پوري يې ټينگ وتړلم، او دمحقق دراتگ انتظار مي كاوه خو ومي ليدل چې څو تنه افغانان غرفي ته راغلل سلام يې واچاوه او شاه وخوا په چوكيو كې كښينا ستل ځانونه يې داسي معرفي كړل، چې موږ دافغانستان دحکومت نمائندگان يو دوه پښتانه يو دکندهاراوبل دجلال ابادوو او څونفره پنجشيريان و، کندهاري سړي يو گيلاس اوبه راته راوړي، وروسته يې پوښتني شروع كړې ټولي هغه پوښتني وي چې موږ به امريكايانو ته پري انكار كاوه او هغوي به دا سوالونه ډېر ډېر تکرارول او يوه امريكايي ښځه عسکره څو ځلي خوني ته راغله او په غوږ كې به يې څه ورته وويل او يا به يې ليكلي كاغذ ورته ورکاوه ماتر ډيره شك كاوه چې دا دافغانستان استازي نه، بلکې يوه دسيسه غونډې ده، او دوي مي دامريكايانو ترجمانان بلل، اوپه زړه كي به مي ويل كه دافغانستان استازي يا وفد هم وي نو ددوي په دستور سره غواړي چې موږ وغولوي او ترخولي موخبري وباسي كوم چي امريكايان پكښي شكمن وه سره لډي چي خبري خلاصي شوي وي، له سوالونو وروسته څه مناقشه وشوه او ما ورڅخه څه پوښتني كولي او غوښتل مي چې پوه شم چې رښتيا دافغانستان دي او مطلب يې څه دی.

ما وپوښتل چې كه ممكن وي راته وواياست چي دڅه لپاره راغلي ياست؟ دوي وويل غواړو تاسي ازاد كړو. ما وويل ښه خبره ده، خو دا

ستاسې اوسني عمل کټ مټ تحقيق ته ورته دی نه خوشي کيدو او ازاديدو ته. که څنگه؟ دوی په ځواب کې گنگوره غوندي شول او ما هم پسي پريښودل ځکه ماته ددوی بېوسي معلومیده چې کله به يې خبره کوله نو شاوخوا به يې کتل لکه غله غوندي او ډير به هم کی، خو کله مې هم اعتماد نه کاوه چې دا به زموږ د هیواد نمائندگان وي ځکه صلاحیت يې ډېر کم معلومیده، نور بنديان بيا تر ما ډېر شکمن و او ددوي سوالونو ته يې په ښکېلو ځواب ورکاوه. البته دوي هم ډېرو بنديانو ته زړه نه و ښه کړی چې ورسره وويني ځکه زینه پر زینه درسوایي او منفي عکس العمل سره مخامخ کيدل، بنديانوله دوي څخه څه غوښتل او څه هیله يې درلوده. بنديانو تسلي غوښته خواخوږي يې غوښته، د هیواد په حال يې ځان خبرول غوښتل، او له وفد سره يې شخصي د زړه خبري غوښتي خو وفد دا يوه خبره هم نه پر ځای کوله، په تحقيق کې تر امریکایانو سخت و له خبرو يې ځان نا خبره ښوده، له امریکایانو يې سره کومک کاوه نو ځکه د ناامیدۍ او مایوسي په وجه د بنديانو له سخت غبرگون سره مخ شول، ددوی لپاره به ښه دا وه چې د تحقيق پر ځای يې د بنديانو د احوال پوښتنه کړي واي، د محبس له وضعیت څخه يې لږ ځان خبر کړي واي تحنې، د خوشي کولو اطمینان، د هیواد په عمومي حال ددوی خبرول، له کورونو څخه په احوالونو وروړلو، د خواخوږي احساس او په شخصي توگه ورسره غم شریکي تر سره کول، نه دا چې د امریکایانو په نیمگړتیاووکي يې ورسره مرسته کړي واي زما په نظره امریکایانو پلورل او په لاس ورکول کافي و. خودا هغه څه و چې دوي به نه غوښتل او یا به يې نه شوای کولي. والله اعلم

څو ورځي وروسته بيرته لومړۍ کمپ ته انتقال شوم ، په ۲۰۰۴ دجون دمیاشتي په شپاړلسمه څلورم کمپ ته انتقال شوم چې هلته بیا تر یوه کال او څو میاشتو پوري میشت وم .

څه لیدلي واقعات

په لومړۍ دویم دریم کمپونو کې مو ډېر څه لیدلي او اوریدلي دي خوریدونکي هینسونکي غمژنه ونکي رېره ونکي ، په دغه دریو کلو او شپږ میاشتو کې د ډېرو ستونزو سره مخامخ شوم ، ډېرې ناوړې ، او ناخوالي مو ولیدلې او د ډېرو نادره په اړه مو واوریدل چې اکثره یې د اسلامي ، او غیر اسلامي قوانینو مدني ، او غیر مدني ، ملي ، او بین المللي حقوقو څخه خلاف وي .

په کال ۲۰۰۳ کې د روژي مبارکي میاشتي ته دوي ورځي پاتې وي ، ځینو امریکایي لوړپوړیو موږ ته وویل چې دوي به د روژي د مبارکي میاشتي په احترام او مناسبت تاسو ته ډبله ډوډۍ درکوي او دروزه ماتې په وخت کې به پنځه خرماوي او یوه وړه قطي غسل درکوي ، که څه هم د روژي د مبارکي میاشتي به مناسبت دا لږ شي و ، خو مونږ ته ډېره ښه او غټه خبره معلومیده او ورباندي ډیر خوشحاله شوو ، خو د سبا ورځي په شروع سره عسکرو دومره بد سلوک شروع کړ چې هغه د چا خبره شر ته یې دریا وهله مغروره او متکبر به گرځیدل چیغي ناري اودربي یې جوړکړي وو په بلاک کې معمولا اته څلویښت نفره اوسیدل د بلاک په اخر کې درو نفرو ورسره مشکل جوړ کړ او یوه نفر ورباندي اوبه و شیندلي ، هغه غریب یې هم د سزا لپاره انفرادي بلاک ته بوتلي خبره خلاصه شوه خو په دا بل صبا چې د روژي لومړۍ ورځ وه د لومړۍ ځل دپاره د ډوډۍ سزا راغله او سزا د ټول بلاک لپاره چې ۴۸ نفره وه

سزادبلاک سرجن ټاکلي وه اودکمپ مسوول بې له دي چي په حقيقت خبرشي منظوره کړي وه، داسي ليکل شوي وه چې دگرمي ډوډۍ پر ځاي عسکري وجبه د ۳۴ ورځو لپاره، او داوبو لپاره به څه نه ورکول کيږي خورماعسل اونور امتيازات به نه ورکول کيږي، موږ ته دحيرت خبره داوه چې دروژي په مناسبت دامريکايانو خبرتيا او بيا دلته دډوډۍ دسيسه او د معتصبو عسکرو بد سلوک او ورسره دډوډي سزا.

بيا مو د عسکرو مشران او ترجمانان راوغوښتل او ورته ومو ويل چې يو خور وژنه ده د روژي په احترام بايد تاسو موږ ته سزاته واي راکړي، او بل يوه نفر اوبه شيندلي دي او هغه ته هم سزا ورکول شوه نو ولي نورو ته سزا ورکوي حال داچي هغه په هيڅ هم نه دي خبر، دريم دډوډۍ سزا لومړي ځل دي چې خلکو ته ورکول کيږي کله هم داسي ندي شوي نوکه په دني کار دوباره نظروشي، خو ددوي ځواب به تل منفي و، بالاخره يې ښکاره خبره وکړه چې موږ نظامي خلک يو او ديو سړي په گناه ټوله نيسو او ټولو ته سزا ورکوو اودازموږ په قانون کي شته، ولاړه خبره خلاصه شوه، خو دا داسي لوڅ دروغ و چې موږ له ويري ورته دروغ نشول ويلی!!

يوه ورځ دقرآنکريم مبارک بي عزتي وشوه يوې ښځي عسکري چي بدشکله اوبداخلاقه وه ډيرتيره اوتيزاواز يې درلود، دي بدغوني په لومړي کمپ کې يو قفس تلاشي کاوه او قصدا يې دوه ځله قرآنکريم په ځمکه راغورځولي و، بيا بنديانو غوښتل چې دي ښځي ته بايد سزا ورکول شي اود قرآنکريم د پوره حفاظت تضمين وشي خو کله هم امريکايانو داسي نه کول اوخپل غروريي دبندي لپاره نه ماتاوه بنديانوپه لومړي کمپ کې اعتصاب شروع کړ، دويم او دريم کمپونو کې يې هم ملاتړ وشو ددغو کمپونو وروڼو ويل چې موږ به غسل او

تفريح ځاي ته نه وځو او نه به کالي بدلوو، او دا به دا احتجاج به توگه وي چې دنورو اعتصاب کونکيو وروڼو مرسته وشي، کله چې دوتلو او تفريح وخت راغی بنديانو له وتلو څخه انکار وکړ او دکالو د بدلیدلو څخه يې هم ډډه وکړه، تفريح ته وتل او دکالو بدلیدل د بنديانو حق و، خو کله چې به موږ غوښتل دوي به نه ایستلو خو په دغه ورځ امریکایانو دخپل تريننگ لپاره له زوره کارواخت عسکر به چې شمېريي دولس نفره و، او زغري يې هم اغوستي وي او اوسپنيز پتري به يې په زنگونو تړلي و هر قفس ته په مارش مارش ورتلل تلویزیوني کامرو به يې د فعالیت او قهرماني عکاسي کوله لومړی به يې پر بندي غريب په قفس کي گاز شینده چې بیسده شي، بیا به قفس ته ورننوتل او په زور سره به يې دباندې را ایستل، بیا به يې سر، ږیره، بریتونه، ورځي ورڅړیلي او بیا به يې په انفرادي بند قفسونو کې غورځول او دپریوتو لپاره به يې هېڅ شي هم نه ورکاوه، ټولو بنديانو به دالله اکبر ناري وهلي او ځینو به ښکښل ورته کول او په ټول محبس کې داوسپنیزو کټونو دربی اودرگی و، او د بنديانو دماغونه پکښي خراب شول. او دځیني وروڼو به يې نیمه ږیره ورڅړیلي او نیمه به يې ورپریښي وه، دځینو یو طرف ورڅړیلي او بل به يې پرېښي و، دځینو یو بریت څړیلي و او بل به يې پرې پرېښي و، دځینو یې ورځي ورڅړیلي وې خو چې څنگه به يې زړه غوښتل هغه به يې کوله حتي نايې (ډم) کافربه هم خپل ټوکه ورباندې جوړوله او لوبه به يې ورباندې کوله.

۳- یو ځلي په انډیا انفرادي بلاک کې دتکبیرونو ناري شروع شوي او داوسپنیزو کټونو ټکول ډبول زیات شول اوازونه ډېر سخت و لږ وخت وروسته معلومه شوه چې عسکرو په انفرادي بلاک کې یو عرب ورور چې دسعودي اوسیدونکي مشعل نوم یې و وواهه او ووژل شو په ټول

کمپ کې غوغا شروع شوه ټولو بنديانو دعا وکړه چې الله ج دي
دمشعل ورور شهادت قبول کړي اوالله دي وبخښي، ټولو وروڼو له
امريکايانو څخه وغوښتل چې دمشعل ورور په اړه معلومات راکړي که
نه نو ټول بنديان چې څه کولي شي هغه به وکړي، حالت متشنج غوندي
شو هري خوا ته به عسکر دلوپولويو ډانگونو سره تاویدل او هم زغره
لرونکي عسکر گرځیدل او توپ لرونکي موټرو به گزمه کوله، دانفرادي
کوټو په هغه کوټه کې چې مشعل پکښي وهل شوي و، سره دخطر
گروپونه وڅریدل او غرفي ته سره تخته وڅړیده چې نور یې هم دبندیانو
اندیښنه دیقین وخوا ته نږدې کړله له مازیگر سره نژدې داعلان کولو
برغ وشو او په عربي پښتو اردو ژبو اعلان وشو چې ستاسي د ورور
مشعل حالت ښه نه دی دعاوي ورته وکړي او تر اوسه ژوندي دي، دې
اعلان ځلک څه آرام کړل چې تر اوسه پوري خو ژوندي دي خو بیا به هم
وروڼو غوښته چې په احوال یې پوه شي، په سبا ورځ یو نفر هسپتال ته
بوتلل شو او مشعل یې له نږدې ولیده چې حالت یې ښه نه او داندیښني
وړ وواو تر اوسه ژوندي وو او په عاجل واټ کې تر تداوي لاندې وو،
وروسته له ډېره وخته یعنی تر دوو درو میاشتو معلومه شوه چې مشعل
ورور فلج شويدي ژبه یې بنده او ټول بدن اعضا یې بي حرکت شويدي
ولي وو هل شو، چا ووايه، څه جرم یې کړي و؟ هيڅ معلومه نه شوه، له
بندي سره دومره ظلم کله هم دبڅښني وړ نه دی، او د نړۍ د ټولو
قوانینو خلاف کار دي اوناړوا عمل دي.

مشعل دوه کاله شپږ میاشتي په هسپتال کې تیري کړي دلاس په
بایسکل کې به یې یو ځای بل ځای ته انتقالاوه خو تر پایه جوړ نشو په
خبرويې سړي نه پوهیده او د اعضاو حرکت یې لږ ښه شو خو کښیناستل

او ولاړيدل به يې د بل چا په واسطه کول د بدن د سخت تشنج اوريزېدځاوند شو او په پای کې د سعودي حکومت ته وسپارل شو.

دويمه نادره

يو عجيبه او نادر کار چې د کمپ د مسئول له خوا به کېده داوو چې لومړی ځل ډوډی يو اندازه بڼه وه ميوه يې هم بڼه وه، خو دوخت په تيريدوسره به ورځ په ورځ خرابيدله، علت يې داو چې هره اونۍ به يو عسکر په ټولو بنديانو گرځيده قلم او کتابچه به ورسره و او د ډوډي پوښتنه به يې کوله، چې څه مو خوښ دي په ډوډي کې څه بدلون غواړئ، او په موجوده مينو کې مو څه شي خوښ او څه مو ناخوښه دي، چې کله به اکثره بنديانو ورته ويل دغه څه مو خوښ دي راته زيات يې کړئ، او دغه مو ناخوښه دي کم يې کړئ نو په داسي چل سره به برعکس عمل کيده، مثلاً له خوښ شويو شيانو څخه به کميدل او ناخوښ نه به زياتيدل چې بالاخره ټوله مينو د خوراک نه وه سم شيان بيخي وړک شول او بېکاره شيان زيات شول، چې وروسته له ډېره وخته موږ پوه شوو چې علت هم دادي بيا به مو څه نه ورته ويل او که به يې پوښتنه هم کوله په ځواب کې به مو ورته ويل چې څه راکوئ ستاسو خوښه ده پر مونږ فرق نلري، چې بيا له ډېر وخت وروسته مينو لږ څه برابره شوله.

۳- طبعي ده چې د بنديانو لپاره د وخت به تيريدو سره امتيازات ورکول کېږي، په شرائطو کې يې اسانتيا راځي او ژوند يې عادي کېږي، خو په دغه محبس کې برعکس کيدل د هري ورځي، مياشتي، کال په تېرېدلو سره د ژوند اسانتيا وي کميدلې، او شرائط سختېدل، مثلاً د سزا انفرادي بلاکونه ډېر جوړ شول، لومړی يواځي دملاپته وه چې څوک به تحقيق، سره صليب، يا ډاکتر ته بيول کيده بيا داپته په

ځنځيرونو بدله شوه دا ځنځيران څه وخت وروسته د پښو لاسو او ملا ځنځيرونه شول ، او بيا په لاسونو کي دويم، دريم قلف زيات شو، سترگي به لومړي نه تړل کيدي بيا د پنځم کمپ لپاره سترگي، او غوږونه بنديدل ، مذهبي کتابونه لومړي ازاد و بيا په ټول کمپ کي مطلق بند شول کوم چي په کمپ کي موجود و هغه يې هم ټول کړل، علمي کتابونه لکه د اقتصاد، او رياضي، بيالوژي، سياسي، تاريخي، جغرافيه او داسي نور کتابونه به کله ناکله راتلل دا ټوله دوخت په تيريدلو سره بند شول ، لومړي به په جزئي شيانو سزا نه وه بيا شروع شوه چې په لږ شي به درنه سزا ورکول کېدله، تحقيق به په رضا سره کېده بيا به سړي مجبور کېده چې خبري وکړي، ډېر وروڼو ته ډېره سيخته سزا ورکول شوه ، مثلاً په مياشتو مياشتو خلک خوب ته نه پرېښودل کېدل لکه يو ورور ملا فاضل محمداخوند چې دخبرو د نه کولو په خاطر يو څلويښت ورځي اوشپي سزا شو د شپې له خوا به يې د تحقيق په خونه کې تاپه او ايرکنډيشن به يې په وروستۍ يخې درجې سره ورته چالاناوه او عسکرو به په لرگيو تيمان ورته ټکول لکه د غنمو په موسم کې چې بزگر چوغکي له کښته شري، او دورځي له خوا به يې گرځاوه يواځي دی نه وو په لسگونو کسان به همداسي سزا کيدل چي ډيريې عرب وروڼه وه، د تحقيق بلاکونه به تيار د کندهار ښار د توپخاني بازار و، بل ډول به په شپو شپو د بنديانو سراو پښي يو ځاي سره تړل کېدل او بيا به يې اېرکنډيشن يخي هوا ته کښينول ، او ځيني عرب وروڼه خو به يې په وړو کښتيو کې کښينول او بيا به يې کښتۍ په ډېري تيزۍ سره په درياب کې ځغلولې تر څو بد خوابه شي او وهم هم ورباندي تير شي چي په هفتو هفتو به يې داسي سزاگانې ورکولي ډاکتران به په لومړيو مرحلو کي هر وخت ازاد و او بندي ته يې دوا ورکوله، خو بيا

داسي نه و دوا به په هفتو نه ورکول کيده او يا به تر ډېره وخته ډاکټرانو ورته هيڅ توجه نه کوله، او نه به يې دمرض تشخيص کاوه يو ورور چې دکندهار دښورابک دولسوالی اوسيدونکي و، چې نوم يې ولي محمد و، تر يوې مياشتې زيات يې له مريضۍ څخه فرياد کاوه، او دورځي په تيريدو سره يې مريضې سختيدله، دوه مياشتې وروسته له حرکت څخه ولويد دولاړيدلو نه و، بدن يې ټول په درد شو او ټول بدن يې وپرسيد بيا هم ورته پوره توجه ونه شوه وروسته موږ (نور بنديان) مجبور شولو چې مشکلات جوړ کړو او د امريکايانو توجه ورته راوگرځوو دروازي مو وتکولي او په ټولوبه مو په لور اوډان د تکبير ناري وهلي او په زوره مو د قفسو تختونه ټکول تر څو عسکر وارخطا شول مشران يې راوغوښتل ترجمان راغلی او بيا يې ولي محمد کلينک ته يوږی وروسته يې دويني تر معاینې د سرطان مريضې معلومه شوه. يواځې نه چې معلومه شوه، بلکې سرطان يې له ويني سره ايني ته تللی و چې له عاجلو عملياتو سره يې څه دمه وشوه، داځکه چې که يې په وخت سره د مريضې علاج شوي وای، او يا يې د بنديانو د حقوقو مطابق هره مياشت ټيسټ (معاینه) کيدای نو داسي لږې پيښې به واقع کيدلای. نور دې ته ورته سخت شرائط هم ډېر وه همدا رنگه ورکول شوي امتيازات بيرته اخيستل کيدل.

پنځمه پېښه

همیشه به موږ دډوډي دکمښت شکایت درلود او له لوږي به مو فریاد کاوه، تر صبر به خبره تیریدله ځکه ورځ، اونۍ میاشت، او کال نه و، کلونه وو او کله نا کله خو به مو دجنیوا کنوینش ته هم اشاره کوله چې بندي ته باید کافي او دطبیعت خواړه ورکول شي، خودامریکانانو ځواب به مو داسي مونده چې تاسو په موږ دډوډۍ حق نه لري دغه لږ ډوډۍ چې درکوو دا هم زموږ احسان اوستاسوامتیازدي حقوق خو د بشر لپاره دي، تاسي دبشر او انسانانو په حقوقو کې حق نه لري او تاسي د شکایت حق هم نه لرئ معني داچي شکایت هم ورباندي ښه نه لگیده، لکه بوش ملعون دی ته ورته مخ کی هم بشرته دشیطان القاب کاره ول.

بل دا چې دژوند ټول امتیازات به پلورل کیدل، او هرڅه دبل څه په بدل کې ورکول کیدل، مثلاً که به یو سړي یا یو بندي کولاي شو چې محقق له ځان څخه راضي کړي نو دومره به نازول کیده چې ډېر څه به ورکول کیدل، او که به یې څه شي له محقق څخه طلب کړ نو به یې ورته وویل چې ته به څه کوي، حتی له یوه ځایه بل ځای ته به دي که بدلیدل غوښتل نو قانون داو چې محقق ته ولاړشي که به محقق راضي نه و نو ممکنه نه وه چې بدل شي، او که به دي راضي کړ نو بدلیداي شوي دتشناب کاغذ، ساده، کاغذ، داوبو بوتل څلورم کمپ ته تلل، درجه لوړیدل ټول به دي په سودا کیدل او دسوالو په ښه ځواب، او یا په نوي خبره، یا په جاسوسي سره ډیر موقت پرمختګ کیده.

کله کله چې به ژورنالستان او ځیني حکومتي چارواکي تماشې ته راتلل اکثر به څلورم کمپ ته رهنمایې کیدل دا ځکه دڅلورم کمپ

شرائط تر نورو ښه وو او دوي به هم دخلکو دغولولو لپاره دنيا ته ښکاره کوله او هغه ژونالستان چې به دې کمپ ته راتلل دستوري غوندي وو بي طرفه نه ښکاريدل ځکه هغه عکاسي چې دوي يې فرصت درلود خلکو ته نه ده ښودل شوي، اوبل داچي هميشه به دغه ټولگي مکرر راتلل، يوه ورځ دمعمول په ډول بيا هم ليدونکي راتلل يو عرب بندي ته يو عسکر خبر ورکړي و، چې دنن په سيلانيانو کي دامريکا دپخواني ولس مشر کنيډي ورور چې په گانگرس کې ښه واک لري او برحاله سناتور دي راځي بنديانو غوښتل چې خپل دمظلوميت اواز خلکو ته ورسوي کله چې دزائرينو دغه ډله کمپ ته راغله مونږ يې ټول په خپلو کوټوکې قلف کړو، زيارت کوونکي به په کمپ کې هغه غرفي ته بوتلل شول چې نمايشي ورته جوړه او چمتو شوي وو، وروسته هسپتال ته ولاړل چې هغه هم ورته ښه برابر شوی و، دکمپ ديوه بلاک تر شاه دروازه هسپتال ته نږدې وه هغه کتونکي هغه دروازي ته نږدې شول، په بنديانو کې دوه وروڼه وو چې په روانه انگرېزي ژبه يې خبري کولې شوي دوی له فرصت څخه استفاده وکړه او په لوړ اواز يې زائرينو ته وويل چې که زمونږ خبري ته غوږ ونيسي مهرباني به مووي هغوی ورته وويل چې تاسو ته در ليدل شوي هر څه نمايشي دي دلته هغه څه پراته دي چې کله هم بندي ته نه ورکول کيږي، که تاسو واقعاً غواړئ چې په حقيقت پوه شئ نو پنځم، لومړی، دويم، دريم، ايکو، کمپونوته ورشئ او هلته وگورئ چې دخلکو دژوند شرائط څومره سخت اوناوړه دي هلته خلک وږي، مريضان، او لوڅ پراته دي. دويم شکايت دا وچي بل موږ محکمه غواړو موږ بېگناه خلک يو ستاسو په اصطلاح ترورستان نه يو بايد تاسو موږ محکمي ته حاضر کړئ ترڅو معلوم شي دلته څوک شته او څومره کسان امريکايانو په قفسونو کې ساتلي اوبند کړيدي

خوددغه شکایت په وجه د کمپ مسوول جنرال په غوسه او قهر شو، شلونفرو شکایت کوونکیوته يي سزا ورکړه او له څلورم کمپ څخه يي وايستل او ټول امتيازات يي ځينی واخستل.

پنځه کسان له بوسنيا څخه راوستل شوي و او هلته په گوانتانامو کي بنديان و، تحقيق ډير ترې کيده او درني سزاوي هم ورکول کيدي، شيخ صابر، ابو شيما، محمد، مصطفى، اوالحاج ډېر مظلوم او مسلمانان خلك و دوي تر پايه په دي نه پوهيدل چې ولي مونږ راوستل شوي او گناه جرم مو څه دي، شيخ صابر او ابو شيما غريبان خو پنځم کمپ ته هم د سزا لپاره بيول شوي وه، هميشه به دوي په دي سره ځوريدله چې تاسو ولي بنديان ياست او موږ ته بايد اقرار وکړي چې ولي دلته راغلي ياست او علت يي څه دي دا هغه سوال و چې بايد بنديانو کړي واي شيخ صابر ماته وويل چې موږ ورته وويل موږ خو په علت نه پوهيږو خو تاسو که موږ ته علت و نه وایاست نو موږ به نور له تاسو سره د تحقيق په وخت کي خبري نه کوو، ډېر وخت يې خبري ونه کړې خو بيا يې ځواب داسي موندلی وو، عجيبه د ماشومانو لوبه ده سبحان الله ځواب داچي امريکايان په هغو خلکو باندې پوهيږي چې امريکايانو، او يا د امريکا منافعو ته خطر وي که څه هم موږ په تاسو ظاهري ثبوت نلرو لکن ستاسو په دماغونو کې مفکوره داوه، چې په مستقبل کې امريکايانو ته خطر ورسوي او په امريکايي ودانيو حملې ترتيب کړي، نو ځکه تاسو امريکايانو ته خطرياست موږ دلته راوستلي ياست او موږ حق لرو چې تاسو بيله محکمي ترهره وخته وساتو مونږ چې داسی فوق العاده حق امريکاته چاور کړی دی، د يادوني وړ ده چې دغو ورونيو نه افغانستان بدلې و، او نه يې له کوم تنظيم سره رسماً تماس درلود يواځې د سربيانو د ظلم په وخت کې يې چې د بوسنيا مظلوم مسلمانان يې په

شهادت رسول جهاد اوداسلامي مسووليت له کبله دخپلو وروڼو ننگه کړې وه او نتيجه يې داشوه . والله المستعان .

له قران کریم سره دامريکايي عسکرو معامله

دقران کریم بي احترامی او بې عزتي خو له لومړۍ څخه امریکایانو ته عادي کاروو له موږنه یې هم همداسی توقع درلود ،خو موږ ته دژوند مهم فرض وو که څه هم امریکایان موږ ته په دې فکر وړي و چي ولي موږ ته قران کریم دومره مهم دی ، اکثره وخت به دقران پاک بي حرمتي دستونزو سبب گرځیده او دا کار خو به ډېر ځله قصداً پېښېده ، او کله به سهوا ، خو قصدي اعمال به ډېر کیدل لکه هغه دکندهار پېښه چې وړاندې مي ذکر کړه ، خو په گوانتانامو کې تر لس ځله هم ډېر دا کار وشو ، پنځه ځله خو امریکایانو په خپله رسماً منلي ده ، خو ځلي تردې وروسته پېښي وشوې څو ځلي په پنځم کمپ کې ورته پېښي وشوي چې اوسني مشکلات ترې جوړشو . دسوريي اوسیدونکي حمزه بطل وو هل شو مخ او سترگي يې پر سیدلي وي او قران کریم هم د عسکر په لاس اخیستل شوي و ، زموږ سره دا وعده سوی وه چې قران کریم ته به عسکر لاس نه وروړاندې کوي او نه به یې تلاشي کوي خو په پنځم کمپ کې دحمزه معامله وروستی پېښه وه چې د عسکرو له خوا وشوه ، او بیا یې مبارك قرآنونه سره لټولي و ، سره ددې چې له موږ سره وعده شوي وه چې دتلاشي پر وخت باید بندیان خپل قرآنونه له ځانه سره یوسي چې ددغو وعدو پر خلاف سلوک دبنديانو د سختي غوسې سبب وگرځید او عکس العمل یې مشکلات اواعصاب و ترڅو خپله کرکه ورته څرگنده کړي .

بندیان په دنیا کې عاجزه او نا وسه طبقه ده چې هیڅ یې په واک کې نه وي او نه څه کولي شي، خو په تیره د امریکایانو یرغل شوي بندیان بیا په عاجزو کې تر ټولو عاجز انسانان دي چې دبشر له ټولو حقوقو محروم بي برخي او په نا انساني انتروا کې ساتل شوي دي، خو له ډېر عجز سر بهره ورته قرآن مبارک د ژوند تر ټولو اړین وو نو ځکه به یې د قرآن لپاره ځان واژه، ،گران بدن به یې زخمي کاوه، او وږی، تږی به یې ژوند کاوه. قران الکریم د بندیانو لپاره د عذاب او سزاتر ټولو لویه وسیله وه چې امریکایي عسکرو به هروخت د بندیانو په ضد کاروله او همیش به بندیانو ورباندې غیرت کاوه، او امریکایانو به ورته د زړه دخوښې سزا ورکوله، کله چې به امریکایي ځناورو غوښتل بندیانوته سزا ورکړي نو قران الکریم ته به هڅه کول اوبیا به یې پرې بندیانو اچول، موږ په دي پوهیدلو چې قرآن زموږ د عذاب او سزا سبب دی ، امریکایان تري ناوړه استفاده کوي او د بندیانو په ضد یې استعمالوي خوڅه موکړي واي چاره مونه درلوده.

موږ به همیشه غوښتل چې په کمپ کې باید قران کریم نه وي مونږ د قران مبارک پر تسلیمدلو ټینگار کاوه، چې د تسلیمولو په وجه یې هم دستونزو سره مخامخ شولو او امریکایانو ولي دا کار کاوه؟؟ چې کله به موږ قرآن له ځان سره نه پري بنود هم به سزا را کول کیده او که به مو د ځان سره ساته نو حفاظت به مو یې هم نشوای کولاي په دواړو حالتو کې مشکلات پیدا کیدل چې په سلو کې اتیا فیصده عذاب موږ ته د قران کریم په سبب را کول کیده، او پاتې شل فیصده نور مشکلات وه، د قران په عوض به موږ نور مذهبي کتابونه غوښتل خو دا کار صورت ونه نیوه او یواځي موږ د قرآن د ساتلو اجازه درلودله اوبس.

د عبدالله خان دخولي انځور

داروزگان ولايت د چارچينو ولسوالي اوسيدونکي عبدالله ورور چې اصلي نوم يې خيرالله وو او دخيرالله خير خوا په نامه نيول شوی وو او بيا له ډېر وخته وروسته له گوانتانامو څخه خوشي او ازاد شو، دخپلو سترگو ليدلي حال راته داسي ووايه چې کله په کندهار کې دوی بنديان و، هره ورځ به دتلاشي په نامه امريکايي عسکرو ددوی دتوهين هڅه کوله، دده په وينا يو ځلي عسکرو تلاشي کوله زه يې له تفتيش وروسته پرمخي پر خاوره وغورځولم، او زما مبارك قرانکريم يې له تلاشي وروسته پانه پانه په مخکې وغورځاوه، چې کله يې قرانکريم وغورځاوه ددوي دتلاشي سپي چې لدوی سره وو پرقران الکريم حمله کړه او په خوله يې وڅنډه چې کله مونږ دغه حال وليد دالله اکبر ناري مو پيل کړي سپي بيرته قرانکريم له خولي وغورځاوه او عسکر بيرته قرانکريم پورته کړي او ما ته يې راوغورځاوه چې دغورځولو په وخت کې قرآن کريم په هغه ستل کې ولويد چې بنديانو ته يې دقضاى حاجت په خاطر ايښي و. عبدالله ورور وايي بې له ژړا بله چاره نه وه زه هم پرمخي په خاورو کې پروت وم، او قرانکريم خو په هغه حالت کې و، مابه يواځي داويل اي مبارك قرآنه ستا خوهيڅ گناه نشته يواځي دا چې دانسانانو په خاصه توگه دمسلमानانو دهدايت کتاب يې او زما هم بې له دې چې په تا عمل کوم بله گناه نشته، نو ته په اخرت کې پر ما شاهد اوسه، او زه به پر تا شاهد اوسم چې دنړۍ استکباري قوت دنوري کفري نړۍ او په مسلمانانو کې دمنافقانو په مرسته او کومک زما او ستا سره دغه چلند کاوه او دداسي مظلوميت په حالت کې وو.

د سعودي اوسیدونکي شاکر یوځلي تحقیق ته بیول شوی و او دده په وینا، قرانکریم دمحقق تر پښو لاندې په دې غرض ایښودل شوی و، که شاکر رښتیا خبره ونکړي او هغه څه ونه مني چي محقق یې غواړي نو محقق به پر قرانکریم باندي پښې کیږدي واللہ اعلم،

ددې خبرې په رسوا کېدلو سره ډېرو وروڼو غیرت وکړ، او ډېر په عذاب شول په میاشتو میاشتو یې ډوډۍ ونه خوړله او له رنګارنګ ستونزو سره مخ شول، دتلاشۍ په وخت کې ډېر ځله عسکر دقرانکریم سره موبنټل اويا به یې لاندې راغورځاوه او بیا به یې دخطا او سهوي رنګ ورکاوه او عامل به یې له هیڅ ډول ستونزې اوسزا سره نه مخ کیده، او نه به سزا ورکول کیدله، یو ځلي خو دا هم پېښه شوه چې کله به بندي ته سزا ورکول کیدله نو قران الکریم به هم ځیني اخیستل کیده، او چې کله به بیا بندي په خپل اختیار نه غوښت نو بیاد سزا موده ورته نوره هم اوږدیدله، دقرانکریم داحترام تشي وعدي تر پایه هم په ځای نشوې خو دبنديانو دسخت مقاومت له خاطرې دوي مجبوراً څه نا څه اقدامات وکړل خوامریکایانودشاکر عکسونه دکریکاتور په شکل جوړکړه دشفی لخوايي دبنديانو قفسونه ته ورغورزولی و په هغه کې دشاکر ترعکس لاندې لیکلی و (المنافق) ترڅودنورو بنديانو گمان پرېد کړي. دی ته ورنه ډیرې بل عرب عبدالهادی نومی عکسونه جوړسوی و چې دترازو دوی پلې اومیزان و، په یوه تله کې دعبدالهادی عکس اوپه بله تله کې درواغ چی ددرواغو تله ډیره درنه او هغه بله سپکه وه، عبدالهادی په دې متهم و چی گواکې دی د زرقاوی وروردی اودهغه په هکله معلومات لری خوعبدالهادی دانه منله، کله چی امریکایانوغوښتل چی یونفر منفور کړی نوداسی کړنی به یې کولی خواهغه به بالعکس په خلکو کښی محبوب سو ځکه چی دامریکا یانوپه

خبره هیچاهم اعتماد او بروسه نه کوله اود امریکا یانوبنه د بنمن
خوندور کاوه او محبت به یې ورسره کاوه .
قرانکریم به له بندي سره په قفس کې و، او یو نازک ماسک ورته
دپورته ساتلو په خاطر ورکول کیده ، چې حفاظت یې وشي ډېر عسکر
چې مشکلات به یې نه غوښتل قرانکریم ته نه نږدې کیدل او احترام به
یې کاوه خو کله چې به بندي تحقیق، ډاکټر، یا دگرځیدلو لپاره دباندې
ته دڅنګ گاوندیو وروڼو به یې دقرانکریم څارنه کوله ترڅو ورسره بې
احترامي ونشي.

دڅو بڼديانو له

څخه اورېدلي انځورونه

دوه بڼديان چې زما سره نژدي کاوندیان و یو د تاجکستان، او بل د یمن اوسیدونکي و، تاجکستاني ورور محمد یوسف، او یمني ورور مختار نومیدل دادوه هغه کسان وه چې ده قلعه جنگي په ظالمانه دسیسه کې تر تسلیمیدلو وروسته ژوندي پاتې شوي و، دوي به دخپلي تسلیمي، او بیا د بد سلوک، او بیا د بمباریو، د ناخوالو قیصي په بار بار راته کولې، دوي ویل چې مونږ دوستم خدای ناترسه ظالم ته په دي نامه تسلیم شولو چې بي عزتي به راسره نه کوي، او د ژوند حفاظت به مو کوي، خو بیا د تسلیمي وروسته هر څه بدل شول، زخمي وروڼه تر تسلیمي وروسته وویشتل سوه او بیا شهیدان شول او یا ژوندي تر خاورو لاتدي شول او په ژوندو وروڼو هغه توهینوونکي څه وشول چې کله یې هم له مسلمان څخه څه چې ان له انسان څخه توقع نه کېدله، په کانو ویشتل، په لرگیو او کونداغونو وهل، په سپېر مو، سترگو، غوږو لرگی منډل، او نور داسي کره تر کالو کښولو پوري ترڅو بربنډ شي، د ټولو لاسونه تر شاه وتړل شول او پښي هم دځینو وتړلې شوې او بیا په کانتینرونو کې واچول شول دومره زیات به په کانتینر کې اچول کیدل چې له ډېره زوره او نفس تنگی نه بیا هم ډېرو خلکو ژوند له لاسه ورکړ، جنگي کلا ته راوستل شول او په ډېره بي رحمۍ یو پر بل وغورځول شول، تېري او وېري وو ډوډۍ، اوبه به نه ورکول کیدې، او ټولو چې په جیبو کې څه درلودل ځیني لوټ شول کله چې څه اوبه یا ډوډۍ را کول شوه نو د حیواناتو په شکل وه، د ډوډۍ دخوړلو لپاره تر شاه تړلي لاسونه راخلاص نه کړل شول، او یو د بل په خولو به مو وچه ډوډۍ سره پرې

کوله يابه مو په خوله کښوله تردي حده چې دوستمې ملېشو به دپنډوس غوندي لوبي راباندي کولي، او په لغتو به يې يو له بل سره جنگولو، دوي به ډير ډيرويل چې موږ په دي سخت پښېمانه وو چې ولي تسليم شولو، ځکه تر داسي وحشي او غير انساني عمل خو مرگ څو چنده بهتر او عزتمن و، محمد يوسف تاجکي خو دا هم ډېر ويله چې کله زما د جيب پيسي اوسامان لوټ شو يوه ازبک ملېشه مي په خوله کې وکتل ما پخوا د ژېړو پوښ داره غاښونه په خوله کې ايښي وه دوي فکر وکړي چې دا به سره زروي په ډېر قوت سره يې غاښونه را څخه کښول، څرنگه چې هغه ډېر ټينگ و نو بيا يې دپلاس په واسطه کار شروع کړ خو بالاخره ما ورته وويل چې دا ژېړ دي طلا نه ده بي قيمته شي دي همداسي يې دنورو عسکرو په تاييد سره زه پرېښودم، ديا دوني ورده چي محمد يوسف تاجکي دده په قول افغانستان ته دويزي او پاسپورټ له لاري راغلي وواو په کندوز کې يې مزدوري کوله.

خو مختار چې د عمر له لحاظه کم و هميشه به يې د جنگي کلا ديا د سره تر غټو سترگو او ښکي راتلي او افسوس به يې کاوه، ده راته ويل چې کله به موږ ډېر سخت په عذاب شولو نو مو په خپل منځ کې وويل چې تردي ژوند خو مرگ ښه دي کوښښ به وکړو چې لاسونه سره خوشې کړو، او بيا به په موجوده ازبکو حمله وکړو تر څو يا مړه او يا لدې ځايه ووزو خو دوتلو امکانات بيخي کم و، همداسي وشول دډېرو لاسونه خلاص شول او دالله اکبر په چيغه دلوي خداي په نصرت سره مو په عسکرو حمله وکړه سلاح مولاښ ته راغله، جنگ شروع شو او امريکايانو لږ وخت وروسته بمبارد پيل کړ تردي چې اکثره وروڼه شهيدان شول، تر شپږو ورځو جنگ دوام وکړي وروسته دوستميانو کلا ته اوځينو کوټو ته دفترو لويه زريعه اور ورکړې بيابې اوبه خوشي کړي

ترڅو له داوراو اوبوڅخه دسلاح کارواخلي کلا اوخوني ټولي له اوبو ډکي شوي ، اوبه زياتي شوي اومهمات اومرمۍ مو هم خلاصي شوې بيا بيرته ونيول شولو، دا هغه غميزه وه چې په سلگو نو انسانانو په استفزازي چلند سره خپل مرگ او دبل مرگ ته مجبور کړل شول اوزره ورته بڼه کړی.

يو بل بندي محمد يوسف افغان راته دخپل نيولو قيصه وکړه ويل به يي چې زه طالبانو په جلب کې بيولي وم، او کله چې تسليم کړل شولو نو تر ډېره حده به مونږ فکر کاوه چې ژوندي به پاتې شو او خپلو کوروته به سالم ورسېږو، خو داهيلي مو هغه وخت په ناهيلي بدلي شوې چې ویشتل، او ضربه کول پيل شول، سلاح تسليم شوه لاسونه تر شاه وتړل شول او په بنديانو کې چاڼ شروع شو، خلک ویشتل کيدل، په برچو وهل کيدل، او زخميان خو په هغه کندوکي ژوندي بڼخ کړل شول چې دبارانونو د اوبو په زور جوړي شوي وي، بڼه کالي، صدری (واسکت)، لنگوتي، ساعتونه، دجیبونو ټول سامان، اودپښو خپلۍ خو به هر يوه لوټولي ناري (لارې) توکل، په سوکانو، لغتو، خپېرو وهل، بڼکنځل خولاعادي کار وو، په سلگونو کسان ضربه کړل شول، او دا کار دلاري په اوږدو کې دري ځلي وشو، وروسته په يوه کانتینر کې واچول شولو چې په هغه کانتینر کې چې زه وم قریب تر ۳۰۰ پوري نفر وو دکانتینر دروازي په زور سره بندي شوي، دحيوانانو نه، بلکې د پروړو په رنگ يې په لغتو پکښي تخته کولو، د مزار شريف ښار و دسهار تقريباً اته نهه بجي وي دوي شپي او ورځي په همدغه کانتینر کې تيري شوي، ددروازي له بنديدو لږ وروسته دخلکو نفس تنگي پيل شوه او زورونه، تيلي، او تمبي شروع شوي چيغي، غلبلي او ناري شروع شوي خو چا نه دروازه خلاصه کړه او نه چا راته اوبه او کومک راکړ، ان تردي حده

په خلکو کې تکلیف زیات شو چې خلکو حواس له لاسه ورکړل، او یو په بل به یې خولي لگولي، او یو د بل غوښي به یې په غاښونو سره پرې کولي، او په ځانونو به نه سره پوهیدل، دی وایي چې ډېر ځله مواوازونه اوریدل چې ځیني بنديانو وروڼه به ویل چې هغه دي رسول اکرم (ص) راغی، او چا به د جنت ناري وهلي او بیا به یې روح له تنه جلا کیده، په همدې دوي دري ورځو کې دغه بدحالت و او دري ورځي وروسته دکانتینر دروازه خلاصه شوه زه لاهم دکانتینر په پای کې ژوندي پاتې وم، او زما په شمول یواځې دولس تنه ژوندي پاتې وو او باقي ټوله په دغه وحشي عمل سره له دنیا څخه ولاړل اوشهیدان شول، زه دمرو په جسدو باندي راتیرکړل شوم او بهر راووتم، دده په وینا لومړی څوک چې زما سترګې پرې ولګيدي هغه څوک وو چې مایي کله هم فکر نه کاوه، اوزه یې هم دیادولوجرات نلرم. او بیرته ژر وتړل شوم او سترګې مې بندي شوي، او د شبرغان کرغیرن محبس ته بوتلل شوم، دیادوني ورپه چې له مزارشریف څخه تر شبرغانه پوري یواځې ددوو ساعتو دموټر لاره (تقریباً ۱۲۰ کیلو متره مسافه) ده، ده وویل کله چې په شبرغان کې له نورو بنديانو سره یو ځای شوم نو نورو بنديانو هم دخپلو ترڅو قیصو څخه خبر کړم، او په ټولو باندي همداسي ناوړه اوبې رحمه حالت تیر شوي وو چې په نتیجه کې یې تقریباً د اته زره تسلیم شویو کسانوله جملې څخه د دریو زرو په اټکل تر ډېرو ستونزو او ستونزو وروسته ژوندي پاتې شوي و، او پاتې پنځه زره شاه خوا تسلیم شوي اسیران تر خاورو لاندي، او یا د بدنمې له کبله وسوځول شول. دالیدلي حالات دي خو سیاسي اړخونه یې ډېر ژور او عمیق دي چې ولي دا کار وشو دچاپه مشوره وشو، او تر شایې دچا لاس و خوزمادلیکلو لپاره دومره څه کافي دي. دلته باید ووايم چې هغه مهال ددوی تر تسلیمې

وروسته څو ځلي ما «ليکوال» له اسلام اباد څخه دټيلفون پر کرښه له دوستم بي رحمه سره خبري وکړي او هر ځل به يې دبنديانو دسالميت اطمینان راکاوه، دملل متحد دبشري حقوقو، دسري مياشتي دمقاماتو سره مي په اسلام اباد کې عاجل ملاقاتونه وکړل، او په عاجل اقدام کولو مي ځيني غوښتنه وکړه تر څو دخلکو ژوند بچ شي، او د بشري حقوقو دځوندي ساتلو څارنه وکړي، زه په دې سره پوهيدم چي دوستم دوينوزبينلو ژوی (ژوره) ده خدای خبر چي بنديان به سالم پريږدي همداوجه وه چي لاس اوپښي به مي هري خواته غورځول همدارنگه زما ترنيولومخکي مي له موجوده ولس مشرحامدکرزي سره هم داسيرانوپه ساتلوکي دټيلفون په کرښه دده توجه وغوښتله، اوله پاکستاني ديکتاتور پرويز مشرف څخه مي هم رسما دهمکاری غوښتنه وکړه خو ونه شوه څه يي نه کول يايي نسوای کولای والله اعلم.

يوه بل بندي چې نوم يې عبدالغني زمري وو دخوشاب دکلي اوسيدونکي و، ده دخپلو نيولو په هکله راته وويل کله چې زه له کور څخه بوتلل شوم او د کندهار والي گل اغا ته په دې نامه معرفي کړل شوم چې گواکې زه هغه کس يم چې دکندهارپر هوايي ميدان مي توغندي توغولي دي، هلته پوښتني راڅخه ډېرې وشوي خو زه له هغه څه څخه ناخبره وم چې دوی را باندي تورلگاوه بيرته دوالي دورور عبدالرازق په لاس هغه چاته تسليم کړل شوم چې پخواني مشهور کمونست قمندان الله نور نومی وو، چې دکمونست رژيم په وخت يې دلښکرگيا په ولايت کې نظامي دنده درلودله په زرگونو مجاهدين يې شهيدان کړي وو او دکمونيست رژيم له نسکوریدو وروسته پاکستان ته تښتیدلی و خو دامريکايانو له يرغل وروسته بيا څرگند او فعال شو، په همدې وخت کې دکندهار دهوايي ډگر دامنيت مسؤول و او هغه ته

وروسپارل شوم، او له سپارلو وروسته هغې کوټې ته بوتلل شوم چې ديوالونه يې ټول په سرووینو رنگ و اوسپنيز کيبلونه راغلل او وهل شروع شول خو بيا هم ما هغه څه په ځان نه منل چې دوي به يې تور راباندي لگاوه، بيا دسزا او شکنجو تکتیک بدل شو دښې لخوا به څړول کيدل او څو قسمه څړيدل مي وليدل دصليب غوندي پيپونه تيار شوي و په عرض به له يوه لاسه تر بل لاسه تر لستونو ايستل کيدل او بيا به يې په نري ليلوني رسي سره وتړل، بيا به يې څړولم ترڅو به زه بيهوبنه شوم او بيا به يې سرچپه په پښو څړولم، او دورځي خو دکيبلونو گوزارونه و ترڅو ورځو همداسي حالت وچې بيا الله نورقمندان په خپله راغی اوراته ويي ويل که هرڅومره ځان ټينگ کړي بياهم به اقرارکوي او که اقرارونه کړي نوپه دغه کيبل به په ملادوه ځايه کيږي او قسم دي که ژوندي خلاص شي په هم دي مجبوري مي هغه څه په ځان ومنل چې دوی راته ويل، تر اقرار وروسته بيا امريکايانو ته ډالۍ شوم.

دیوه بل ورور قیصه

یوه بندي ورور چې نوم یې غسان او د سعودي عربستان اوسیدونکي و دخپل اسارت قیصه یې داسي راته وکړه، ده ویل موږ لاهور ته نژدې په یوه سراي کې ددې لپاره اوسېدلو چې بهر لاره پیدا کړو او له پاکستان څخه ووزو، خو دوتلو لار په ډېرو روپیو راته پیدا کیدله او دومره کافي پیسې موږ نشوي پیدا کولی او دتیتې بیې لپاره مو کونښن کاوه اودځیني پاکستانیو چارواکیوسره مو خبره روانه کړي وه، یوه شپه ناڅاپه دربی شو او په کورکي اوسېدونکي پاکستانی ورور په ډېره وارخطایې سره راته ناره کړه چې امریکایان راغلل، او دکور شاه وخوایې محاصره کړي ده، موږ له خوبه راوینښ شولو خو د پاکستانی عسکرو پرته مو نور څوک په نظر راغلل شاه وخو مو لاره وڅارله دوتلو لار مو ونه موندله، پاکستانی عسکر ځکه داخل ته ژر راغلل چې گومان یې کاوه زموږ سره به اسلحه موجوده وي خو دوي ته تاوان ونه رسیږي، خو زموږ سره هیڅ هم نه و یواځي کوچني دترکاری چرې مود دفاع لپاره آماده کړې وې، پاکستانی عسکر کرار کرار رانژدې کېدل او بیا به یې ترجمان راته ولیږه چې تاسو په خپله ځانونه موږ ته تسلیم کړئ موږ به درسره مرسته او کومک وکړو.

موږ ورته وویل چې له تاسو سره امریکایان دي او هغوي ته موږ ځانونه نه تسلیموو خو دوي وویل چې امریکایان نشته موږ صرف معلوموو چې تاسي څوک یاست اوڅه کوی موږ ورته وویل چې موږ عرب مسلمانان مجاهدین یو ستاسو وروڼه یو دالله لپاره زموږ سره غرض مه لرئ، خو دوي په څو څو ځله په الله (ج) سره قسم کاوه چې دوي تاسي ته تاوان نه رسوو دوي به دا ډیر ډیر ویل چې موږ هم مسلمانان یواو مسلمان

به څنگه بل مسلمان ورور کفارو ته تسليموي، تاسي زمونږ وروڼه
 ياست، کله به مو هم امريکايانو ته تسليم نه کړو، خپل دولت ته مو
 وراستوو، او بل دا چې ستاسو سره به موږ دورور گلوي سلوک کوو او
 ستاسو احترام به کوو کله چې موږ ددوي په قسمونو او وعدو اعتبار
 ونکړي، نو بيا يې څو نور خلک راواستول چې صورت او سیرت يې په
 شريعت برابر معلوميدل، ښې غټې ږيري يې درلودې او علمي معلومات
 يې درلودل، موږ ته يې ځانونه دلشکر طيبه مجاهدين معرفي کړل
 ځانونه يې راته نژدې کړل، او خبرې به يې په ایت او حديث کولي په
 عربي ژبه يې ښه تسلط درلود، او هغوي په الله ج د قسمونو لړۍ گرمه
 وساتله چې مونږ به امريکايانو ته نه تسليموي او دوي مسلمانان دي
 خپلو هيوادونو ته به يې سالم رسوي، او په اخر کې يې د تعهد لپاره يو
 خط هم وليکه چې دا وعده پکښې شوي وه چې موږ به نه تسليموي
 د خط په پای کې يې په دغه مبارک ایت چې د موسی او شعيب عليهما
 الصلات والسلام په وعده ذکر شوي خاتمه ورکړه - والله على ما نقول
 وکيل

مونږ د مجبوریت له کبله ځانونه تسليم کړل، مگر هغه څه مو ونه
 لیدل چې وعده يې کړې وه، پاکستانی عسکرو لومړی لوټ کړو او په
 ډېره بي رحمۍ سره يې وتړلو او بيا يې امريکايي عسکر راوستل چې
 زمونږ تماشا وکړي، کوم چې دوي ورته مخلصانه خدمت کاوه، او
 دهغوی شاه ته ولاړ و بدرديې راته ويل وهل، او ټکول شروع شول او بيا
 په هغه تورو کوټوکي وغورځول شول چې ډېرې تياره او کوچنۍ وي او
 سمدلاسه راته شکنجه راکول شروع شول، دشکنجې په وخت کې به
 ځيني عسکرو موږ ته داسي هم ويل چې تاسو زمونږ وروڼه ياست خو
 مونږ مجبور يو چې له تاسو سره داسي معامله وکړو يعنې شکنجه او بد

سلوک هم دمجبوریت له کبله کیده، خو عجیبه داوه چې ویل یې که تاسو موږ ته ډېري پیسې راکړئ نو تاسو به امریکایانو ته تسلیم نکړو خو زموږ سره دومره پیسې نه وي چې دوي پرې راضي کړو، نوبالاخره موږ امریکایانو ته په ډېرې بې عزتي سره وسپارل شولو او دسپارلو په وخت کې به پاکستانیانو داسې ویل چې خدا حافظ تسلیمې او خدا حافظې ای مجبورستانه خدای خبر چې غورپه خلاص سی؟!..

دوه وروڼه چې یو دیني عالم اولیکوال عبدالرحیم مسلم دوست او بل دانگریزي ژبي تکړه استاد بدرالزمان بدر ودجلالآباد داوسیدونکي و، په پاکستان کې یې دمهاجروپه توگه ژوند کاوه او خپل شخصي کور یې درلود چې بیا دپاکستانو چارواکو لخوا نیول شوي اوپه امریکایانو پلورل شوي وو، دا هغه کسان وچې کله یې هم له طالبانو سره رابطه نه درلوده او نه یې په طالبانو کې کومه دنده ترسره کړې وه، دخپل بند او نیولو په اړه یې راته وویل چې موږ دصحافت کار کاوه او دیوي مجلې او ځینې اخباري ایجنسیو سره مو په مزدوري باندي کار کاوه، دوي تقریباً درې میاشتي له ای ایس ای سره په زندان کې تیرې کړې وې ویل یې یواځې موږ دافغاني غیرت له مخې دافغانستان پر حالاتو لیکنې کولې اوافغان وژنه موغندله چې اکثره دپاکستان له خاوري بمبارېده اوخپل ډک زړه به موپه ازاده لیکنه تشاوه او کله مو هم داسې عمل ندي کړي چې دپاکستان پر ضد وي، اویاوسلوال عمل وي دشپې له خوا زموږ په کور چاپه ووهل شوه، او پاکستانی عسکر مو په بنځو او ماشومانو کې د شرمېنانو غوندي ولویدل، دکور سامان یې ټول ولټاوه او زموږ دوو وروڼو لاسونه پښې یې ټینګ راوتړل او په خوله او سترگو یې پلاسترونه راته ولگول بنځو ماشومانو مو چپغي، وهلي، موږ اود فامیل نور وگړي نه پوهیدلو چې پاکستانیان دڅه لپاره دا کار کوي، خو کله چې د

اي ايس اي توري بندي خانې ته وروستل شولو پوه شولو چې دا ځاي به دڅه غرض لپاره وي، توهينوونکې خبرې سپک وضعیت به راسره کيده، او کله کله خوبه دافغانستان په هکله دپیغور خبرې راته کيدلې، تحقيق شروع شو اکثره پوښتنې هغه وي چې له مونږ سره يې هرگز علم نه و او نه مو ورسره ارتباط درلود، امريکايي څارنوالان هم تحقيق ته راتلل خودپاکستانيانو خبرې تر ډېره دپيسو او معاملي وي، څرنگه چې له موږ سره ددوي درضايت پيسې نه وي بيا پر امريکايانو ويلورل شولو دپادوني ورډه چې دغه وروڼه امريکايانو هم په خپل نظامي محکمه کې بري و بلل اوازاد يې کړل او هيڅ يې پرې پيدانکړل، همدې ته ورته حاجي ولي محمد صراف، عبدالرحمن نوراني او ډېري افغانان و چې د پيسو په نه ورکولو سره پاکستانيانو پر امريکايانو خرڅ کړی و په دې نامه چې گواکي دوي له القاعدي يا طالبانوسره تماس درلود، خو هغوي بې له گوم ثبوته خوشي کړاي شول. حاجي ولي محمد يو صراف وو چې دپيسو دبدلولو او دسروزر و سوداگري يې کوله. دا دده شخصي سوداگري وو، تجاران له هرچا سره معامله کوي دهر حکومت، او هري موسسې، او هر فرد سره تجار خپله گټه لټوي دچا دسياست او حکومت سره اکثره اړه نلري. حاجي ولي محمد ورور خو يو شخصي موټر او څه نقدي پيسې هم له لاسه ورکړې وي او تر اوسه مظلوم دگوانتانامو په زندان کې بي برخليکه پروت دی او بچيان يې په انتظار کې دی.

اکثرو وروڼو به همدې ته ورته خپلي کېسې راته کولې خو ددې کتاب دحجم لويېدلو په خاطر نه غواړم چې هر څه وليکم دومره نمونې به کفايت وکړي انشاء الله دپادوني ورډه چې د عربو وروڼو سره په پاکستان کې بد او بي رحم سلوک تر افغانانو ډېر شوی وو، البته دگوانتانامو اکثره بنديان دپاکستان دهمکاری او انسان پلورنې دسوداگري نتيجه

وه او ددوی د انسان پلورني سوداگري دپانگونې غټه برخه ده چې دهمدغه سوداگري له برکته مسلمانان دگواتاناموپه جزیره کې دزحمت شپې اوورځي سبا کوي اودزړه له کومې پاکستان ته دخرابې بنسټ لري کوي يقين لرم چې ددغومظلومانوله بنسټراڅخه الله بې نياز نه ذات غافل نه دي اوپه خپل وخت به نتيجه ورکړي الله دي ټول مسلمانان په خیر له ظلم او اسارت څخه وباسي. دبندیانو په منځ کېني پاکستان په مجبورستان شهرت درلود له دې کبله چې هرڅه به یې کول بیا به یې ویل (پاکستان مجبور هی).

دبشر دحقوقوناري خواوس هم دنړي گلوبل کوره لړزوي اودنړۍ په هرگوت کې په لوړاواز دخلکودغوږو پردې شلوي اواحترام یې دهرچا فريضه گرځولي، دافغان مرتد عبدالرحمن، او علي محقق نسب په لړ بندخودنړۍ فرعونې ولس مشران هم ناقراره شوه کولتوراومذهب هم ترېبنولاندي شو په دې هکله غواړم لړتشریح ورکړم، غواړم لړ لوستونکي متوجه کړم چې دبشر دحقوقو دخوندي ساتلو په غرض ددویم جهاني جنگ وروسته، چې پکښې نهايي ظلم وشو اوډېر بیگناه انسانان پکښې مړه شول په ملیونونه انسانان په شکنجو، وهلو، او حتي په نیازي کمپ کې وسوځول شول دامریکایانوپه اتوم دجاپان په هېروشيما اوناگاساکی په ولسي وگړووغورځول شوچې ډېر شمېرانسانان په کېني ویلي شول، بنځي، نارینه، سپین ږيري، کوچنیان په مذهبي او نورو دسیسو وځورول شول، چې بیا ملل متحد ایجاد شو په دې غرض چې مساوي عدل په دنیا کې راشي او په چا تیري او ظلم ونشي او نړیوال قانون وضعه شو، چې دنړۍ دټولو وگړودحقوقو تحفظ وکړي او هر ډول ستونزې ته دحل ټکي پیدا کړي، او دهر جرم لپاره قانوني مجازات، دبشر درناوي او مذهبي دودونوته احترام وشي، او

بدني اخلاقي فيزيکي توهينوونکي اعمال صورت و نه نيسي با
 صلاحيته محاکم په ملي، او بين المللي قوانينو سره حکم وکړي، خلکو
 ته د دفاع حق، او د امنيت ډاډ ورکړي، د ټول بشر لپاره حقوق مساوي وي
 جرم جرم وبلل شي که يې عامل هر څوک وي، او دهیڅ بشر سره ظلم
 ونشي که هر څوک وي، مذهبي منطقوي نژادي تبعيض ته موقع ور نه
 کول شي چي په نړۍ کي دگډواوسېدونکيو انسانانو فاصله زياته کړي،
 خو تر ټولو لوي هدف داوو چې استکباري امپراتوري په حقيقي او
 معنوي ډول ختمې شي، او دقوي هېوادونو دظلم لاسونه کوچني، او
 کمزور و هېوادو ته پرېنښودل شي چي ظلم پرې وکړي، خو متاسفانه چې
 دملل متحد اداره داستکباري هېوادونو اله وگرځيدله او دغير قانوني
 ظلمونو کرڼه په همدغه چوکات کې قانوني بڼه اخلي والله المستعان.

دجنیوا تړونونه چې په میلادي کال ۱۹۴۹ کې دنړي دهیوادونو لخوا
 تصویب شوه و انسان ته چې هر څوک وي په لوي او درانه احترام قائله ده
 ، دا تړونونه چې په ۱۹۸۵ کال کې بیا تایېد هم شول دجنگي حالاتو او
 جنگي اصولو مفصلي خبري کوي، دجنگ په وخت کې دملکي وگړو
 مدني حقوقو او فرهنگي اقتصادي شتمنيو تضمین او دبنديانو
 دحقوقو حفاظت کوي، هر انسان چې ژوند، او دهغه دفاع، او دژوند
 ټوله اړتیاوي يې طبعي حق دي حق ورکوي، قانون او دژوند داپړينو
 پېښو اصول جوړوي ډېر ځله ورته باید وویل شي چې دبشر لپاره اړتیا
 وي اړیني او ډیري ضروري دي، خو دا هر څه دچا لپاره دي په دي کې
 مسلمان هم حق لري اوکنه؟؟؟؟؟ په ابو غریب، او گواتانامو کي
 اودملل متحد دبشر دحقوقو داداري دراپور له مخي په مختلفو
 شپارلسوامریکايي کمپو کې زندانونه چې ځیني يې تر اوسه هم نه دي
 کشف شوي چې دبنديانو شمیره يې تر زرگونو رسېږي، په افغانستان،

او عراق کې چې د دنیا میډیا یې په سر واخیسته ټول مسلمانان و ، ولې د دغه تړون له توافقاتو څه به برخې شول ، یواځې دانه چې انساني احترام یې وساتل شي ، حیواني حق هم ورنکول شو ، اوبد بختانه تر اوسه هم دا لږې دوام لري ، . شکنجه کول وهل توهینول به خوبه کول تحقیرول ان سرچپه راڅپه ول په انبجاری اعمالو باندې تشویق کول اومجبوره کول په بمباریوسوزل چې یوازی بڅښنه یې کافی سی حتی وژل به کوره کول اونورو عذابوته لاره ورکول الله دی رحم وکړی .

د درواغو معلومولو ماشین

يو ځل د تحقيق لپاره بوتل شومه، خونه يا غره مې په بل شکل وليدله، په غره کې يوه سپينه چوکۍ وه پر هغه کښينول شوم، لاسونه او پښې يې دمعمول په خلاف راخلاصې کړې يو امريکايي سورجگ نړۍ سړي چې ځلیدونکی شنی سترگی يې درلودی ډیرچالاکه غوندی معلومیدی مخ ته راغی مخامخ راته کښيناست، او ديوه سپين ږيري فارسي ژبي ترجمان په واس

طه يې راته وويل دا د درواغو معلومولو ماشین دي چې هغه ته يې دغه ماشین (Lie Detector Machine) وايه.

چې څوک دروغ وايي هم يې معلوموي، او که څوک رښتيا وايي هم يې معلوموي، نو که ته موافق يې موږ به تا په دغه ماشین وگورو، ځکه زمونږ شک دي چې ته مونږ ته دروغ وايي، نو مونږ به معلومه کړو چې ته دروغ وايي او که رښتيا وايي، ما ويل ښه خبره ده خو دا بايد دمخه شوي واي ولي مو موږ ته تر اوسه تکليف راکاوه چې په کلونو مو ايسار کړي وو، په هر صورت زه موافق يم، اوشفاهي خوسوالونه يې هم وکړل.

سوال - په تا څوک ښه عالم دي؟ جواب زما پيدا کوونکي

دويم سوال - ترهغه وروسته زه خپله

اودريم سوال اوترتا وروسته؟

ځواب: هيڅوک دومره علم نلري چې زما په رازونو او زړه خبر شي، ده راته وويل دريم زه يم، چې د ماشین وروسته ستا په زړه عالم شم، ما ورته ويل پام کوه چې دخدايي دعوه ونکړي ستا پلار هم زما په زړه نشي عالم کيدلاي، خو ته خپل سوال کوه وروسته يې ماشین ته ورکړم او سوالونه يې شروع کړل سوالونه عادي و، ماشین يواځي د بدن حرارت

دويني فشار د بدن له تشنج څخه کار اخيست د زړه گراف به يې عکاسي کاوه او پر بندي به يې يواځې فشار راوست ، دا هغه اله وه چې يواځې ددروغو په وخت کې سړي وارخطا شي دويني فشار يې لوړ ولاړ شي ، او بدن يې هيڅکله غوندي شي يواځې نور هيڅ هم نشي معلومولای خو قوي زړه کامياب وي ، او کمزوري زړه به ناکامیږي ، همدارنگه د سوال په جريان کې يې بيا دخداي (ج) له طرفه استازي توب هم کاوه مثلاً پوښتل يې آیا تا دخداي (ج) نافرمانی کړي ده کنه ؟ او په دې سوال سره نور سوالونه معلوموي ، چې دسړي عقیده ښه وي سمدستي ځواب ورکړي نو هيڅ نشته ، او که به په ځواب کې اندېښمن شو نو ددوي شک به هم پيدا شو . ماشين پنځه شیان درلودل دوه ويرونه يې پر سينه اونس ورتړل دوه دگوتو پر سرونو ، او بل پر بازو باندي د يادوني ورده چې دغه اله دنړي په ټوله عدلي ارگانونو کې بي اعتباره اعلان شوي ده ، خو امريکايان يې يواځې دوېرولو او ځورولو لپاره استعمالوي ، طبيعي ده چې انسان ته دروغ ويل ښه عادت نه دي او بد کار دي په دغه بد کار سره البته سړي وارخطا کېږي ، همدغه يو سبب و چې د وارخطايۍ په وخت کې فشار لوړیږي ، زړه درزا کوي ، او خوله په بدن راماتېږي چې دغه ماشين هم ددغه راز تاثيراتو څخه استفاده کوله .

دامريکايانو تحقيق

يوه ورځ تحقيق ته بوتلل شوم او څه نوي محققين راته راغلي و چې ما کله نه و. ليدلي، او يوه لنډې توره بڼه هم پکښې وه يو پښتون ترجمان هم ورسره و، چې ددوي خبري به يې ماته ژباړلې څه اوبه يې دڅښلو لپاره او څه وچ چپس يې هم په ميز ايښي و، څه د جوړ او نا جوړ پوښتنه يې وکړه، وروسته يې يوه نقشه په ميز راته کښيښودله دنقشي سر له افغانستان څخه شروع شوي و تر متحده اماراتو پوري له امارات متحده څخه تر سوډانه، له سوډانه څخه بيا تر اروپا پوري، له اروپا څخه بيا تر جنوبي امريکا پوري وروسته يې دنقشي لامل د طلا يا سرو زرو سوداگري راته وويله، چې پر دغه نقشه باندي يو غير قانوني سوداگري کيده او ته په دغه سوداگري کې شريک وي، ما ويل څه رنگه سوداگري وه؟ دوي راته ويل دسرو زرو سوداگري وه، زه دې خبري يواځي دانه چې حيران کړم، بلکي ددوي ناپوهۍ ته هم حيران شوم چې ولي په داسي شيانو باندي وخت ضائع کوي. ما ورته ويل نقشه خو دلالت پردې کوي چې سرچينه يې افغانستان دي او کيداي شي دغه معدن هم هلته وي او توليد يې هم له هغه ځايه څخه کېږي، دوي وويل بلې همداسي ده، ما ويل سمه ده که تاسي دا ثابته کړئ چې افغانستان د سرو زرو توليد درلود، نو زه به هر څه په ځان منم، خو بيا هم دوي په دي اصرار کاوه چې زه ورته تشرېح ورکړم خو وروسته بيا خبره پاتې شوه. يو بل سوال يې هم وکړ چې ته په هره اونۍ کې يو ځلي پيښور ته تلې که نه؟ ما ويل نه. دوهم سوال: ته چې هره اونۍ تلې نو د څه لپاره تلې؟ دا محققين له امريکا څخه دتحقيق لپاره گوانتانامو ته راغلي وه او ډير خاص

محققين و چې د سوال په منفي او مثبت هم نه پوهيدل زه په دي حيرت کي حيرتونوته تلم چي خدای خبرله داسي سرتمبه ووسره به زموږبرخلیک څنگه کيږي او افغانستان خولا هلته پريږده.

په گوانتانامو کې تحقيق ډېر مختلف غونډي و په يوه اصل باندې متمرکز نه و، او د تحقيق هدف به نه پکښي څرگندیده، دلتهون موخه پکي واضحه نه وه، او ډېري نادر وهمي، تصوري مختلف تحقيقونه، او حتي تدريبي برخي يې درلودلې، په هره ورځ کې به نوي نوي پوښتني کيدلې نوي نوي مستنطقين به راتلل، د جرم او جنايت خبري شاته پاتې شوې، علمي تحقيقات، د سفرونو معلومات، د ژوند ټولي تجربې، د کار اړين اړخونه، ليدلي اوريدلي ټول اسرار، او د علماء، مدرسو، علمي مراکزو، سياسي اشخاصو، تاجرانو، او غني زيرمو، معادن صنائع، سياسي غونډي، سياسي تنظيمونه، ټولنيز توپير، قبایلي قومي منطقوي ډلې، حتي جغرافيايي ارزښتونه او داسي نور. او په لومړۍ مرحله کې تحقيق څه هغه واقعيتونوته ورته وو چې دهغه وخت ميچنې پرې گرځيدی، خو وروسته يې بڼه بدله شوه زما څخه د افغانستان د ټولو سياسي څيرو، ټولو مشهورو علماوو، او ټولو علمي مدارسو پوښتني وشوي، او جواب ته به يې مجبور ولم، د افغانستان د ټولو معادنو، او غني زيرمو، لکه تيل، گاز، کرومايت، بيرايټ، سره سيمه، تيل لاجورد يا قوت، بيروج، قيمتي ډبري، اوسپنه او نورو پوښتني هم کيدلې، خود يورانيم د موجوديت، او معدن څخه په سلگونو ځله وپوښتل شوم، او په نه خبرتيا او يا نه معلومات سره يې يوه مياشت کوټه قلفي هم شوم، په پاکستان کې د مشهورو علماوو، مدارسو هغه غونډي چې د علمي مطالعي، او يا اسلامي مفکورو، په غرض جوړې شوي وي پر معلوماتو يې ډېر تاکيد کيده، لکه د قطيبه جلسه په منصوره کې، د ديوبند جلسه

په پيښورکي، او په ليبيا کې د علماء کرامو د اتحاد جلسه تصوير شوي ماته راوړل شوه او د مقررينو، او عالمانو په هکله راڅخه پوښتني وشوي، د عالم اسلام ټول مدارس، او علما تر سوال لاندې راتلل، داسي علما او مدارس چې مايې کله هم نوم هم نه و اوريدلي، د زکاتونو دورکړي، د خيريه موسسو د مرستو او غرضونو پوښتني، د لويو شرکتونو او په هغه کې د برخمنو خلکو ونډي، د مذهب او مذهبي خلکو رسوخ، د کلتور عنعنو او دودونو معلومات، د هيواد د عامه خدمتونو، صادراتو، او وارداتو، او د مادي منابعو څرگندونه، په تعليم او روزنه لگول شوي پانگه او ودې ته ورته نور. يو ځلي خو محقق ماته وويل د کول کښتۍ چې په يمن کې انفجار شوه يوولس امريکايي صاحب منصبان پکښي مړه شول ستا پکې لاس و او ته په دغه وخت کې يمن ته تللي وي، ما ويل څنگه تللي وم پر کومه لاره باندي، ده ويل ته ايران، او له ايران نه قطر، او له قطر نه يمن ته تللي وي، ما ورته ويل ستاسو د کښتۍ دراتلو وخت، د تم کيدو ځای معلوم و، دوی ويل نه ما ويل ما منفجره مواد له ځانه سره وړي و کڼه؟ دوي ويل خبر نه يو، بيا مي ورته ويل ښه چې ستاسو د کښتۍ وخت او د لنگر کيدلو ځاي معلوم نه و نو زه بيا څنگه د نامعلومه کښتۍ لپاره ايران، بيا قطر، بيا يمن ته ولاړم، او بل ما تر اوسه ايران قطر يمن نه دي ليدلي که تاسو دا ثابته کړه چې ما په دغه دريو ملکونو کې د يو ملک زيارت هم کړی وي نو ستاسو ټول تهمت (تور) زه پر ځان منمه، خو ددوي هر څه وهمي و يواځې سپری به يې تر سام اوفشار لاندې راوست. بل محقق چې ځان يې ډېر لوي معرفي کاوه نوم يې (Gray) و او په ځيگر يې ليکلي وه کشتيوم اين ويستينگټر (Costom Invistagator) او يوه ډله نورې امريکايانې ښځي ورسره وي، ويل يې زه ستا لپاره له واشنگتن څخه راغلی يم مداري غوندي و،

او ممثل ته ورته خوی يې درلود نیمه ږیره يې کونډۍ وه لکه د عربو شاهانو غونډي ، ډېر راته نږدې شو لاسونه، او پښې به يې را کتل لکه ډاکټر چې مريض گوري، زما د لاسو او پښو دولچکو، او زولنو داغو ته به يې اشاره کوله او ويل به يې ولي دا ظالمانو داسي ټينگ ترلی وي، ولي يې رحم نه درباندي کاوه، او ولي ولي ولي، خوزه ورته متوجه وم چې څه به وايې اخريې راته وويل چې ما ستا لپاره ډېر ښه زیری راوړی دي او تا ته به ډېره خوشحالي حاصله کړي، هغه دا چې موږ ستا لپاره پنځه ملیونه ډالره تخصیص کړي دي، او دابه ستا په نامه په بانک کې جمع شي او حساب به يې ستا په اختیار کې وي ښه کوتی (کور) موږ به پرې رانیسي او په افغانستان کې به ډېر موږ او غني سړی يې ژريي قلم او کتابچه په میز کښیښودل اوراته ويل يې ستا د بانک د حساب نمبر راته ووايه، ماته د پيشو او موږك قيصه را په یاد شوه چې د ډېره وخته په افغانستان کې د متل په توگه کارېږي چې دومره لنډ، مزل او دومره زیاته گټه، او بل مي د کوچنیوالي حالت را په یاد شو چې موږ به خیالي کلاوي، کورونه جوړول، ودونه به مو پکښي کول او پر وچه ځمکه به مو پاچاهي جوړه کړه، ما ورته وويل ولي يې را کوي؟ ده ويل ددي لپاره چې ته به له موږ سره همکاري وکړي يواځې زموږ سوالو ته به سم جواب ووايه او څه چې موږ درته وايو هغه به ومني هغه ډېر شيان و.

ما ورته په خدا سره وويل زه الحمد لله دومره غني يم چې تاسو يې فکر نه کوئ، او ستاسي پیسو ته الحمد لله هيڅ ضرورت نلرم ستاسو پوښتنو ته ما رښتیا جواب ويلي او بیا به هم رښتیا ځواب ووايم خو دخبرو سوداگري مي نه کړي ده او نه ورباندي پوهېږم نور څه راسره نشته يواځې اوس زما ازادي پکار ده او بس، دویم دبانک حساب نلرم

چي نمبري درته وښيم، ده ويل ولي زړه ته دي نه لويږي او که په موږباندي باور نکوي.

ما ويل دباور خبره نده خو زه واقعاً اړتيا نلرم ستاسي کور ودان يواځې دومره وکړه چې زه ازاد شم دا ما ته هرڅه دي دهغه تمه هم وخته تر څلور ساعته تحقيق وروسته يې زه پريښودم او دوي ولاړل نه يي زه خوشي کړم اونه يي پيسي راکړي.

يوه لويشتکۍ ډنگره ښځه وه خپل ځان يې انگل (پښته) معرفي کاوه او يو فارسي ژبی ترجمان هم ورسره و، لومړی يې دا پوښتنه وکړه چې ته ما پيژني کنه؟ ما ويل هو، امريکايۍ يې دي وويل نه ښه مي نه پيژني زه ډېره باقوته ښځه يم ستا مرگ او ژوند، ايله کيدل او بندي کيدل زما په لاس دي، بل چا به له تاڅخه تحقيق کړی وي، خو څه ما ته منظور نه دي زه نوي تحقيق کومه، ماته به رشتيا وايي او سمه خبره به راته کوي، ما ورته ويل چې که له تا وروسته بيا بل محقق راشي نو هغه ته بيا ستا خبره منظور ده که نه هر يو چي راځي او هغه بيا له سره تحقيق شروع کوي، نو زموږ برخليک به کله معلومېږي، دي په ډېره سپين سترگي سره وويل ډېري خبري مکوه زه چې څه درته وایم هغه کوه، له غروره به دي واچوم، ما هم حوصله له لاسه ورکړي وه زغم مي نشوای کولاي او څه چې په خوله راغله هغه مي ورته وويل او نوري مي خبري لنډي کړي ترڅو راڅخه ډير بد الفاظ ونه ويل شي داهم په غصې سږه ووتله او بيا مي ونه ليدله دوتلوپه وخت يي دومره وويل گوروبه زه به دی خوښه سم تازمابی احترامی وکړه خولله الحمد بيامي څه ونه ليدل، زه په دي نه پوهيدم چې واقعاً دغو محققينو پر موږ ډېرو ساده گانو او بي فکرو گومان کاوه، او خبري به يې د کوچنيانو دخطا ايستلو په ډول راسره کولي او که يي استعداد او فکر هم دومره ويوه ورځ يو پرېر

پرسېدلی سړی چی ټیټه تنه یې درلودل اوڅیټه یې نژدی خولی ته رسیدل په ډیره گستاخی سوالونه راڅخه کول اوزما په خبرو به یې ملنډی غوندی وهلی داستهزایه شکل به یې خندل خویوسوال یې ډیر عمیق اودزړه دکومی سوال وکړی هغه داچی مسلمانان به کله موږته دتسلیمی سر ټیټه وی؟ زه په جواب زړه اونازړه شوم بیا می هم جرات وکړی ورته ومی یل ستاسوداامیدبه کله هم پوره نه سي انشاءالله اوتول مسلمانان به تاسوته سرتیټ نه کړی په مسلمانانوکی به خامخا حتما یوه ټولی ستاسی سره جهادکوی ترڅو امام مهدی رح ظهورکوی چی دهغه په ظهوربه مسلمانان ښه قوت پیداکوی په تاسوبه غلبه کوی، دویل داټولی به څوک وی القاعده یاطالبان به وی که بل څوک؟ ماویل والله اعلم خودومره پوهیږم چی یوه ټولی به وی اوکله به هم تاسوستاسوشوم اهدافوته ارام پری نږدی خونورنه پوهیږم چی څوک به وی، ده ډیره لویه ساه وکښل اوویي ویل کاشکی دغه مهدی ژرپیداسوی وای چی موږورسره معلومه کړی وای چی دمسلمانانودغه اخری امید هم ختم سوی وای ماویل موږهم په تلوارکی یو چی دی ژر راسی

ډېر محققین به بدلیل اوپه بدل کي یې نوي راتلل او هر یوه به بیا له سره تحقیق شروع کاوه، نو ځکه لاتر اوسه پوري هم تحقیق جریان درلود او تر هره وخته هم اوږدیدیلي شي، له ما څخه ډېرو محققینو تحقیق کاوه خو ځیني پکښي اخلاقښه وه، کړنه به یې هم لږ ښه و، څه په انسانیت به پوهیدل خو ځیني به بیا ډېر متعصب و، او یا به یې استعداد ډېر کم و، او ځینو خوبه بیخي مشکلات جوړول خلکو ته به یې بي ځایه سزاوې ورکولي او یا به یې په خبرو کې ځورول استفزازی اعمال به یې ترسره کول په کمپ کې قانون وجود نه درلود، څه چې به محقق، ISO، دمحبس مسؤول DOC، او جنرال، اود بلاک ان سي يو N.C.O ان

عسکر چې به څه غوښتل هغه به يې کول ، د عسکر خبره سندوه بيا به چا له بندي څخه پوښتنه نه کوله که به يې وکړه نو عملي کول به يې نه ، مثلاً عسکر چې به سزا وليکله هغه به سزاوه که به بل مسؤل ته وويل شول چې دغه سزا بي ځايه ده او دوي به په دي سره ښه پوه هم شول چې دا سزا بي ځايه ده خو بيا به يې ويل چې اوس څو کمپيوټر ته خبره رسيدلي ده ، چا رسولي ده عسکر ، او دوي به ويل چې امريکايي عسکر دروغ نه وايي اورښتيني دي خو اکثرو به په دروغو سره ژوند کاوه همدا به يي کارواو بي ځايه به يې خلک ځورول .

خو کله چې زه څلورم کمپ ته بوتلای شوم هلته شرائط ښه وه څه دژوند شرائط برابر و ، او د عسکرو اخلاق هم ښه و خو يواځي لويه تلاشي چې په اوه اته مياشتي کي به راتله سخته وه ، او خبره به هم تر ډېره حده اورېدل کېدله خو بنديانو به هر وخت خپل مشکلات دنورو وروڼو له ستونزو سره تړل او دهغوي لپاره به يې هم دژوند اسانتياوي غوښتلې ، له ما څخه څو محققينو تحقيق وکړ ، زما محققين ، يا مستنطقين لومړۍ - تام ، مايکل ، بيا تام ، جان گيري ، مارگرين ښځه وه دوه نورو چې زماني نومونه هير دي ، بيا جورج ريچ داود پريډ مري ، يوه ښځه روبل مزرا او نور چې نومونه مي هير دي خو ډېر عارضي به نور هم راتلل زما سره ، مايکل پريډ داود جورج ښه وضعيت وکړ ، او اخلاق يې هم ښه واحسان يي راسره کړي دي مننه يي کوم نور د احسان ادائي نه سم کولی ځکه نه يي پيژنم ، نه يې ځورولي يم ، او نه يې سزا راکړي ده خو نورو بيا ډېر ځورولم الله (ج) دې په دنيا او اخرت کې بدل او انتقام ورڅخه واخلي .

نمایشی محکمه

موږ به په محبس کې د سره صلیب داستازو او دنوونیول سوی وروڼوله خولوډېر اوريدل چې د بشري حقوقو ادارو، او ځیني دولتونو به اعتراضونه کول، چې دغه بنديان چې په گوانتانامو کې بي برخلیکه پراته دي باید برخلیک یې معلوم شي، او بنديانو به هم دخپل برخلیک لپاره مبارزه کوله او محققین به یې همیشه تنگول چې زموږ برخلیک معلوم کړی، په اصطلاح مجرم، او غیر مجرم باید سره جلاشي، د توقیف مرحله باید نوره ختمه شي او هر څه د قانون په چوکاټ کې باید داخل شي، خو د دریو کلونو وروسته محققینو یوه بي قانونه نمایشي ټولی انتخاب کړه ترڅو بنديان مصروف او دنیا دوکه کړي، دغه گروپ چې له محققینو څخه جوړ شوي و، د بنديانو د موقف معلومولو اداره این انمي کمیټیند سټي ټس ټرایبیونل ریویو بورډ

(An enemy combatant status tribunal review board)

ددغه ټولگي لخوا مونږ ته کاغذي لیکلي پرچي توزیع شوي او په ابلاغیې سره یې تاکید کیده، پکښي ویل شوي و تاسو د امریکا جنگي دښمنان یاست امریکا حق لری تاسی وساتي خو دغه اداره بیا تجدید نظر کوي چې څوک واقعي دښمنان دي او څوک نه دي،

که څوک جنگي دښمنان ثابت شي نو بیا ورته موقع ورکول کیږي چې په امریکا کې یوې ملکي محکمي ته چې د کلومبیا د ډسټریکټ کورټ په نامه (Columbia District Court) یادېږي پیشنهاد وکړي او خپل دوسیې چلینج کړي او که بری شي نوازاد به شی، لومړی ځل ځیني وروڼو ورته خوشبیني ښودله خو په حقیقت کې یوه غیر قانوني او توهینوونکي غونډي دوکه او سازش و، یو محقق به ځان معرفي کاوه

چي ستا دوسیه به مخ ته بیایې کمک او همکاري به درسره کوی او ستا شخصي (Personal Representative) نمایندګي به کوي. بل محقق به د حکومت استازیتوب کوي، څوک به ناظرین وي، څوک به قاضیان وي، په حقیقت کې ټول د امریکایي استخباراتو څارنوالان و، دیادوني ورده چې دغه ټول عسکري محققین یواځې ددې لپاره روزل شوي وو، چې له بندیانو څخه تحقیق وکړي نه د قانون او فیصلي لپاره. دغه ټولي د قانون له نظره هیڅ قانوني حیثیت نه درلود، او یو سړي هم په قضایي قانون نه پوهیده، ځکه نه یې مسلک او دنده وه، او نه یې قضایي زده کړې کړې وې. یواځې یوه لوبه وه چې روانه کړي یې وه او ده مسلمانانو په سرنوشت یې ملنډې وهلې. زه هم دغه استازي چې ځان یې زما سره همکار معرفي کاوه بوتلم او د تحقیق په خونه کې یې تر محققینو سخت چلند ژاسره وکړ، او بیایې راته وویل چې زه ستا شخصي استازي یم، او له تا سره کومک کوم ستا د دفاع لپاره به ستا شواهد راټولوم، اوس ته ماته ټول جریان ووايه چې ته څنگه نیول شوي یې او څه جرم دی کړی دی بیا به زه ستا دفاع وکړم، زما سره چې مخکې هم شک و، او تر اوسه هم په شک کې وم، په نرمه او پسته لهجه مې ورته وویل، مخکې له دې چې زه تا ته خپل جریان ووايم زه څو سوالونه لرم که ته راته توضیح راکړې، ده وویل سمه ده سوال دی وکړه؟ ما ورته وویل لومړی دا چې ته زما دفاع کوي په قانون پوهیږي کنه؟ قضایي زده کړه یا مطالعه دي کړي ده کنه؟ ده وویل نه. دویم ته چې کومي ټولي ته ما بیایې چې پر ما باندي حکم کوي، هغه خلک قضاء پوهان دي؟ ده وویل نه. دریم- ته او هغه ټولی چې پر ما حکم کوی یا مې ته دفاع کوي په کوم قانون سره، د امریکا په ملي قانون، او یا په بین المللي قانون سره؟ ده وویل چې قانون ستاسو لپاره نشته ځکه تاسو د قانون په چوکاټ کې نه یاست، قانون په تاسو نه

تطبیقېږي، یوازې دغه ټولې به پر تاسې فیصله کوي، څه چې یې غوښتل دوی به دځانه درباندي حکم کوي نه دقانون دلاری. څلورم موږ ته چې دغه لیکلي پیغام توزیع شو یادونه کوي چې موږ دري کاله له مخه جنگي دښمنان ثابت شوي یو، دا په کوم قانون سره اوچاراباندي حکم کړیدی؟ ده وویل زه خبر نه یم.

بیا ما ورته وویل ښه چې ته په قضاء نه پوهیږي، قاضي په قضاء نه پوهیږي، قانون وجود نلري، او دري کاله مخکي زمونږ په غیاب فیصله شوي وي، نو اوس څه ضرورت دي چې زما سره صلاح، مصلحت وکړي، او زما موافقه واخلي، او ته چې زما دښمن یې زما استازي شي، زه کله هم موافقه نکوم، او نه داسې جلسې ته ورځم او نه تا استازي کوم، څه چې کوي خپل کار مودي بل ځلي ما مه وینه، خو دغه ظالم په دې زه مجبورولم، چې ته به خامخا ما استازي کوي او که مي نه استازي کوي، نو زه ستا په غیاب کي ستا استازي یم، ما ورته په حوصله وویل، زه نه پر تا باور لرم نه ستاسو په محکمه باندي څه چې څه کوي هغه کوه، زه نه چا ته اختیار ورکوم، او نه څه درته وایم، او نه دي استازي کوم، خو اخر خبره دي ته ورسیده چې بدالفاظ مي ورته وویل او په ډیر تکلیف سره یې زه پرېښودلم، خو ددوی فیصله هم هغه وه چې څه یې کړي و، لدي وروسته یوه بله جلسه دایره شوه چې هغه بیا دا معلومه کړي، چې ته اوس هم امریکا ته خطر یې که نه سره له دې چې ته د امریکا جنگي دښمن یې، اودغه دویم کمیسیون دایدمینستريشن ریویو بورډ په نامه یادیده A-R-B ما دغه اداري ته هم منفي ځواب ورکړ، او نه یم ورغلی، خو ددغه کمیسیون فیصله ماته نه ده ابلاغ شوي او په افغانانو کې تر دغه وخته چې زه راوتلم یواځې دوو نفرو ته ابلاغ شوي وه نور وروڼه لاپه تعلیق کی وه

څه تورونه او تهمتونه و ، چې بندي دامريکايانو جنګي دښمن کړي، او امريکاته حق ورکړی چې بې حده بې سرحدۀ يې وساتی القاعدۀ، طالب، دا هغه د سر ټکي و ، دې ته ضرورت نه و، چې نور تفصيل ولري، خو ډېر بنديان چې د القاعدې، او اسلامي امارت سره يې اړه نه درلودله نور مختلف تورونه و ، مجاهد، او يا يې و طالب ته ځای ورکړي، او يا يې ډوډۍ ورکړي وي، او يا يو مشهور مجاهد يا طالب په نامه پيژني، يا يې ليدلی وي، يا د چاودنې، جنګ په نامه تورن وي، ان ځينې وروڼه و ، چې دغه يو تهمت هم ورباندې ثابت نه وو، په جزوي شيانو تورن و چې عقل يې نه مني، مثلاً يو سړي دمجاهدينو کوټ اغوستی و، له بل نفر سره تيلفون په جيب کې و، او يوه بل په دوربين کې خپلي مېرې څارلې، او له چا سره دهجرت کارتونه وه، چې ۲۵ کاله مخکې يې اخستي و ، همدې ته ورته تهمتونه وه چې اکثره افغانان همدارنگه بنديان، اوبيا جنګي دښمنان ثابت شوي و .

ما ته ځينې وروڼو چې نږدې و تفصيلي خبرې کولې او مابه ددوي په حالت ډېر افسوس کاوه .

افغاني بنديان څوک و ، طالب، مجاهد، د موجوده حکومت غړي ، موچي پينه دوز، پښ، چوپان، ژورنالست، صراف، دوکاندار، دمسجد امام، پخواني مجاهد، حتي ددوي خپل ژباړن، او داسې نور، خو په عربو وروڼو کې هم دپته ورته خلک وه، چې پاکستان يا پاکستان غوندي نورو دولتوپلورلي و ، مجاهدين، دموسسو کارکوونکي ژورنالستان، طالب علمان، سياسي مبصرين، حتي دذهن په نادیده مفکوره سره، چې مثال يې دبوسنيا شيخ صابر وو. دپښتنو دمنطقو ډېر ورڼه په عربو کې مزدوري کوي او په کال کې يو ځلي اويادوه ځلي کورونو ته راځي دغه وروڼه هم نيول شوي او بنديان و ، ويزي به يې ختمې شوي وي

فریاد به یې کاوه . او هغه بنديان چې ددوي په نظر بري شول هيڅ ورنه کول شول ، دري کاله بند چې دوي پخپله وايې چې بيگناه نیول شوي و بی گنا ساتل شوي و ، ان هغه دمجاهد کوټ يې هم باندي ثابت نکړي چې يوه بهانه شی ، بیا هم ناهيلي پرېښودل شول ، دري کاله يې بي موجه بنديان کړل اوله خپل وطن اوبچيانوڅخه يې لري ساتلي و . چې بنديانو دامريکايانو دا ناروا عمل وليده او په دي پوه شول چې يواځې دوکه راکوي او ورځ تيروي بيا يې په اعتصاب لاس پوري کړ ، ځيني بنديانو ډوډۍ نه خوړله او ځينو به ډوډۍ اوبه دواړي نه کولې ، او ځينو به يو وخت ډوډۍ اخيستله ، تر دي چې ځينو عربو وروڼو تر مرگه هوډ کړي وو ، په همدې طريقه دوه سوه پنځه اويا کسه له ډوډۍ خوړلو محروم و ، او شمېر به يې ورځ په ورځ زياتيده ، څه يې غوښتل ، محکمه ، د بشر احترام او بس .

۲۲ ورځي ډوډۍ نه خوړلو اعتصاب روان و ، او تقريباً دبنديانو څلور په پنځو کې يې برخوال و ، يواځې مريضان سپين ږيري پاتې وه ، ددي لپاره چې دخلکو مشکلات دفع شي دکمپ مسؤل جنرال بنديانو ته وعده ورکړه ، چې ځيني مادي دجينوا دکنوینشن مطابق به بنديانو ته حقوق ورکوي ، خو فعلاً دي بنديان ډوډۍ وخوري او هرتال دي ودروي ، شيخ شاکر چې دسعودي دتابعیت درلودونکي و ، او په برتانيه کې کډوال ستوگن و ، په انکريزي ژبه ښه پوهيدي ، او په بنديانو کې يې هم محبوبيت درلود په بنديانو گرځاوه ، تر څو بنديان ډوډۍ وخوري ، او اعتصاب ودروي او دا وعده به يې ورکوله ، چې بنديان دي خپل استازي وټاکي ، هغه به دبنديانو په ستونزو غور کوي او امريکايان به ددغه نمايندگانو سره تفاهم کوي ، او دجينوا دکنوینشن ځيني مادي به په دکمپ په داخل کې تطبيقېږي ترڅو په تفاهم سره مشکل حل سي .

بندیانو اعتصاب وډراوه او ډوډۍ یې شروع کړه، د بندیانو له ما بینه شپږ استازي وټاکل شول، چې د بندیانو مطالبې ترتیب کړي او بیایې له امریکایي مسئولینو سره مطرح کړي، شیخ شاکر، شیخ عبدالرحمن، شیخ غسان، شیخ صابر، شیخ ابوعلی، اوزه، د مجلس لپاره انتخاب کړل شوو، موږ کونښن کاوه چې څومره ژر باید د بندیانو په مطالبو غور وکړو، او د امریکایانو غولوونکي دسیسو ته ځیر شو تر څو بندیان په مونږ بدگومانه نشي، دوه ځله د مجلس په کښیناستلو کې ستونزه راغله او موفق نشولو چې سره کښینو، خو په دریم ځل په داخل د کمپ کې سره کښیناستو، په لومړۍ جلسه کې چې د کال ۲۰۰۵ د اګست په اوومه وشوه، په دغه جلسه کې د امریکایانو د محبس مسئول هم وو نوم یې (Bomb garner بمب ګارنر) او یو د محبس قوماندان او یو بل ورسره وو، او شپږ کسه د بندیانو استازي و، بمب ګارنر لنډ چالاکه سړی چاغ او له چلوډک معلومیده، او بندیانو ته خوبه یې داهم ویل چې زه ابلیس شیطان یم، او واقعاً شیطان ته ورته و، لومړی ده په خبرو شروع وکړه، د خبرو متن یې داسې وو، زه امین کمپ غواړم، ستاسو مرسته غواړم، زه په دې پوهیږم چې بندیان تاسو ته غوږ نیسي زه ستاسو سره همکاري کوم، ستاسو فیصلو ته احترام کوم، او ما د امریکا د دفاع وزیر رمزفیلډ سره خبره کړې ده، چې تاسې ته ځینې دجینوا د کنویشن مطابق حقوق درکړي، البته انتخاب به یې په موږ پوري اړه لري، بندیانو په خپل وار سره خبرې وکړې په جرات سره یې ورته ویل، چې امریکایان دي د مظلومو بندیان شکنجه کول ځورول توهینوونکي، اعمال غیر قانوني کړنه، او د بشر ضد اعمال، ودروي نور دي زموږ په عزت او په دیني شراعتو، لوبي نکوي، څلور کاله یې دنیا په دې وغولوله چې تروریستان یې ساتلي دي مونږ به له قانوني کړو په قفسونو کې اچول شوي یو، نور

باید دا چلونه ختم شي ، خو شیطان غوندي امریکایې به هر څه په ځان منل او ویل به یې چې څه تیر شوي هغه تیر شوي دي ، خو په آینده کې به زه او زما ترلاس لاندې امریکایان تاسو ته د بشر په سترگو گوري، او انساني احترام به موکوي کڅه ترمالور او ترمالاندی خلک ستاسو لپاره ښه ژوندنه غواړی، خو دا هر څه د فریب او چل کار و، هر څه وعدې دروغ وي، هیڅ ونه شول دمجلس اعضا له سختو عذابو سره مخ شول له بندیانو جدا شول او چایې معلومات نه درلود چې چیرته به وي، مشکلات بیرته شروع شول خلکو ډوډی پرېښودل، په ټوله کمپ کې تقریباً تر دریو سوو ډېر بندیان دي ته چمتو و، چې نوره ډوډی ونه خوري او ۲۰ کسه خو داسي هم و چې نور به دامریکایانو په درو غو اعتماد نه کوي، او تر هغو به ډوډی، نه خوري او اوبه نه څښي، تر څو یې روح له بدنه جلا کېږي، ډېر ځله به اعتصاب کېده خو بیا به دامریکایانو د فریب او دروغو په وعدو ماتیده، خو وروستی اعتصاب تر ټولو سخت او دامریکایانو د بې اعتمادۍ اعتصاب و، چې زما تر خوشي کیدلو یعنی د کال ۲۰۰۵ د سپتمبر د میاشتې تر یوولسمې پوري یې، دخلکو شمېر زیاتیده، او خلک د مرګ له خطر سره مخامخ کیدل هره ورځ به خلک د کمزورۍ له کبله لویدل، او بیا به هسپتال ته وړل کېدل، د بیهوشۍ په وخت کې به دوا ورکول کیده، چې کله به په هوش کې راتلل نو به یې د سیرومونو تارونه له پوزو او رگو څخه غورځول، دوا به یې ځانته نه پرېښودله، او هوډ یې کړی و چې تر مرګه پوري به دغه هر ټال ته دوام ورکوي، حوصله او زغم ټولو له لاسه ورکړی و، نوریې دامریکایانو ناروا ظلمونه پر ځانونو نشوای زغملای، او تر ژوند یې مرګ ته ترجیح ورکړي وه، هسپتال له داسي مریضانو ډک و، او نور مریضان ټول معطل وه، ډاکتران ټول په عاجل ډول لدوي سره بوخت وو

يو خبر خو دا هم ماته ورسيد چې دخلکو حالت خراب شو ډاکټرانو ته امر وشو چې په زوره دوا او خواړه بنديانو ته ورکول شي، خو د ډاکټرانو مسئول جنرال له دې کاره ډډه وکړه چې قانوني مسئوليت له غاړې واړوي، جنرال چې اوسني ظلم ته يې دوام ورکړی و، ملکي ډاکټران ددې کار لپاره چې پنځه نفره و راوستل بنديانو ته يې په زور خواړه د سپرېمو له خوا ورکول، اوويل کېدل چې دغه ډاکټران چې دقانون خلاف خلقو ته په زور ډوډۍ ورکوي په رشوت راوستل شوي دي او د پيسو په مقابل کې يې دا ناروا، او ناجايزه کار کاوه، او دالړۍ دخبرونو له مخي تر اوسه يعني ۲۰۰۲/۱۱/۱۹ پورې دوام لري څه غواړي، دبشر احترام، او انساني حقوق، قانوني محکمه، خو امريکايان دي کار ته احترام نه کوي د يادوني وړ ده چې دافغانستان اسلامي امارت په وخت کې شپږ کسه غربيان په دې جرم سره نيول شوي و، چې دوی غير اسلامي دعوت کاوه او له خپلو دندو څخه يې ناوړه استفاده کوله، او دوخت دحکومت دقانون خلاف کار يې کاوه، ديوي مياشتي لپاره توقيف شول او محکمه يې هم روانه وه، بدچلند نه دي ور سره شوي، قانوني وکيلان ورکول شوي و، ملاقات يې ازاد وو، خواړه يې بڼه برابر و، دوه کسه امريکايان پکښي و، ملل متحد يوه ماده دبنديز ورباندې زياته کړه، سره لدې چې اثرات يې دافغانستان په ۲۸ مليونو وگړو مستقيماً لويدل، خو اوس چې مسلمانان په زرگونو کسان په کلونو کلونو په زندانو کې پراته دي، دعدل او انصاف، او ددنيا داصولو ناري وهي څوک يې غږ نه اوري، او نه يې دقانون منگولو ته سپاري هغه ملل متحد دي هغه دنيا ده - ولي، ولي -

د گوانتانامو دبرزخ هدف څه وو

دلته د شك او د سوال دواړه نکتې ځایېدلې شي چې په گوانتانامو کې زندان جوړول مسلمانان پکښې ساتل د کومې موخې لپاره و، او دامریکایانو په مغزو کې د دې کار پایلې څومره گټورې وې، ډیر کتونکي په دې عقیده دي چې امریکا هغه برزخ ته د مسلمانانو په وروستلو کې دوي موخې درلودې، اول دا چې دنړۍ ټول مسلمانان چې دامریکا دمغنوي استعمار له پالیسۍ سره مخالفت لري په کلکه ووېروي چې ونیسي امریکا دچا له پروا پرته څه چې وغواړي هغه کوي، او دخلکو برخلیک هم ددوي په واک کې دی، دویم دا چې کومه هیولا ددوی په نظر کې نقش شوې چې ظاهراً یې د تروریست نوم ورکړی په هغه جزیره کې وساتي چې دیوه ملک قانون هم نه پکښې چلیږي او په دې توگه دخلکو په برخلیک، عزت او مذهب لوبه وکړي.

بوش چې بي گناه مسلمانانوته یې ډیر توهینونکي القاب کارول، تر ډیره په سوچه درو غو سره بريالی شو چې دامریکا ملت او هم دنیا وغولوي، چې گویاده او دده عسکرو په گوانتانامو کې دده په اصطلاح سړي خواره تروریستان ساتلي، دنیایي ددوی له شره ژغورلې او ځان یې د دې ابتکار قهرمان گانه، خو دوخت تیریدلو هرڅه په عکس وښودل، دا ثابته شوه چې په گوانتانامو کې ساتل شوي، بندیان اکثره بي گناه، بي جرمه دي او په تدریجي توگه خوشي کړل شول، بوش چې غوښتل یې برمه شوي مسلمانان دبلا غوندي معرفي کړي په دې وتوانید چې دمحمکي لپاره څوک خپل ملت ته وړاندي کړې چې خپله بي اساسه دعوه ثابته کړي، چې کم تر کمه ده په دغه جزیره کې نیم یا دریمه حصه یا څلورمه حصه مجرمین او تروریستان ساتلي دي، ملت او نړۍ ته یې

دروغ ښکاره شول او دنړۍ دنورو هیوادونو فشار دي ته مجبور کړ، چې دگوانتانامو دظلم او بي قانونه زندان دتړلو اعلان وکړي، که څه هم دامریکي دېوش داداري تصمیم نیوونکي په دې عمل سره پښیمانه دي او دا یوه لویه خطا بولي خو بیا هم دامریکي دظلم دپټولو په خاطر خاموشه دي. بالاخره دگوانتانامو دزندان نتیجه څه شوه، دامریکا لپاره ګټه شوه، که دمسلمانانو لپاره تاوان شو، زما په نظر څو مهم اړخونه لري چې دامریکي په تاریخ کې به دهغه دولت لپاره دعار او شرم انځور وي.

یو دا چې دېوش ثابت کړه، چې دنړیوال قانون مراعات په بي وزلو او کمزورو دي زور څواکه هیوادونه دنړیوال قانون له چوکاټ نه وتلي دي. بل دا چې دبشر احترام او حقوق دهغه چا لپاره دي چې په زور سره یې پلي کولي شي نه دمظلوم مسلمان لپاره، دزیم دا چې قانون او اصول دامریکا لپاره ددوي په ګټو کې دي نه دیو حقیقت په بنسټ سره. اوس دغو ټکو امریکا ته څه ګټه ورسوله.

لومړی: خلکو ته اوخاصا مسلمانانو ته دبشرله حقوقو د تېري کوونکي هیواد په توګه معرفي کېدل. دویم: دنړیوال قانون تر پښو لاتدي کوونکی هیواد په توګه معرفي کېدل.

دریم: له امریکا سره دنړۍ دمسلمانانو نفرت دېرېدل.

څلورم: دظلم په برخليک اخته کېدل.

پنځم: په اسلامي مملکتو کې دبي ساري بدبختیو پیدا کول چې نژدې ده کورنیو جنگونو ته لاره هواره شي. دا هغه څه دي چې دهري ورځي په تېریدو سره دامریکا وقار ته ضربه ورکوي.

بله دا چې امريکا دگواتانامو په زندان سره هر بندي دځان دښمن کړ، که څه هم په توقيفي بنديانو کې ډير داسي خلک و چې دامريکا پاليسۍ ته يې ښه راغلاست ويلي وو خو ددوي ناوړه او ناروا بند او دبشر ضد کړنو ددوي دښمنان وگرځول، او په زړونو کې يې دهر امريکايي لپاره ډېر نفرت پيدا شو.

دويم: دگواتانامو په زندان سره امريکا خلکو ته د شخصيت يوه تحفه ورکړه او هر بندي يې دومره مهم کړ چې دنړۍ دخلکو دپاملرنې تمرکز ورباندې کيږي، زما په اند هغه بنديان چې چايې نوم هم نه و اوريدلی، دگواتانامو په وجه اوس يو رهبر جوړيدلای شي، که وغواړي چې دامريکا په ضد څه وکړي يواځي د ځان په عوض يو جماعت خپلولي شي، وايي احمق دومره په بل نه کوي لکه په ځان.

دريم: څرنگه چې تروريست لقب هغه چاته ورکول کيږي چې په خلکو کې ويره اچوي ترڅو خپل هدف ته ورسيږي، دگواتانامو بي قانونه دظلم او استکبار توقيف ځاي هم په دې نيت جوړ شوي، چې امريکا په خپل بي رحم او ناروا سلوک مسلمانان وويروي، ترڅو دوی ته دسلامۍ او تسليمۍ غږ پورته کړي، که د تروريست معنی هم ويره اچول وي، نو د امريکا دغه کار يو غټ تروريستي عمل دي، سره ددې چې دوي وايي چې موږ د تروريست په وړاندې مبارزه کوو. همدي ته ورته تروريستي عملونه ورسره ضميمه کيدلای شي لکه خلک په پيسو رانيول دخلکو دوژلو يا نيولو په سرجائزه ايښودل.

د افغانستان

استازي او د خلاصېدو زېږی

په ۲۰۰۴/۵/۱۱ نیټه چې د مبارکي روژي ۱۶ مه ورځ وه تحقیق ته بوتلل شوم، خو هغه ځای ته چې مخکې مي نه ولیدلې میز، کوچونه، نور تجهیزات او ای سي یې هم درلودل، او تلویزیون هم پکښې نصب شوي و، لاسونه او پښي یې د عادت خلاف را خلاص کړل، او له لږ انتظار وروسته یو افغان او دري کسه امریکایان راغلل، دوه امریکایان محققین و، چې له ما سره یې ښه وضعه کړي وه، او دریم امریکایي نابله و، چې ځان یې په افغانستان کې د سفارت کارکوونکی معرفي کاوه، او افغان ځان د افغانستان د حکومت له خوا استازي معرفي کړ. سلوک یې ښه و، خو بیا هم په شک کښي وم، او کله مي هم زړه نه منل چې دا به د افغانستان استازي وي، خو د ځینو ورونو په ښو او سلامونو مطمئن شوم چې دا به د افغانستان استازي وي، کله چې مي خبره نوره ورسره اوږده کړه پکښي راته د ترحم او شفقت اثار ښکاره شول، خو کله یې هم راسره د پخواني هیئت په څیر سلوک ونکړ، او وروسته مي دوه ځلي ورسره نور وکتل یو ځلي خود ډوډۍ دعوت و، چې په لومړي ځل مي د څلورو کلونو پس هغه خواړه ولیدل چې موږ ورته خواړه ویلي شو چې د احترام مناسبت پکښي په ځای شوي و، له حده ډېره ډوډۍ مي وخوړه، میوه او پیپسي هم پکښي وه، استازي وعده راسره وکړه، چې زما په خلاصیدلو کې به کوښښ کوي، خو د دي باوجود د امنیتي دلائلو له مخي یو کال بیا هم پاتي شوم، ما هم موافقه درلودله چې د امریکایانو د ژوندیو له هدیرو څخه ووځم او خپل وطن ته راوگرځم. خوشایط راته نه معلومیده، وروسته نور محققین راته راتلل او په هره

اونۍ کې به یې یو دوه ځله لیدلم په ځینې موضوعاتو کې به یې راسره تحقیق کاوه، او بیا چې به مې څه خوړل هغه به یې راکول او څه شي ته چې به مې ضرورت و راکول به یې، معامله انساني شوه او بد رد ویل پکښې نه و، او د ژوند ځینې شرائط برابر شول خو د نورو وروڼو بیا هم هغه حالت و، چې کله به ما دمحقق څخه څه شي تر لاسه کاوه نو نورو وروڼو ته مې ورکاوه، خو هر څه نه و یواځې عطر و شامپو چې تر نورو یې کیفیت ښه او دزیتون غوړي هم و

تر میاشتي دوو پوري خبره گرمه روانه وه، خو بیا سره غلي غوندي شوه او استازي هم ماته ویلي وه چې دیوي میاشتي په اوږدو کې به راځي خو خبره له دوو درو واوښته ماته بیرته شکونه غالب شول، امید مې قطع شو خو دمحققینو وضعیت تغیر ونه کړ سلوک او معامله یې ښه وه او ډېر ډېر به یې راته ویل چې ډېر ژر به ولاړ شي یواځې، داستازي خبره ده چې راشي، د کال ۲۰۰۵/۱۱/۱ په لومړۍ ورځ محقق راته زیږي راکړ، چې په بله اونۍ کې نمائنده راځي او تا به ورسره بیایې، خو مخکې له دې به تا بل ځای ته انتقالوي چې وار خطا نشي خو بیا هم مطمین نه وم ځکه دامریکایانو دروغ دومره ډېر و چې پکښې رښتیا په ډېر زحمت موندل کیدل، خو دمحبس نورو وروڼو به زما پر سادګي همیشه خندل او راته ویل به یې چې دتعجب خبره داده چې څنګه ته دامریکایانو خبري ته اعتبار ورکوي، او ځینو وروڼو خو به قسم هم کاوه چې دا یوه دسیسه ده، او یواځې دروغ دي ستا وتل له دي ځایه تر څو نور خلک دلته وي شوني نه دي، خو ځیني نور خلک چې په موجوده حکومت کې یې کار کاوه او د ډېر فساد، او چور، وغلا، په وجه امریکایانو بنديان کړي و، هم په دي خبر شول، بیا به یې زما دازارولو لپاره په خپلو منځو کې په زوره ویل چې موږ که بنديان شو نو

دوه دري کاله به وي، امریکایان خو زموږ دوستان دي بیرته به مو خوشي کړي پیسي او وظیفې به هم راکړي، غم ددغو خلکو دي چې عمر به یې ټول دلته تیرېږي چې مطلب به یې زه وم، خو ما دځان سره ویل الحمدلله چې څه راباندي تیرېږي یا تیر شول نو داسلام لپاره وو ماخو قتل، غلا، اودي ته ورته څه نه دي کړي، خو افسوس ددغو خلکو په حالت دی چې هم یې دافغانستان او اسلام سره خیانت وکړ، او هم بندیان دي دداسي بند یوه اونۍ هم زما د ټوله ژوند تر بند اوږده، او دردمنه ده. الله دي هر څوک ورڅخه وساتي.

بله اونۍ داخله شوه، ما به په زړه کې ویل چې څنگه به شي خو بیا هم وارخطا نه وم، ځکه پوره اطمینان مې نه کیده، دهفتي په لومړۍ ورځ بل ځای ته بوتلل شوم، چې مخکي مې نه لیدلي و، او نه مې اوریدلي و. دژوند ټول شرائط پکښې برابر و، فرش کړې خونه جدا حمام، یخچال، تلویزیون، صابون، شامپو دخوړلو میوي ایرکندیشن او دچایو ایشولو تجهیزات برابر و، چې په لومړي ځلي مې په خپل لاس شین چای جوش کړ او ومي څښه چې ما یې له ډېره وخته ارمان درلود، محقق راته راغی او راته ویې ویل نور ته ازاد یې مبارکي یې راکړه او ددي منطقي مسئول جنرال هم راغی مبارکي یې راته وویلله خو محقق ویل چې سبا ته به استازي راځي او بیا به دتگ معلومات درکړي، نورو وروڼو ته مې ډېره اندېښنه وه چې په وچو شونډو ژوند کوي، ډوډۍ نه خوري او اوبه نه څښي. څه دبشر احترام او قانون دی؟

دویمه ورځ په څلورو بجو استازي راغی او راسره کښېناست دکور معلومات یې راکړل او دافغانستان له حالاتو یې خبر کړم، راته ویې ویل چې سبا په ۱۲ بجو دشیپي به انشاء الله پرواز وي، خو تر هغو پوري به ته استراحت وکړې، ما دمحبس دوضعي راپور هیئت یا استازي ته ورکړ،

او ورڅخه ومي غوښتل چې دامريکايي مسؤولينو سره وويني او د بنديانو د وضعي په ارتباط خبره ورسره وکړي ده وعده وکړه چې دا کار به حتمي کوي، سبا سهار بيرته هغه ځاي ته بوتلل شوم چې د سزا لپاره جوړ شوي و هلته بيا قلف او د پخوا حالت شو، خودې ته په تمه وم چې د سره صليب استازي راځي راسره گوري، چې دمعمول له مخي هلته قانون هم داو، چې تر وتلو وړاندې به سره صليب ورسره کتل چې ملک ته د تگ موافقه يې واخلي که څه هم امريکايانو ورته اعتبار نه ورکاوه. خو له دې نه مخکي يودم څو امريکايان له تلويزيوني کامرو سره غره غره ته راغلل او يو د پښتو ژباړن يې مل و، يوه دوسيه غوندي کاغذونه يې په لاس کې و، چې پر انگرېزي ژبه ليکل شوي او په پښتو ژبه ژباړل شوي و، په انگرېزي ژبه ابلاغ او ژباړن به په پښتو ژبه ورسره بدرگه کول !!

څه وو- څو مادي وي چې بايد ما امضا کړې وای او منلي مي واي خو په داسي حالت کې چې د پرنسودلو زيري درکوي، اونري تهديد هم ورسره مل دی په پارچه کې ليکل شوي و چې ماته يې دهغه د لاسليک کولو وويل.

لومړی، بندي په خپل جرم اقرار کوي، دامريکاله متحده ايالاتو څخه بڅښنه غواړي، او دخوشي کيدلو په هکله يې چې امريکايي جرم معاف کړ مننه کوي.

۲- بندي د القاعدي او طالبانو غړی وو، بيا به له هغوی سره تماس او علاقه نه ساتي او کمک به نه ورسره کوي.

۳- بندي به بيا په تروريستي اعمالو کې شرکت نه کوي.

۴- بندي به بيا دامريکا او دهغوي د متحدينو پر ضد هيڅ نوعه سياسي او نظامي فعاليت نکوي.

خو که چیرې بندي د دغو مادو تخلف وکړي بیرته به نیول کیږي او تر خپله ژونده به به بند کې ساتل کیږي .
دلیک پای - د بندي د لاسلیک ځاي .

زه ډېر حیران شوم او راغلي امریکایان لوړ رتبه خلک و اوپر تلویزیوني ویډیو باندي ټول ریکارډ شول ، خو ما لاثواب نه و ورکړي کاغذیې را وړاندي کړ، چې لاسلیک یې کړم، خو ما بیرته کاغذ په غصې سره وروغورځاوه او د ځواب په ویلو سره مې داسې خوله پرانسته، زه مظلوم یم مجرم نه یم، کله هم خپل جرم نه منم، کله هم بخښنه نه غواړم، کله هم له امریکا څخه دخوشې کیدو مننه نه کوم کوم جرم مې کړی چې قانون ورته جرم وایي، کومي محکمي او کوم قانون مجرم ثابت کړي یم!!!

۲- زه طالب یم طالب وم طالب به یم، خو د القاعدې غړیتوب نه لرم
۳- په کوم تروریستي عمل کې مې لاس وو، چې بیا به یې نه کوم راته یې و بنیئ که رشتینی یاست؟

۴- افغانستان زما کور دي، پر ما څوک حق نلري چې په خپل کور کې مې دکور د چارو بند کړي، او په داسي حال کې چې دکور مالک زه یم او بل څوک عارضي یرغلگر ما بندوي .

۵- بندي خو اوس هم وم په کوم قانون او ولي بندي وم، بیا مې هم بې له دلیله بندي کولي شي نو له همدې لامله د لاسلیک ضرورت نشته او نه یې امضا کوم!!

خو دوي په ډیر اصرار سره راته وویل چې که دغه کاغذ لاسلیک نه کړي، نو ته خوشې کیدلي نشي خو ما ورته منفي ځواب ورکړ، که مې عمر هم تیر شي دابه ونه منم چې مجرم یم، څو ځله بهر ولاړل او بیا به راغلل چې کاغذ ورته لاسلیک کړم خو لاسلیک مې نه کړ، په څلورم ځل

یې راته وویل چې یو څه خو ولیکه په خپل لاس سره یې ولیکه چې دغه مادي نه مني څه چې ته مني هغه ولیکه ، د اړتیا له مخې مي قلم را واخیست او لاندې لیکنه مي وکړه: « زه مجرم نه یم کله می هم د جرم مرتکب نه وم یو مسلمان مظلوم یم پاکستان ، او امریکا له ما سره ظلم کړیدي ، څلور کاله یې بي برخلیکه ساتلي وم ، موافقه کوم چې دامریکا په ضد به په نظامي عملیاتو کې برخه نه اخلم ، والسلام .

دا مي لاسلیک کړ او دوي راڅخه ولاړل ، زه په چورت کې ډوب پاتي وم ، چې دوي به دا لیکل څنگه مني او دوي کولای شي چې هر څه بدل کړي . په هر صورت له دې لږ وخت وروسته دسره صلیب استازي راغلل راسره کینېناستل او دخوشي کولو زیری دوی هم راکړ ، خو لږ وروسته یې راته وویل چې ته موافقه لري چې افغانستان ته ولاړ شي که نه؟

ما ورته وویل که موافقه و نلرم ، نو تاسو را سره څه مرسته کولای شئ او که به په دغه محبس کې پاتي یم ، دوی خپله ناوسي وښودل چې مونږ څه نشو کولای بیا هم دامریکایانو کار دي ، رښتیا هم دوي ناوسه وو ، او ما بله چاره نه درلوده یا راتگ افغانستان ته ، یا بند خو افغانستان زما کور دی زه ورسره مینه ، محبت لرم ، خو یواځې له دوي څخه مي دا معلوموله چې دڅه لپاره راڅخه پوښتنه کوي چې په وس کې مو هم څه نه وي ، او دامریکایانو نارواوو ته قانوني بڼه ورکوي ، دسره صلیب مراسم خلاص شول ، بیرته پنځم کمپ ته بوتلل شوم چې له خپلو بندي وروڼو سره خدای پاماني وکړم ، هلته وروڼه سپېره لکه له قبرو چې را ایستل شوي وي ، په یوه قفس کې وسره راټول کړای سوی وه ، چې زه هم ورغلم ، تقریباً یو نیم ساعت ورسره کښېناستم او بیا ترې رخصت شوم ، رښتیا هم چې دځان خلاصیدل راته بدنکاریدل ، ځکه چې ددین وروڼه مي راڅخه دژوند په بد حالت کې پاتي کیدل ، که څه هم ټول وروڼه زما

په خوشي کېدلو خوشحاله و ، په پنځم کمپ کې مي يواځې له افغانانو سره وکتل صرف اته نفره هلته و ، چې مخکي مي ياد کړل ، خو له عربو وروڼو سره دکتني اجازه رانکړل شول، له هغه ځايه لومړي کمپ ته بوتلل شوم په لومړي کمپ کې مي له افغانانو څخه بيا رخصت واخست، بيا څلورم کمپ ته راغلم، په څلورم کیمپ کې مي له ټولو وروڼو څخه رخصت واخيست له عربو او افغانانو ټولو څخه، وروسته بيرته هغه ځای ته بوتلل شوم چې څه استراحت وکړم، او ډوډۍ وخورم، يوولس بجي وې لمونځ مي ادا کړ ډوډۍ مي وخورل ویده شوم، پر يوه بجه بيرته راوينښ کړل شوم دموتړ په واسطه ميدان ته راوستل شوم، او په هغه پټه مي لاسونه تړل شوي و ، چې لومړی ځل به دوي بنديان ورباندي تړل، دموتړ دروازي خلاصې شوي دسيمې جنرال سربنکاره کړ، او عسکرو ته يې امر وکړ چې له لاسو څخه يې پټۍ خلاصې کړي، او له موتړ څخه يې لاندي ښکته کړي دهوايي ډگر ټول گروپونه مړه شول، چې مخته مي وکتل يوه الوتکه پرواز ته چمتو ولاړه وه ورنږدي شوم، يوې خواته امريکايان و ، او بلې خواته افغان راغلي استازي ولاړ و، چې په رسمي بڼه يې دافغانستان راغلي استازي ته تسليم کړم، استازي دخوشي کولو مبارکي راکړه، او راته ويې ويل چې الوتکي ته وخيژم، دا وروستی ځل و، چې دامريکايي عسکرو لغړن درانه لاسونه مي له اوږو بيرته شول او په خپلواک ډول الوتکي ته وختلم، وره جيت الوتکه وه چې افغان هيئت له ځانه په کرايه راوستې وه، جنرال الوتکي ته راوخوت او گوډ باي Good by يې راته ووايه او څلور کسه نور امريکايان هم په الوتکه کې و ، دالوتکي عمله څلور نور امريکايان وو، داسي معلوميدل چې امنيتي کسان وي سره لدې چې الوتکه دشخصي شرکت ملکيت وه، دشپي دري بجي وي چې الوتکه هواته والوته، افغان هيئت

راته افغاني کالي او لنگوټه راوړي وه، په الوتکه کې ازاد وم ښه په راحت سره مې د الوتکې په داخل کې تگ او راتگ کاوه، تشناب ته تلم ویده کیدم او ډوډۍ او نوري میوي راکول کیدلي، لس ساعته وروسته الوتکه په انگلیند کې د تیلو لپاره ښکته شوه له یوه ساعت درنگ څخه بیرته هوا ته والوته، تر اوو ساعتو وروسته د کابل پر خواجه رواش هوایې ډگر ښکته شوه، خو کابل له څلورو کلو وروسته راته ډېر نابنده ښکاره شو په ځانگړي ډول په هوایې ډگر کې دنوي تغیراتو له امله چې امریکایانو دومره امنیتي کوڅې پکښې ایستلي وې چې نږدې کوچني ښار معلومیده د خاورې ډکې بوجی اوسیمیتي دیوالونه، د کابل په هوایې ډگر کې مې د شکر سجده وکړه او وروسته ټاکل شوي ځای ته بوتلل شوم، اوس مې نږدې لس میاشتي پوره شوي په کابل کې په هغه سرای کې اوسېږم چې د موجوده حکومت له خوا کرایه شوي دي، له خپلو اولادو سره ژوند کوم امنیتي چارې مې د حکومت پر غاړه دي او د موجوده حکومت په خبره دیوه کال لپاره خوبه شرائط همدا سي وي خو کله چې کال پوره شي نو بیا نه پوهیږم چې څه به کیږي.

له ټولو وروڼو مسلمانانو څخه د ځان او ټولو مظلومو وروڼو لپاره د دعا غوښتنه کوم. الله دی ټول وروڼه د کفارو ظالمانو د توقیفونو او هم د ټولو زندانونو په خیر سلامت را خلاص کړی. الله رب العالمین مو دي تر دې له سختو ازموینو وساتي، او په امتحانونو کې دي الله (ج) ډبري توفیق راکړي.

په گوانتانامو کې دمظلومو بنديانو شهادت

که څه هم ما خپل کتاب ختم کړی وو او چاپ ته مې چمتو کړي وو، چې په ډیر تاسف سره مې د جون په ۱۱ مه کال ۲۰۰۶ کې په گوانتانامو کې د مظلومو بنديانو د شهادت خبر تر غوږ شو، دایو بي ساري ځورونکي او زړه پرې کوونکي عمل وو، چې د امریکا د ظلم په توقیف ځای کې یې صورت ونيوه، زه دخپلو وروڼو لپاره له لوی خدای (ج) څخه د جنت الفردوس غوښتنه کوم او قریبانو ته یې جمیل صبر غواړم، که څه هم د لومړي ځل نه دی چې د امریکا په عسکري تم ځایونو کې مسلمانان خپل ژوند له لاسه ورکوي، خو دگوانتانامو لپاره دا لومړی ځل وو چې داسې کار صورت ونيوه، اوس دا معلومه نده چې دا واقعه څنگه پېښه شوې او دغو درې مظلومانو څنگه خپل ژوند له لاسه ورکړ، دلته یواځې یوه مرجع ده چې معلومات ورکوي چې هغه امریکایان دي، چې ددوی دعوه کړې چې بنديانو له خپلو تجهیزاتو څخه استفاده کړي او ځانونه یې خپله وژلي، زه پخپله د امریکایانو په یوه خبره هم باور نه کوم او نه ورباندې باور کولی شم، ځکه د زندان په ترڅو شیبو کې ماته لویه تجربه دا پیدا شوه چې امریکایان د درواغو استاذان دي او دخلکو د غولولو لپاره په درواغو هېڅ پروا نکوي، همدارنگه یې له موږ سره گوزاره کړې چې د توقیف په وخت کې ما ددوی په ویناوو کې بیخي رشتیا نه شول پیدا کولی، ان دوخت په ښودلو کې به یې دروغ راته ویل: مثلاً که به لس بجې وي نهه یا یوولس به یې ویل، همداراز د ورځ او تاریخ په اړه. واللہ اعلم

که بالفرض ددوي په وينا اکتفاء وشي اوس بايد دې ته ځير شو چې ولي؟ او څوک گرم دي؟ او ددغه مظلومانو د قتل مسئول څوک دي. لکه چې ما مخکي دا يادونه کړې او بيبي هم کوم، چې د امريکا د عسکرو بي پروا اوله تعصب څخه ډک چلند چې له سپکوونکيو کړنو څخه برخمن وو، بيخي د زغم نه و، او بندي يې دي ته مطلق مجبور او، چې بي تفاوته پاتې نشي، څرنگه چې د امريکايانو لخوا له بنديانو سره له ظلم پرته بل چلند نه وو، نو ټول بوج او فشار يواځې د بندي به زړه پاتې کيده، البته دوخت په تيريدو سره د ټولو بنديانو د روحي ناروغۍ د پيدا کيدو سبب کيده او همداسي وشوه چې زما په اند په سلو کسبي سل بنديان په دغه مرض مبتلا شول، روحي يا ډيفريشن هغه مرض دی چې انسان ته لږ شيان د غرونو غوندي ډېروي همدارنگه دوخت په تيريدو سره انسان په ځينو حالاتو کې خپل کنټرول او حواس له لاسه ورکوي او ډير خطرناکه اعمالو ته زړه ښه کوي.

دگوانتانامو په بنديانو کې ددې ناروغۍ پيدا کېدل او ښه تقويه کيدلو هغوی تردي حده راوړسول چې ځينې لاملونه يې لاندې هم يادولی شو.

اول: د قانون نه موجوديت

دويم: بي ځايه اونا قانونه سزا ورکول

درېم: د عسکرو بد سلوک او تعصب

څلورم: د برخلیک نه معلوميدل.

پنځم: په انفرادي ځايونو کې د ډېر وخت لپاره ساتل.

شپږم: د مذهبي څيزونو توهين لکه قرآن الکریم

اوم: د بوختيا لپاره د کتابونو او نورو څه نه ورکول ترڅو خلک يواځي

د فکر په ټال کې وځنګيږي.

اتم: د بي خوبۍ سزا ورکول چې تر مياشتو، مياشتو پوري وي، چې په
نتيجه کې يې سړي هرومرو په عصبي او روحي مشکل اخته کېږي.
نهم: توهيني سزا گانې لکه بي ستره او بربنډ کول.

لسم: بنديانو ته دهغوی د کورنيو په اړه له اندېښنې ډک معلومات
ورکول، د مثال په ډول يو بندي ته د محقق له خوا ويل کيدل، چې پلار،
ورور يا زوی، دې موږ نيولی، يا مو وژلی دی چې تبعا دانسان په دماغ
بوج راوړي که څه هم دې ټکي به حقيقت نه درلود.

يوولسم په ښه طريقه: د مريضانو علاج نکول چې د بنديانو به ځانته
او خپلې روغتيا ته اندېښنه وه.

ديارلسم: د ليکونو ځنډ او ځنډ لکه د ليکونو د سطرونو خرابول ترڅو
د سړي په ذهن کې شک ځاي ونيسي.

که چېرې دا ټوله عوامل په يوه سړي بوج شي، نو طبعي ده، چې
د خپل ځان کنټرول له لاسه ورکوي، او کله خو په ځان باندې نه پوهېږي
چې څه کوي او خير يې په څه کې دی، په هر صورت اوسنۍ پيښې که
چيري د امريکايانو په وينا د بنديانو له خوا صورت نيولي وي، نو ټول
عوامل يې چې داسي خطرناک کار ته انسان هڅوي د امريکايانو له خوا
برابر شوي دي، چې هغه د بشري حقوقو، د امريکا دملي اساسي قانون،
د بين المللي قانون تر پښو لاندې کول دي، اوس عمده سوال دادی، چې
ددغه جرم مرتکب څوک دی؟ او په جرم کې څوک شريکان دي؟
امريکايان او دهغوی سالار بوش خو پره د بنديانو پر غاړه اچوي او هغه
ددې کار مرتکبين بولي، خو که حقيقت ته ځير شو نو ددې جرم
مرتکبين ټول امريکايان دي، ځکه دا هم دوی دي چې د امريکا حکومت
ته يې د داسي ظلم د دوامدار ساتلو اجازه ورکړې ده، چې هغه ددوی
دملي او بين المللي قوانينو خلاف دي، سره لدې چې حکومت دخلکو

لخوامنتخب حکومت او دهغه ملک داساسي قانون په پلي کولو مکلف دي.

افغانانو ته زما په اټکل دحل لاره !

افغانستان دهرافغان وگړي کور او ددغه کور غړي په دغه کور کې بې له تبعيضه او توپيره حق لري، هيڅ يو څوک ددي حق نلري چې ددغي خاوري بچي ددغه هيواد له حقوقو څخه محروم کړي دمذهبي دود دملي امنيت، او تحفظ، او دسوکاله ژوند لپاره، او دملي اقتصادي فرهنگي گټو په خاطر چوپړ دهر افغان دنده ده ملي پيوستون، قومي توافق، دمذهبي، ملي عنعناتو، پر بنسټ دټولو وگړو برياليتوب دی، خدايي (ج) دي وکړي چې دا بريا د ټولو وروڼو قومونو په برخه شي، او خپلواک هوسا افغانستان ولرو.

د پام وړلوی هدف افغاني وقار، خپلواکي، په اسلامي چوکاټ کې افغاني دودونو ته احترام دي، او دا هغه څه دي چې افغانانو تردي وخته په مضبوطو کلکو متو، داتفاق په قوي عزم دځان په وینو، دلوي خدايي (ج) په نصرت سره ساتلي دي، چې دتيرو استکباري امپراتوريو شوم هدفونه يې خنثي کړي دي چې دهر زمان مستکبرينو په سخته او نرمه لهجه سره پلي کول غوښتل، دا ځکه خپلواک افغانستان تر ډېره وخته سالم، او دخپل پريکړي واکمن او له غلامۍ څخه ازاد پاتي وو، چې داتفاق اواز به يې، دلوي خدايي (ج) په مرسته دهر بدخوا او بدغوني، په مقابل کې زمزمه کاوه که په تاريخ کې دافغانستان تيرو دودونو ته ځير شو کولاي شو پوره پوهه پيدا کړو. دغليمانو شوم اهداف په تيرو پيړيو کې، چې مستقيم او غير مستقيم راتلل يواځې دحکومتونو په متو نه دي خنثي شوي او که په ډاگه کړو لويې ناروغۍ او سترې بدمرغۍ.

د حکومتونو لخوا پیدا شوي دي، چې د قدرت د ساتلو، او د پردیو د خوشحالولو لپاره، او د شخصي گټو له خاطرې وي، خو د حل لپاره یې بیرته یا ملي پاڅون، او یا ملي وحدت دوا شوي دي، چې افغاني زلمیو د سر په قرباني او مضبوطو مټو کړي دي، لویه ستونزه چې د پخوا سره توپیر لري دا اعتماد مسئله ده اعتماد هغه نالیدلي باور دي، چې غیر محسوس ورباندې حساب کیدلای شي، خو هم دغه عنصر په ننني افغانستان کې کمزوری شوي دي حتی د بینه تللی، د دغه عنصر مضبوطول په ټولو افغانانو سره کېږي، افغان طبیعتاً اسلام پاله قوم دي، نو مشکلات یې هم یواځې له دغې لارې څخه بڼه حل کیدلای شي، خو مهمه داده چې دي لارې ته تر نورو لارو ترجیح ورکړو، سیاسي نیمګړتیا او د هغه پراخه لمن که څه هم ټول افغانان پکښې ځایېدلي شي، خو ښکاره خبره داده چې هر افغان قوم تېر ځانګړي ارزښت، ځانګړي رول ادا کولی شي چې هغه نیمګړتیا پوره اوډکه کړي، او د دغې نیمګړتیا ډکول د افغانستان د ستونزو اصلي حل دي، د حل لپاره د توافق لټون اړین دی لوی عنصر یې د اسلامي ملي عنعناتو درناوي او ورته غاړه ایښودل دي اسلام زموږ د جامعی چوکات دی نوری ټولی چاری به په همدې چوکات کې صورته نیسی که څوک د دغه چوکات تر حد ځان باسی نو بیله بدمرغی نه بله نتیجه نه لری، درې دره بیچاره افغانستان چې د لوبو ډګر ګرځیدلې دی، په مختلفو نومونو یې وګړي وژل کېږي، ترور کېږي، اغوا کېږي، بندي کېږي، پردې یې په کورونو، ښځو، ماشومانو کې لویږي، او څوک د وطن پرېښودلو ته مجبورېږي، د ترورېست، قاچاقبر، منافق، زندیق، وطن پلوري، او داسې نومونو نور هم سره بیلېږي، دا ټوله هغه نیمګړتیا وي دی چې موږ یې له مینځه وړلو ته سخته اړتیا لرو - که څوک ورباندې پوره پوهیدلې وي باید ددې کوښښ

وکړي، چې دافغانستان سراسري پریکړه لاس ته راوړي، او په پلي کولويي بریالي شي، او دا لاس ته راوړنه به د نیمگړتیاوو ډکولو ته لاره پرانیزي، پر همدې لاره به انشا الله هدف منزل ته نږدې کیږو، هم دا ابتکار په خپلومتوسره کیدلای سی.

گرانو مؤمنو مجاهدو وروڼو او خویندو په دې کې شک نشته چې ټوله به دخپلواک سوکاله ملي افغانستان په هیله یاست، او ددې لپاره به دعاوي او کوښښ کوي، خو دا هلې ځلې به تر هغو پوري گړندی ساتو چې دافغانستان دلوي کور وگړي، په خپل کور کې دخپل ژوند دسمسور تیا لپاره سره مله شي، او کورنی کرکیچ چې تر ټولو ستر غم دی به پشپړه توگه نابود شي، او داسلام دلوي رحمت تر سیوري لاندې ژوند ترسره شي.

والله الموفق والمعان

شمیره	سرلیک	مخ
۱	سریزه	۱
۲	کړیدلي انځور	۸
۳	د کوره ایستل	۱۱
۴	په پېښور کې	۱۴
۵	امریکایانو ته تسلیمي	۱۷
۶	په کښتي کې حالات	۲۰
۷	د کښتي څخه بگرام ته انتقال	۲۳
۸	بگرام ته رسیدل	۲۶
۹	په بگرام کې د تحقیق مرحله	۳۰
۱۰	کندهار ته انتقال	۳۵
۱۱	په کندهار کې د تحقیق مرحله	۴۰
۱۲	په کندهار کې د ډوډۍ نظام	۴۵
۱۳	دوي هینونکي قیصی	۴۸
۱۴	څو جالبې پیښې	۵۲
۱۵	د کندهار څخه گوانتانامو ته لیږدونه	۶۰
۱۶	گوانتانامو ته رسیدل	۶۵
۱۷	دري ډوله عسکر	۶۸
۱۸	د امریکایي عسکرو تبدیلی	۷۲
۱۹	د گوانتانامو لمړۍ کمپ	۷۵
۲۰	د ډلټا دوهم او دریم کمپ	۸۰
۲۱	پنځم او څلورم کمپونه	۸۶
۲۲	څلورم کمپ	۹۰
۲۳	د افغانستان وفد یا هیئت	۹۳
۲۴	څه لیدلي واقعات	۹۵
۲۵	دوهمه نادره	۹۹

۱۰۲	پنځمه پيښه	۲۶
۱۰۵	له قرانکريم سره دامريکايي عسکرو معامله	۲۷
۱۰۷	د عبدالله خان دخولي انځور	۲۸
۱۱۰	دڅو بنديانو اوريدلي انځورونه	۲۹
۱۱۶	ديوه بل ورور قيصه	۳۰
۱۲۳	ددرواغو معلومولو ماشين	۳۱
۱۲۵	دامريکايانو تحقيق	۳۲
۱۳۲	نمايشي محکمه	۳۳
۱۴۰	دگوانتانامو دبرزخ هدف څه و	۳۴
۱۴۳	دافغانستان استازي او دخلاصون زيري	۳۵
۱۵۱	په گوانتانامو کې دمظلومو بنديانو شهادت	۳۶
۱۵۴	افغانانو ته زما په اټکل دحل لاره	۳۷

پېژندنه

بناغلی ملا عبدالسلام ضعیف د مرحوم ملا نور محمد زوی او د مرحوم مولوی سردار محمد لمسی دی، چې په ۱۳۴۶ هـ لمریز د غبرگولي په میاشت کې د کندهار ولایت په پنجوایی ولسوالۍ کې زېږېدلی دی. لومړنۍ زده کړه یې له خپل مرحوم پلار څخه کړې دي، خو کله یې چې په ۱۳۵۵ هـ لمریز کال

کې پلار وفات شو، نو بیا یې له ورور څخه زده کړې پیل کړې او بنوونځي ته به ته. نوموړی لا دوه کلن نه و، چې د مور د رحمت سیوری هم ترې واخیستل شو او د تل لپاره یې له غېږې بې برخې شو.

په ۱۳۵۷ هـ ل کال د کمونستانو له کودتاه دوه میاشتې وروسته پاکستان ته مهاجر شو او هلته یې تر نهم ټولګي پورې زده کړې وکړې، چې ډېر وخت به اول نومره و.

تر دې وروسته یې جهادي جذبه راوپارېده، سره له دې چې کوچنی هم و، خو بیا هم د خپل مرحوم پلار له یوه نږدې ملګري ملا محمد صادق اخوند سره یې د پنجوایی ولسوالۍ په نلفام کې په صدقیه جبهه کې جهاد پیل کړ او خپلې دیني زده کړې یې هم روانې وساتلې. په پای کې د همدې جبهې مرستیال وټاکل شو، چې د مجاهدینو تر بري پورې یې د همدې جبهې د مرستیال هم د طالب او هم د مدرس په توګه دنده ترسره کوله. د مجاهدینو تر بریالیتوب وروسته د خپلو پاتې زده کړو د بشپړولو لپاره بېرته پېښور ته لاړ. هلته یې د حدیثو د تخصص دورې ترڅنګ اقتصادي، سیاسي او د انګلیسي او عربي ژبو زده کړې هم پیل کړې.

د طالبانو د اسلامي تحریک له پیل راهیسې له دې تحریک سره ملګری شوی دی. د هرات له فتحې وروسته د هرات د مرکزي بانک مسوول وټاکل شو. تر پنځلسو میاشتو دندې وروسته د ملي دفاع وزارت اداري ریاست ور په غاړه شو. تر شپږو میاشتو دندې وروسته یې استعفی ورکړه، خو درې میاشتې وروسته په ۱۳۷۸ کال د کانو او صنایعو وزارت د مرستیال په توګه وټاکل شو. یو کال وروسته په ۱۳۷۹ کال د ترانسپورت عمومي رئیس او په ۱۳۸۰ هـ کال په اسلام آباد کې د افغانستان لوی سفیر وټاکل شو، چې د ۲۰۰۱ زېږدیز کال تر پایه هلته و. د ۲۰۰۲ زېږدیز کال د جون په لومړۍ د پاکستانی چارواکو له خوا په امریکایانو وپلورل شو او پوره درې کاله او لس میاشتې یې په امریکایي زندانونو کې تېرې کړې، چې په دې موده کې د قرآن عظیم الشان له تجوید سره د حفظ ستر نعمت هم ور په برخه شو، چې په پای کې د ۲۰۰۵ زېږدیز کال د سپتمبر په یوولسمه امریکایانو د کرزي موجوده حکومت ته وسپاره، چې اوس پخپله هم په کور کې زده کړې کوي او هم خپل بچیان روزي.

الله دې خوښ، هوسا او اوږد ژوند ورکړي